

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
MARCH 18

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
ST PETERSBURG, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

«LAIKS» IS PUBLISHED SINCE 1949 // «LAIKS» IZNĀK NO 1949. GADA
Published 48 times per year except the first week in January, the first week of May, the last week in June, the last week in December
Published weekly by: Latvian Newspaper «Laiks», Inc., 6145 SUN BLVD Apt. 203, ST PETERSBURG, FL 33715
POSTMASTER: Send address change to: «Laiks», 4B S HERON ST MANCHESTER, NJ 08759
E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXXIV Nr. 11 (6093)

2023. gada 18. marts – 24. marts

Latvijai atkal ZELTS!

Latvijas paraolimpiešu pāris uzvar pasaules čempionātā kērlingā

Polīnas Rožkovas un Agra Lasmana uzvara pasaules čempionātā ratiņkērlingā jauktajiem pāriem, ir milzīgs panākums – tā ir Latvijai pirmā medaļa kērlingā.

Pērn Rožkova un Lasmans debijā pasaules čempionātā finišēja piektie, bet šoreiz krietni uzlaboja sniegumu, neraugoties uz arvien pieaugošo konkurenci. Aizvadītais pasaules čempionāts dos kvalifikācijas punktus, un Latvija praktiski jau var būt gandrīz droša par iekļaušanu nākamajās paraolimpiskajās spēlēs.

Latvijas Paraplimpiskās komitejas prezidente Daiga Dadzīte izteica cerību, ka pasaules čempionu tituls Latvijā varētu veicināt iesaldētos Paraolimpiskā centra celtniecības plānus. Patlaban Latvijas kērlingistu rīcībā ir viena halle ar diviem celiņiem, bet Paraolimpiskā centra projekta īstenošana nostiprinātu arī nepieciešamo infrastruktūru.

P. Rožkova un A. Lasmans pasaules čempionu zeltu Kanadā ieguva pēc uzvaras pār ASV komandu finālā.

Red.

16. marts – Latviešu leģiona diena

Legionāri soļo uz Brīvības pieminekli pēc zvēresta nodošanas

*Mums apkārt horizonts bij liesmās grimis –
Pie mūsu tautas asiņainiem sāniem*

Bij latvju leģions reiz šausmās dzimis

/Andrejs Eglītis/

Latviešu legionāru pavadīšana uz Volhovu Austrumu frontē

**Taira Zoldnere
par Ameri-
kas latviešu
uzņēmējiem**
4. un 5. lpp.

**Igaunijā,
mūzeja KUMU
jubilejā**
7. lpp.

**Jānis Bolis
atkal ceļo**
8. lpp.

**Krievijas lienošie
apsvērumi**
11. lpp.

**Kam mums
Valsts valodas
centrs?**
12. lpp.

**Pošamies
dziesmotai
vasarai!**
13. lpp.

**Kā tapa
Latviešu leģions?**
14. lpp.

Latvian newspaper
LAIKS

Frequency: WKLY EXC 1ST WK - JAN, 1ST WK - MAY,
LAST WK - JUN; LAST WK - DEC

Latviešu nedēļas laikraksts

Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolaros:
3 mēn. US \$ 50.00
6 mēn. US \$ 100.00

Redakcija Rīgā, Gertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.us

Redaktore: Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us

**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**

Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.

Laikrakstā iespiestajos, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklāmdevējs.

Sarīkojumu un dievkalpojumu ziņas sūtīt Inesei Zaķis
e-pasts: rigaven@aol.com

**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolaros.**

Sēru sludinājumus un adresu maiņas sūtiet pēc adreses
4B S HERON ST MANCHESTER, NJ 08759
e-pasts: LaiksDSR@aol.com

Ja vēlaties saņemt vairāk informācijas par avīzi,
lūdzu, zvaniet LAIKA ASV tālr.: 727 385-4256

LAIKS

4B S HERON ST MANCHESTER, NJ 08759
laiksdsr@aol.com
www.laiks.us

Lūdzu, maksāt ASV dolaros uz «Laiks» Inc. vārda
Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
www.laiks.us!

«LAIKA» abonements maksā: 3 mēnešiem ASV \$50.00
6 mēnešiem ASV \$100.00

FLORIDAS IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI! Lūdzu pievienojiet
7% Floridas nodokli par laikraksta abonēšanu!

Laiks pa gaisa pastu Amerikā 3 mēneši \$69.00

6 mēneši \$138.00

Laiks pa gaisa pastu Latvijā 3 mēneši \$69.00

6 mēneši \$138.00

Laiks pa gaisa pastu Kanadā 3 mēneši \$75.00

6 mēneši \$150.00

Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs 3 mēneši \$93.00

6 mēneši \$186.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

Laikraksta izdošanu atbalsta
Latvijas Kultūras ministrija

Latviešu bērni ārvalstīs aicināti iesaistīties “Grāmatu startā”

Lasišanas veicināšanas programmai “Grāmatu starts” pievienojušās latviešu skolas un bibliotēkas ārvalstīs, tajā iesaistīsies 130 latviešu bērni un viņu ģimenes. Pateicoties LR Ārlietu ministrijas atbalstam un Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Atbalsta biedrības ziedotājiem, “Grāmatu starts” šogad notiks ASV, Lielbritānijā, Austrijā, Vācijā, Jaunzēlandē, Beļģijā, Islandē, Īrijā. “Grāmatu starts” ir lasišanas veicināšanas programma 3-4 gadus veciem bērniem, ko īsteno LNB Atbalsta biedrība un LNB Bērnu literatūras centrs. Kopš 2014. gada lasišanas programma notiek Latvijas bibliotēkās – aicina ģimenes uz pirmo tikšanos ar bibliotēku, iepazīstina ar grāmatu pasauli un mudina lasīt. Ārvalstīs dzīvojošajiem bērniem tā ir iespēja iepazīt latviešu kultūru un literatūru, mācīties latviešu valodu un apgūt tradīcijas, stiprināt piederības sajūtu Latvijai.

Kārīna Pētersone, LNB Atbalsta biedrības direktore: “Katrs latvietis Latvijā un pasaulē ir mūsu kultūras un valodas nesējs un sargātājs. Ārpus Latvijas “Grāmatu starts” ir vairāk nekā lasišanas veicināšanas programma. Tā ir iespēja ne tikai satikties ar grāmatām un lasīt prieku, bet veidot saikni un būt tuvu Latvijai, iepazīt tradīcijas, vērtības, kultūru, bagātināt valodu.”

Lasišanas programmas “Grāmatu starts” ietvaros bērni un ģimenes iesaistās “Pūčuļēnu skolā” – izzinošās, attīstošās un radošās nodarbībās. Katrs mazais dalībnieks saņem “Grāmatu starta” komplektu – krāsainā mugursomiņā ietilpst Ineses Zanderes un Rūtas Briedes bilžu grāmata “Vai grāmatai ir knābis?”, mīļlietiņa un brošūra vecākiem par lasīt prieka veicināšanu. Pateicoties Latvijas izdevniecībām “Latvijas Mediji”, “Pē-

Kārīna Pētersone (pa kreisi) un izdevēju pārstāve Inga Ābelīte

tergailis” un “Liels un mazs”, “Grāmatu starta” komplekts papildināts ar vairākām bērnu grāmatām latviešu valodā. Izdevniecības dāvinājušas to izdotās grāmatas, lai ārpus Latvijas dzīvojošajiem bērniem būtu daudzveidīgākas iespējas lasīt latviski, apgūt un bagātināt valodu.

Lasišanas veicināšanas programma “Grāmatu starts” notiek

ar LNB Atbalsta biedrības ziedotāju, Ziedot.lv, LR Ārlietu ministrijas un LR Kultūras ministrijas atbalstu. Ziedot projektam iespējams www.gaisma.lv. Katrs ziedojums ļauj programmā iesaistīt vēl vairāk mazo lasītāju Latvijā un ārpus tās, palīdz stiprināt lasišanas tradīciju ģimenēs un vairo bērns lasīt prieku.

SANĪTA KĪTAJEVA

Nedēļas gudrība

“Kluss, bet precīzs un ietilpīgs vārds ir stiprāks par dārdošu, skaļu, novalkātu. Ass čukstusvārds spēj sagrauzt akmeni un pateikt baltu patiesību taisni acīs... Teksts ir šī pasaule. Vārds esi tu, un vārds esmu es. Vārds esam mēs.”

Dzejnieks Jānis Peters

GODĀTIE LAIKA LASĪTĀJI!

Jaunā ekonomiskā situācija pasaulē, straujais cenu kāpums nav gājis secen arī mums, Laika izdevējiem un redakcijai Rīgā. Amerikā cēlušās spiestuves un pasta izmaksas, Rīgā – biroja un avīzes satura veidošanas izdevumi.

Lieki teikt, ka, nepaaugstinot abonenta maksu, avīzi turpināt nav iespējams. Tāpēc esam spiesti paziņot, ka, sākot ar šā gada 1. maiju, paaugstināsim Laika pasūtīšanas maksu.

Bet – līdz maijam varat pagarināt savu abonementu par esošo cenu, lietojot šo pašu kuponu!

Paldies par Jūsu izpratni un atbalstu! Turpināsim strādāt kopā!

Cieņā – Jūsu Laiks

KAMENA KAIDAKA,
LĀZA biroja vadītāja Latvijā

Profesora Ilmāra Lazovska Medicīnas fonda stipendijas 2023

Profesora Ilmāra Lazovska Medicīnas fonds jau kopš 2005. gada atbalsta Latvijas medicīnas studentus. Līdz 2023. gadam stipendijas saņēmuši gandrīz 100 studenti.

Līdz 15. aprīlim Latvijas medicīnas augstskolu vecāko kursu studentus aicinām pieteikties Latviešu ārstu un zobārstu apvienības ikgadējai Prof. Ilmāra Lazovska Medicīnas fonda stipendijai.

Stipendijas tiek piešķirtas Latvijā studējošiem vecāko kursu medicīnas studentiem, kam ir ne tikai labas sekmes mācībās, plašs interešu loks, bet kas arī savu turpmāko dzīvi ir nolēmuši saistīt ar ārsta profesiju Latvijā. Nozīmīga ir arī studenta finansiālā situācija, skaidrība par līdzekļu izlietojumu, aktīva dzīves pozīcija, piedaloties sabiedriskajā dzīvē.

Otrā atlases kārtā – intervija

notiks maijā. Pieteikumus izvērtēs un lēmumu pieņems Prof. Ilmāra Lazovska Medicīnas fonda stipendiju komisija. Stipendijas apjoms ir no 400 līdz 1000 EUR.

Kopš 2016. gada tiek piešķirtas arī veicināšanas stipendijas. Pretendentiem, kas saņēmuši veicināšanas stipendiju, ir iespēja atkārtoti pretendēt uz pilno stipendiju.

Aicinām augstskolu pasniedzējus, īpaši jau tos, kas paši reiz bijuši LĀZA stipendiāti, aktīvi iesaistīties, lai atbalstu saņemtu tie, kam tas visvairāk vajadzīgs! Stipendiju svinīga pasniegšana notiks Dziesmusvētku laikā Rīgā, kad atkal varēsim visi būt kopā no tāliem un tuviem krastiem.

Informācija par pieteikšanās kārtību LĀZA mājaslapā www.lazariga.lv sadaļā Stipendijas.

Fonds pastāv, pateicoties LĀZA biedru, draugu un atbalstītāju ziedojumiem. Latviešu ārsta, pro-

Ilmārs Lazovskis

fesora Ilmāra Lazovska (1931–2003) piemiņa ir saglabāta. Fondu drīz pēc profesora nāves izveidoja LĀZA biedrs Dr. Ēriks Niedrītis (Ņujorka), kuŗš ir arī Fonda vadītājs.

Ēriks Niedrītis

LĀZA drauga un atbalstītāja prof. Ilmāra Lazovska viena no daudzajām filozofiskajām atziņām: **“Ārsta vispārējā māka jeb kompetence balstās uz zināšanām, spējām, pieredzi un prasmi**

izturēties. Ārsta izturēšanās ir māksla, ko var iemācīties. Tā ir traušana, viegli sagraujama, bet bieži vien nepietiekami novērtēta.”

Šo izturēšanās mākslu LĀZA dibinātāji bija apguvuši no saviem skolotājiem, to nodevuši saviem skolēniem un, cerams, ka to spēsim nosargāt arī jaunajos laikos. LĀZA stipendiātiem ir iespēja pierādīt ar savu attieksmi un darbu, ka “gūt var ņemt, gūt var dodot...” Un ir laiks, kad nav kauns lūgt, un būs laiks, kad varēs dot!

LĀZA aicina ziedot fonda sekmīgai darbībai, ko var ērti veikt lazariga.lv sadaļā Mak-sājumi.

Februāris Vītoli Fondā

VITOLU FONDS

Ik diena Lāčplēša ielas 75B divstāvu koka mājā, kur savu patvērumu radis Vītoli fonds, ir piepildīta ar dažādiem notikumiem. Šogad Fondam apritēs 21. gadadiena, Fonda stipendiātiem – 21 gada vecums. Vienaudzī – apņēmīgi, aizrautīgi un ticības pilni par gaišāku nākotni.

Februārī šis jauneklīgais enerģijas pieplūdums bija jūtams ik uz soļa. Visa mēneša garumā mūsu stipendiāti viesojās 75 Latvijas vidusskolās, lai pastāstītu par Fonda darbību. Šī akcija guva lielu popularitāti vidusskolēnu vidū, jo tā bija iespēja pajautāt studentiem par konkursa pieteikumu iesniegšanas gaitu un citām nozīmīgām niansēm, kas nepieciešamas, lai kļūtu par stipendiātu. Richards Lācis dalījās savos iespaidos: “Mani pārņēma ļoti silta sajūta, ka atkal varēju paviesoties savā skolā, kuŗā pavadīti tik daudzi gadi. Skolēni uzmanīgi klausījās, un mums veidojās veiksmīgs dialogs. Daudzi par Fondu uzzināja pirmo reizi.”

Pateicoties stipendiātu aktivitātei, vidusskolēni uzzināja par Vītoli fondu, un no 1. februāra līdz 1. martam viņi varēja pieteikties Fonda administrētajām stipendijām 2023./2024. mācību gadam. Konkursā tika saņemti 503 pieteikumi. Lūgums pēc palīdzības ir skaļš, kopējā materiālā situācija ģimenēs ir pasliktinājusies ārejo iemeslu ietekmē, un jauniešiem ir nepieciešama palīdzība, lai varētu uzsākt studijas.

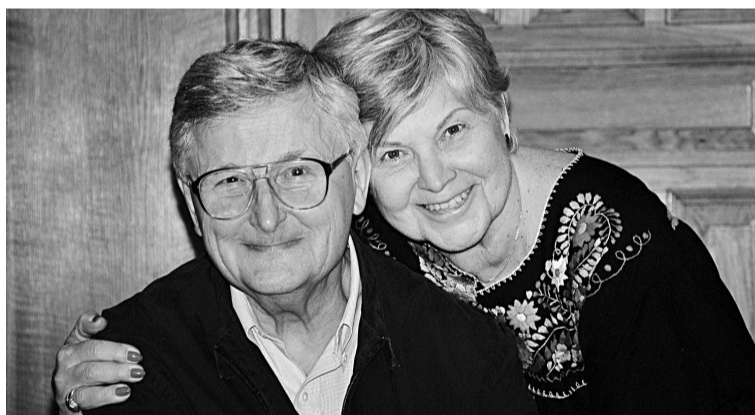
Februārī studenti iesniedza arī atskaites par ziemas sesiju paveikto. Esam lepnī, ka 98,7% no jauniešiem ir sekmīgi nokārtojuši sesiju, no tiem 25% jaunieši ir izcilnieki. Studentu atskaitē ir sekmju izraksts un mīļa vēstule ziedotājam, kuŗā

jaunieši dalās ar piedzīvoto studiju laikā un par nākotnes plāniem. Stipendiāts Klāvs Adiņš savam ziedotājam rakstīja: “Apziņa, ka medicīnas tālajā ceļā jau noieti vairāki gadi, reizē priecē, bet reizē arī baida. Šķiet, ka vēl pirms mēneša biju kautrīgais puisis no laukiem, kas spers lielo soli lielpilsētā. Šobrīd jūsu sniegtais atbalsts kļuvis vēl svarīgāks, īpašāks un nozīmīgāks. Pavisam atklāti varu teikt, ka spēju gūt panākumus un savu ikdienu aizvadīt ražīgi, pateicoties jūsu atbalstam!”

Ziedotāji, novērtējot stipendiātu sasniegumus, aicina viņus uz sirsnīgām sarunām. 22. februārī ziedotāja Daina Biriņa aicināja savus stipendiātus uz pusdienām restorānā “Itallis-

simo”. Stipendiāts Ainārs Kisirovskis vēstulē ziedotājam rakstīja: “Mīļš paldies par sirds siltumu, jaukajiem uzmundrinājuma vārdiem un vienkārši jauko kopābūšanu. Tas deva spēku un motivāciju nepado-

ties.” Daina Biriņa uzskata, ka dzīvē viss notiek likumsakarīgi un ir nepieciešams tikai ļauties, tādēļ lēmums dibināt stipendiju esot atnācis viegli. Viņa stāsta: “Es pieradu korporācijai Imeria, kuŗā goda filistrs ir

Vilis un Marta Vītoli

Fonda dibinātājs Vilis Vītols. Viņa devums mūsu korporācijā sekmējās vairāku studenšu izglītības ceļu, un viņas kļūvušas par labām juristēm, ārstēm, zinātniecēm un dod izcilu ieguldījumu Latvijas sabiedrībai. Uzskatu, ka labākais, ko varu darīt, lai kaut ko mainītu un uzlabotu Latvijā, ir iespējams tikai ar izglītību.”

Februāra beigās saņēmām arī skumju ziņu par Lettonia Filistru palīdzības biedrības valdes locekļa Roberta Rūša (05.09.1933.–22.02.2023.) aiziešanu Mūžībā. Pateicoties Lettonia Filistru palīdzības biedrībai un Roberta Rūša ieguldītajam darbam, Vītoli fondā tika dibināta Studentu korporācijas Lettonia filistra Gunta Brunīņa stipendija. “Padarītie darbi patīkami” (“Acti labores jucundi”) – tā ir korporācijas Lettonia devīze, un jo īpaši, ja šie darbi veikti no sirds, mīlot savu Tēvzemi. Ar pateicību pieminam Rūša kunga veikumu un izvīkām visdziļāko līdzjutību tuviniekiem!

Viss, kas pēc mums paliek, ir mīlestība, kas ieguldīta cilvēkos. Fonda stipendiāti, to saņēmuši tik daudz, ka tās pietiks ne tikai viņu mūžam, bet arī nākamajām paaudzēm. Paldies visiem ziedotājiem!

Vītoli fonds sniedz iespēja cilvēkiem un uzņēmumiem, kas tic Latvijas nākotnei un jauniešiem, atbalstīt un finansēt jaunus, neatlaidīgus un talantīgus studentus. Fonds piešķir savas un administrē citu ziedotāju stipendijas. Fonda mērķis ir stipendiju veidā palīdzēt spējīgiem, centīgiem, bet maznodrošinātiem jauniešiem studēt Latvijas augstskolās. Tā dibinātāji ir Vilis un Marta Vītoli. Plašāka informācija: www.vitolufonds.lv

TAIRA
ZOLDNERE

“Mūsu organizāciju motivē patriotisms un peļņa,” Lauris Lambergs un Jānis Bergs, Latvijas Amerikas tirdzniecības kameras (LATK) līdzpriekšsēdētāji, stāsta par LATK kā augošu, dinamisku, uz biznesu orientētu organizāciju.

2017. gada oktobrī Čikāgā pirmo reizi notika Latvijas biznesa konference ASV ar nosaukumu “Spotlight Latvia”, kurā piedalījās vairāk par 200 dalībnieku no Latvijas un ASV puses. Čikāgas konference kļuva par sākumu iniciatīvai dibināt Latvijas Amerikas tirdzniecības kameru (LATK), lai veicinātu Latvijas un ASV ekonomiskās saites, piesaistītu investīcijas abu valstu biznesa projektiem, kā arī lai atbalstītu individuālo biedru biznesa intereses un veicinātu profesionālo tiklošanos. Par kameras priekšsēdētāju kļuva Mikus Kīns, bet kopš 2022. gada septembra LATK valdes vadībā ir divi līdzpriekšsēdētāji – Lauris Lambergs un Jānis Bergs. Abi priekšsēdētāji dalījās domās par LATK iecerēm 2023. gadam un nākotnei, uzsverot, ka kamera ir augoša un dinamiska organizācija.

Latvijas – Amerikas tirdzniecības kamerā jūs abi esat darbojušies gandrīz no dibināšanas laika, tagad esat līdzpriekšsēdētāji. Lūdzu, iepazīsimies tuvāk!

Lauris Lambergs. Mana tēva ģimene ir no Jelgavas, bet viņi aizbrauca no Latvijas uz ASV pēc Otrā pasaules kara. Manas mātes ģimene ir no Kanadas. Esmu dzimis un audzis Bostonā jaunā ģimenē, mājās mēs nerunājam latviski, un bērnībā man bija diezgan maz sakaru ar Latviju vai latviešiem. Tomēr mans vectēvs Valdemārs Lambergs bija viens no Amerikas latviešu apvienības (ALA) dibinātājiem. Mans onkulis Aristīds Lambergs bija ALA priekšsēdis astoņdesmitajos gados un tika ievēlēts Saeimā deviņdesmitajos. Pirms Latvijas neatkarības atgūšanas ASV vizītē ieradās Latvijas pārstāvi Anatolijs Gorbunovs, Ivars Godmanis un citi, un viņi apmetās pie mana onkuļa Aristīda. Man tā bija pilnīgi jauna pieredze, un tā vidusskolas laikā man radās īsta interese par Latviju. Deviņdesmito gadu vidū pirmo reizi aizbraucu uz Latviju, lai pavadītu tur vienu gadu, apgūtu valodu un apskatītu šo zemi. Viena gada vietā paliku Latvijā četrus gadus un pabeidzu Rīgas Biznesa skolas (RBS) MBA programmu kā pirmais, kurš nebija no Latvijas. Tā es, Latvijā

Ar divām partnerēm Latvijā pašlaik dibinām līdzīgu firmu, jo uzskatu, ka varam palīdzēt cilvēkiem Latvijā labāk sasniegt savus finanšu mērķus un sapņus.

Jānis Bergs. Esmu dzimis un audzis Latvijā, bet mans vectēvs pēc Otrā pasaules kara nonāca Kanādā. Ciemošanās pie vectēva bija mana pirmā ārzemju pieredze 18 gadu vecumā, un tas man, Padomju savienībā augošam, protams, bija liels šoks. Mūsu ģimeni uzskatīja par poli-

jo man akadēmiskā vide liekas interesanta, tajā var iegūt labus kontaktus. Latvijā esmu vadījis vairākas ar tehnoloģijām saistītas kompānijas, no kurām zināmākās ir Fortech, Microlink un FMS. 2014. gadā FMS pārdevu norvēģu kompānijai Visma un tā ar nosaukumu Visma Enterprise joprojām sekmīgi darbojas Latvijā. Mans brālis Normunds Bergs vada kompāniju “SAF Technika”, viņiem bija atvērta filiāle Denverā, un vajadzēja

Lauris. LATK mani iesaistīja toreizējais priekšsēdētājs Mikus Kīns, un vispirms uzņēmos būt par Bostonas nodaļas reģionālo direktoru. Mūsu organizāciju motivē patriotisms un peļņa. Dalība kamerā ir labs veids, kā iepazīties ar citiem cilvēkiem un veicināt biznesa attiecības starp Latviju un Ameriku. Iepazīnos ar daudziem foršiem cilvēkiem, arī ar Jāni Bergu, un pagājušā gada septembrī mūs ievēlēja par līdzpriekšsēdētājiem.

Jānis. Dalībai LATK mani uzrunāja Latvijas Goda konsuls Čikāgā Roberts Blumbergs, un uzaicināja atbraukt uz pirmo Latvijas biznesa konferenci “Spotlight Latvia”. Savukārt Mikus Kīns mani uzaicināja vadīt Kolorado nodaļu. Man tā likās laba ideja – pats nesen biju iebraucis no Latvijas, meklēju kontaktus un draugus biznesa cilvēku vidū. Arī tagad redzu to pašu – uzņēmējiem, iebraucējiem no Latvijas šeit, Amerikā, ir maz sociālo kontaktu. Kolorado nodaļā mēs trīs četras reizes gadā sākām rīkot tikšanās ar nolūku iepazīties, izglītoties, tikloties. Tā šeit Denverā, izveidojās vēl viena platforma, kur cilvēki, kas ir ieinteresēti uzņēmējdarbībā un profesionālu kontaktu attīstīšanā, var satikties. 2019. gadā Denverā notika arī kārtējā konference “Spotlight Latvia”.

Kas ir galvenie LATK darbības virzieni?

Lauris. Tirdzniecības kameras Amerikā ir diezgan izplatīta lieta. Arī Latvijā veiksmīgi darbojas Amerikas Latvijas Tirdzniecības kamera (American Latvian Chamber of Commerce – AmChamLatvia). Mūsu galvenais uzdevums un misija – veicināt kameras biedru intereses, un galu galā – ekonomisko labklājību. Kamera dod unikālu iespēju satikt cilvēkus no Latvijas un arī cilvēkus, kurus interesē Latvija – tikties, iepazīties, tikloties. Amerikā latvieši parasti tiekas sociālos un kultūras pasākumos, un tas ir ļoti vajadzīgi.

(Turpināts 5.lpp.)

Amerikas latviešu apvienības 71. kongresā 2022. gada oktobrī Bostonā. No kr. ALA priekšsēdis Mārtiņš Andersons, Jānis Bergs LATK, Valdis Dombrovskis Eiropas Komisijas izpildviceprezidents, Lauris Lambergs LATK, Andrejs Pildegovičs Latvijas Ārlietu ministrijas Valsts sekretārs

dzīvojot, atradu savu latvietību. Mana sieva Ginta nāk no Rīgas, un, kaut arī dzīvojam Bostonā 20 gadus, tomēr cenšamies dzīvot abās kultūrās, abās pasaulēs. Esmu vieslektors RBS un arī Stokholmas Ekonomikas skolā Rīgā. Nu jau 25 gadus strādāju finanšu industrijā, un pirms pieciem gadiem nodibināju savu uzņēmumu “Renaissance Wealth Advisors”, kas nodarbojas ar finanšu plānošanu, ieguldījumu pārvaldi un finanšu labklājību.

tiski neuzticamu un iepriekš uz ārzemēm nelaida, jo tēvs bija *buntoties* pret pastāvošo varu, tika represēts un kādu laiku arī sēdēja cietumā.

Profesionālā ziņā esmu IT un tehnoloģiju cilvēks, un dzīvi esmu pavadījis šajā biznesā, strādājot dažādos uzņēmumos. Pabeidzu Rīgas Tehnisko universitāti kā radioinženieris, bet vēlāk, tāpat kā Lauris, – Rīgas Biznesa skolu. RBS vēlāk turpināju darbu arī kā pasniedzējs,

kādu, kas šeit atbrauktu sakārtot lietas. Viņš man jautāja, vai es būtu ar mieru uz kādu laiku aizbraukt un pastrādāt Denverā, savukārt man likās interesanti gadu pavadīt Amerikā, un es piekritu. Nu jau pagājuši astoņi gadi, un joprojām esmu tepat. Latvijā es joprojām aktīvi darbojos vairākos uzņēmumos, no kuriem zināmākais ir Mobilly.

Kas bija motivācija uzņemties LATK valdes līdzpriekšsēdētāja amatu?

Paziņoti Lielās Mūzikas balvas 2022 laureāti

7. martā Latvijas Nacionālajā operā notika Lielās Mūzikas balvas 2022 pasniegšanas ceremonija, kurā tika paziņoti laureāti astoņās kategorijās.

“Par mūža ieguldījumu” balvu saņēma dziedātāja Lilija Greidāne un dziedātāja un vokāla pedagoge Aina Bajāre.

“Gada koncerts” laureātu godā – Čudars Trio – Matīss Čudars (ģitara), Edvins Ozols (bass) un Ivars Arutjunjans (sitaminstrumenti). Koncerts “Melodiskais avangards” norisinājās 19. jūlijā kultūrtelpā “M/Darbnīca” (rikotājs – “M/Darbnīca”).

“Par izcilu interpretāciju” balvu ieguva Vineta Sareika – Johanna Brāmsa Koncerts vi-

jolei orķestrim 23. septembrī Lielajā ģildē (kopā ar Valsts kamerorķestri Sinfonietta Rīga un diriģentu Normundu Šnē).

Balvu “Par izcilu sniegumu gada garumā” saņēma sitaminstrumentālists Guntars Freibergs.

“Gada uzveduma” laureātu kļuva Annas Fišeres opera “Vēsā” Valmieras “Kurtuvē”, Katrīnas Neiburgas ideja un koncepcija, režisors Klāvs Mellis, diriģents Artūrs Gailis (rikotājs – Valmieras Vasaras teātra festivāls).

“Par izcilu darbu ansambli” sudraba statuete nonāca čellistes Ingas Ozolas rokās.

“Gada jaundarbs” laureāta godā tika Andra Dzeniņa Otrā simfonija “Silts vējš”, pirmat-

skanojums notika 5. martā Liepājas koncertzālē “Lielais dzintars” – Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris un diriģents Andris Poga.

Kategorijā “Gada jaunais mākslinieks” laureāte ir dziedātāja Arta Jēkabsons. No sirds sveicam Artu un ar prieku publicēsim ziņas par jauniem panākumiem.

“Auditorijas simpātijas” balsojums portālā “DELFI” norisinājās no 13. februāra līdz 5. martam. Visvairāk skatītāju simpātiju balsu saņēma – Rīgas Doma korā skolas mūziklu nodaļas audzēkņi Kārļa Lāča mūzikla “Pūt, vējiņi!” iestudējumā.

(Lasiet arī 13.lpp.!)

Kopā var izdarīt vairāk: latvieši attīsta biznesu Amerikā

(Turpināts no 4. lpp.)

Tomēr biznesa intereses ir jauna motivācija, kā atrast cilvēkus, kurus interesē Latvijas profesionālā un biznesa joma, un piesaistīt jaunus biedrus latviskai videi.

Uzņēmējiem no Latvijas, kas vēlas paplašināt savu biznesu ASV, LATK būtu istā vieta, kur meklēt atbalstu, informāciju un noderīgus kontaktus. Vai redzat, ka biedru vidū parādās biznesa cilvēki no Latvijas?

Jānis. Mums Latvijas cilvēki ne tikai parādās, bet ir pat nodibināta Latvijas nodaļa, ko vada Matīss Kukainis, Amerikas izcelsmes jurists. Bez tam esam iesākuši sadarbību ar Latvijas Eksportētāju asociāciju "The Red Jackets", kas attiecīgi pārstāv Latvijas eksportējošo uzņēmumu intereses. "The Red Jackets" piedalās un palīdz rīkot arī "Spotlight Latvia" konferences, nodrošinot publicitāti un piesaistot konferences dalībniekus no Latvijas. Jāpiebilst, ka katrs, kurš piedalās konferencē, kļūst arī par LATK biedru. Vai tālāk biedru statuss tiks uzturēts – to rādīs laiks. Pašreiz mani šad un tad uzmeklē cilvēki no Latvijas, kuri biznesa lietās gatavojas apmeklēt Denveru, un ir pat doma, ka kāds uzņēmums šeit varētu atvērt filiāli. Domāju, ka tas ir mūsu nopelns, jo pirms vairākiem gadiem Latvijā daudzi pat nezināja, ka tāda Denvera vispār pastāv.

Kā savukārt ir ar interesi par LATK no amerikāņu puses?

Lauris. Paaudzes mainās, un biedru vidū mēs redzam cilvēkus, kas nāk no latviskām ģimenēm, bet nerunā latviski. Redzam cilvēkus, kuri ir bijuši kādu reizi Latvijā, un viņiem ir radusies interese par šo zemi. Domāju, ka mūsu spēks un veiksmē ir reģionālās nodaļas, kas atrodas dažādās Amerikas vietās un pilsētās. Ir vietas, kur cilvēki ļoti iesaistīti un motivēti LATK darbā. Kā jau parasti tas ir – ko tu ieguldi, to tu arī saņem atpakaļ.

Pēc jūsu pieredzes – cik lielā mērā amerikāņus interesē attīstīt uzņēmumus un filiāles Latvijā, investējot mūsu valsts ekonomikā?

Lauris. Konferences "Spotlight Latvia" tiek organizētas tieši tādēļ, lai veicinātu šīs investīcijas. Mums vajag atrast veidu, kā iepazīstināt Amerikas uzņēmējus ar Latviju un iespējām, ko dod Latvija kā ES valsts. 2022. gada vasarā Mineapoles Dziesmu svētku laikā notika Biznesa diena, kurā piedalījās arī Latvijas Ministru prezidents Krišjānis Kariņš. Viņš īpaši uzsvēra, ka Latvija ir ES un NATO dalībvalsts, kas dod iespēju biznesam aptvert 350 miljonus cilvēku, kas dzīvo ES. Ļoti cieši sastrādājami arī ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru (LIAA). Domāju, ka mēs kā brīvprātīga bezpeļņas organizācija esam tilts, lai savestu kopā cilvēkus no Amerikas, kam ir biznesa intereses Latvijā ar cilvēkiem Latvijā un Latvijas valsts organizācijām.

Jānis. Gribu piebilst, ka lielākais pakalpojumu eksportētājs no Latvijas ir kompānija "Accenture", kas ir Amerikas uzņēmums, un nodarbina vairākus tūkstošus cilvēku. Varu teikt, ka Latvijā ir diezgan daudz ASV uzņēmumu, it īpaši IT jomā. Tomēr lielākā problēma Latvijā ir tieši cilvēku resursu pieejamība. Speciālistu ir maz vai viņi īsti nav nemaz. Piemēram, "SAF Tehnikā", kurā es strādāju, Rīgas kolektīvs kļūst arvien internacionālāks. Mēs meklējam speciālistus visā pasaulē, un *velkam* viņus uz Rīgu.

Varbūt tas tikai loģiski, ka attīstot Latvijas ekonomiku, speciālistu pieplūdums no plašas internacionālas vides ir vajadzīgs, nepieciešams un arī apsveicams. ASV ekonomikā vienmēr ir ieplūduši cilvēki no visas pasaules, un varbūt tā ir viena no Amerikas panākumu atslēgām?

Lauris. Piekrītu, ka tā ir viena no galvenajām lietām, kas ilgtermiņā ir jāatrisina – kā Latvijā radīt lielāku cilvēku skaitu. Ar to saistīti arī citi jautājumi, kā, piemēram, sabiedrības integrācija, bet ir ļoti svarīgi, lai Latvijā būtu vairāk cilvēku, kas var attīstīt ekonomiku.

reāli var uztaisīt nākamo veiksmīgo startapu. Plānojam arī atsevišķu paneli ar veiksmes stāstiem, kur runās pārstāvji no firmām, kas veiksmīgi ienākušas Amerikas tirgū un pārstāvji no ASV uzņēmumiem, kas veiksmīgi darbojas Latvijā.

Konference notiktu apmēram vienā laikā ar lielo ANO samitu Ņujorkā. Bostonā tajā laikā būs arī divas lielas tehnoloģiju izstādes, līdz ar to ceram uz lielu apmeklētāju skaitu, un arī pār-

Latvia", kas notiek reizi gadā.

Sarunas laikā vairākas reizes minējāt, ka viens no mērķiem ir palielināt LATK biedru skaitu. Varbūt cilvēkiem, kas strādā kādā uzņēmumā ASV vai Latvijā, bet kuriem nav savs biznesa var rasties jautājums, vai kamera kā organizācija domāta arī viņiem. Vai jebkurš varēs sev atrast ko noderīgu, kļūstot par LATK biedru?

Lauris. Noteikti ir vērts piedalīties jebkuram. Viens piemērs

LACC Bostonas nodaļas pasākums. No kr: Lauris Lamberg, Karina Sotnika, World/Upstart izpilddirektore, Kaspars Rožkalns LIAA direktors, Raimonds Lapiņš, Ekonomikas ministrijas Valsts sekretāra vietnieks

Konference "Spotlight Latvia" Denverā 2019. gadā

Kādus pasākumus LATK plāno un organizē šogad?

Lauris. Šogad Bostonā 21. un 22. septembrī notiks ceturta "Spotlight Latvia" konference. Bostona ir liels tehnoloģiju un izglītības centrs Amerikā, un tas arī ir noteicis konferences tēmu izvēli. Tehnoloģiju ziņā pievērsīsimies biotehnoloģijai un farmācijai, kā arī ļaļai pilsētvidei un veselības uzturēšanas zinātnei. Šīs tēmas organizatoriem no Latvijas puses liekas ļoti svarīgas. Par izglītību runājot, pievērsīsimies tam, kā panākt, lai akadēmiskās zināšanas noved pie jauniem startapiem un kā tam pievienot klāt arī kapitālu. Kā piemēru varu minēt Silīcija ieleju, kur ir labas universitātes, attiecīgi gudri, talantīgi cilvēki ar radošām idejām, un tas sakrutojas ar kapitāla avotiem. Tad arī

stāvēniecību augstā līmenī no Latvijas valdības puses.

Jānis. Turklāt kopā ar LIAA un "The Red Jackets", LATK Kolorado nodaļa rīko vebināru sēriju "Mini Spotlight Latvia", kurā lielākie Latvijas eksportētāji ASV iepazīstinās ar saviem uzņēmumiem, pastāstīs par savu biznesa pieredzi Amerikā. Vebināriem ir vairāki mērķi – iepazīstināt eksportējošos uzņēmumus savā starpā, veicināt šo eksportētāju sadarbību ar LIAA, "The Red Jackets", Amerikas Latvijas tirdzniecības kameru un ar LATK. Vebinārus esam paredzējuši rīkot ik pa diviem mēnešiem, tie notiks studijā, tiks filmēti, un būs pieejami interesentiem. Projekts ilgs divus gadus, un "Mini Spotlight" vebināri būs tāds kā sagatavošanās ceļš lielajai klātienē konferencei "Spotlight

– pavisam nesen Bostonas sanāksmē bija uzaicināts runātājs, amerikānis, kurš savā uzņēmumā ir IT vadītājs, un viņa firma pavisam nesen bija veiksmīgi izgājusi cauri sākotnējam publiskam piedāvājumam (Initial Public Offering jeb IPO). Pusstundas laikā viņš izstāstīja, ko tas nozīmē, un domāju, ka visiem, kas piedalījās, tas bija ļoti interesants pasākums. Mums ir bijušas kopā sanāksšanas, kur runā par kriptovalūtām, par nekustamiem īpašumiem utt. Biedriem tas ir labs veids, kā sevi izglītot, kā kaut ko jaunu iemācīties, satikt jaunus cilvēkus. LATK ir arī sociāla vide, un šis ir veids, kā piedalīties ar Latviju saistītā vidē, bet citādi nekā tradicionālos latviešu pasākumos.

Jānis. Es domāju, ka kameru varam definēt kā profesionāļu

asociāciju. Jebkurš cilvēks, kas ir profesionāli aktīvs kādā jomā, tajā skaitā, akadēmiskajā laukā, ir laipni aicināts. Piemēram, mums Kolorado nodaļā ir cilvēki, kas strādā Kolorado universitātē. LATK ir vieta, kur profesionāli tikloties.

Kādu jūs vēlaties redzēt Latvijas Amerikas tirdzniecības kameru nākotnē?

Lauris. Mēs kā organizācija esam veiksmīgi pārdzīvojuši kovida laikus, un šodien esam spēcīgāki un stiprāki nekā jebkad iepriekš. Skatos nākotnē ar lielu optimismu. Viena no svarīgākajām lietām – mums jāpaplašina reģionālo direktoru un līdz ar to arī biedru skaits. Pašreiz mums ir septiņi reģionālie direktori, bet ceram līdz septembrim sasniegt desmit vai pat divpadsmit reģionālās nodaļas. Koncentrējamies ne tikai uz individuāliem biedriem, bet arī attīstām starporganizāciju attiecības. LIAA, "The Red Jackets", Pasaules brīvo latviešu apvienība (PBLA), ALA, Amerikas-Latvijas Tirdzniecības kamera – tie ir mūsu partneri, jo mums ir svarīgi veicināt labu izpratni un sadarbību arī makro līmenī. Mēs ar Jāni piedalīsimies arī Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forumā šī gada jūlijā Latvijā.

Jānis. Galvenais, ko gribam veicināt, lai Latvijas uzņēmēji vairāk sadarbotos savā starpā. Katrs savā stūrītī jau darbojas, bet kopā var izdarīt daudz vairāk un ir arī jautrāk.

Mārtiņš Andersons, Amerikas latviešu apvienības priekšsēdis un LATK valdes loceklis par ALA un LATK sadarbību: ALA vēsturiski ir bijusi klāt pie LATK dzimšanas, jo pirmā konference "Spotlight Latvia" Čikāgā 2017. gadā tika rīkota ar trīspusēju iniciatīvu: Latvijas Ārlietu ministrija, ALA, un Čikāgas latviešu sabiedrība. Vēsturiski ALA prioritātes ir kultūra, izglītība, latviešu sabiedrības uzturēšana ASV, bet ir radies arī jauns darbības virziens – veicināt Latvijas tautsaimniecisko izaugsmi. To mēs pašreiz darām, sadarbojoties ar LATK, un regulāri atbalstot konferences "Spotlight Latvia". Arī Amerikas puse mūsu savstarpējās ekonomiskās attiecības uzskata par prioritārām. Tiekoties ar Kristoferu Robinsonu, Amerikas Savienoto Valstu nozīmēto ārkārtējo un pilnvaroto vēstnieku Latvijas Republikā, viņš minēja, ka ASV investīcijām Latvijā ir ne tikai ekonomisks, bet arī svarīgs drošības aspekts. ALA un LATK turpinās sadarbību, un jau tagad strādājam kopā, organizējot šī gada konferenci "Spotlight Latvia" Bostonā.

Latvijas Amerikas Tirdzniecības kamera, dibināta 2017. gadā ASV ar mērķi atbalstīt kameras biedru profesionālās un biznesa intereses, veicināt savstarpējo tiklošanos, kā arī stiprināt un attīstīt Latvijas un ASV ekonomisko sadarbību.

// FOTO: Laura Lamberga un Jāņa Berga arhīvi

Sarunas par Latgali ar mecenātu Pīteru Aloizu Ragaušu

Martā Latvijas Universitātes (LU) fonda stipendiāti Anželika Litvinoviča un Timurs Ragozins tikās ar savas stipendijas “Ceļamaize Latgale” mecenātu Pīteru Aloizu Ragaušu. Neformālā gaisotnē stipendiāti kopā ar mecenātu risināja dziļas un vērtīgas sarunas par Latgali, par izglītību un dzīvi.

Stipendiāte un LU Sociālo zinātņu fakultātes studente Anželika Litvinoviča par tikšanos saka: “Pati pēdējo gadu vairāk sāku pētīt un analizēt savu izpratni par reģionālo piederību, identitāti, kultūru. Saruna ar mecenātu, viņa īpašais devums Latgales vārda nešanai pasaulē, kā arī kultūrtelpas papildināšana ar latgalisko, mani ļoti iedvesmoja un lika domāt par to, kā pati varu būt vēl noderīgāka savai dzimtajai Latgalei. Sarunā minēju, ka cenšos būt sabiedriski aktīva Daugavpilī, neskatoties uz to, ka jau pusgadu studēju Rīgā, LU SZF Komunikācijas zinātnes studiju programmā. Zinu, ka nekādā gadījumā nedrīkstu aizmirst savu dzimto pilsētu, jo bieži cilvēkiem ir aizspriedumi par Daugavpili un cilvēkiem tur, bet es vēlos, lai gan Latgales, gan Daugavpils tēls visu Latvijas iedzīvotāju acīs mainītos uz daudz pozitīvāku. Es vēlos, lai pilsētas Latgalē nepārstāvētu problemātiski politiski, bet gan aktīvi, mūsdienīgi domājoši cilvēki. Noteikti milzīga loma šim pārmaiņām ir tieši jauniešiem un jauniešiem, tāpēc uzskatu par savu pienākumu nebūt vienaldzīgiem.”

Pateicoties Pīteram Aloizam Ragaušam, es guvu papildu motivāciju, sapratu, ka ir īpaši svarīgi uzdrošināties. Tikšanās laikā mums sanāca daudz runāt par pasaulē pirmo latgaliešu seriālu “Fati”, kuŗa viens no galvenajiem atbalstītājiem bija mūsu mecenāts. Seriāls “Fati” ir latgaliešu kultūras gada balvas “Boņuks 2022” ieguvējs. Otrās idejas veidotājs un atbalstītājs Arnis Slabožanins, kas ir mūziķis un sabiedriskais aktīvis, uzrunāja publiku attālināti. Viņš vērsās pie visiem, kas tika iesaistīti seriāla veidošanas procesā, sakot: “Paldies, ka atbalstījāt mani šajā avantūrā!”. Domāju, šis izteiciens precīzi attēlo to, cik svarīgi ir uzdrošināties un īstenot idejas, it īpaši, ja apkārt ir cilvēki ar līdzīgām domām un vērtībām – viss noteikti izdosies.

“Fati” rašanās un veidošanās stāsts man liekas vienreizīgs un liek man lepoties ar cilvēkiem, kas nāk no mana reģiona, no manas pilsētas. Esmu pārliecināta, ka “Fati” veiksmes stāsts varētu būt sākums jaunai kultūras ērai Latgalē. Cilvēki gan Latvijā, gan visā pasaulē sāks vairāk interesēties par mūsu kultūru, kā arī mēs paši varēsim justies vairāk piederīgi savam kultūrvēsturiskajam reģionam. Tas arī ļaus Daugavpilij vairāk integrēties tajā. Tā

noteikti būs izcila iespēja Daugavpilij augt un attīstīties. Es vēlos būt daļa no šī skaistā procesa.

Visvairāk mani iedvesmo tas, ka tik daudzi cilvēki ieguldīja savu laiku, spēku, dvēseli šī seriāla izveidē. Tajā skaitā arī mecenāts Pīters Ragaušs. Man ir lepnums par Daugavpils teātra aktieriem, kas uzņēmās

tik daudz paveikt, galvenokārt, mīlot latgaliešu kultūru un valodu. Sarunas laikā ar mecenātu es arī minēju, ka apbrīnoju aktieru Vadima Bogdanova un Kristīnes Veinstēinas daudzpusīgo ieguldījumu gan Daugavpilī, gan Latgales izaugsmē. Tas ir svarīgi un vērtīgi, ka kultūras cilvēki nodarbojas arī ar sabiedrisko darbu.

Kopumā tikšanās ar mecenātu bija ļoti saturīga un vērtīga, bet tajā pašā laikā arī sirsnīga. Viņš mūs mudināja izmantot dažādas iespējas, piemēram, pēc universitātes absolvēšanas doties strādāt uz ASV uz 12 mēnešiem pēc īpašās Baltijas-Amerikas Brīvības fonda programmas. Bija interesantas diskusijas par kultūras

un politikas notikumiem Latgalē, kā arī vēsturi. Parunājām arī par to, kā mecenāts populārizē Latvijas un Latgales kultūru ASV, piemēram, nodrošinot īpašas latgaliešu filmu izrādes, rīkojot 18. novembra svinības, Latvijas džeza projekta “Rothko in Jazz” koncertus u.c. Viņš arī minēja, ka plāno organizēt latgaliešu seriāla “Fati” izrādes ASV. Esmu ļoti pateicīga LU fondam un mecenātam Pīteram Aloizam Ragaušam par šo izcilo iespēju tikties, par iespēju runāt par svarīgāko. Šī tikšanās reize man deva patiesi spēcīgu iedvesmu kļūt par cilvēku, kuŗš cīnīsies par savām vērtībām un labāku nākotni dzimtajai Latgalei.”

Savukārt LU fonda stipendiāts Timurs Ragozins teica: “Tikšanās laikā domāju, ka tas, cik panākumu cilvēks ir sasniegjis savā karjeras ceļā, nekādā ziņā nav šķērslis sakaru uzturēšanai ar saviem radiem. Gluži otrādi – tie, kas neatkarīgi no sava karjeras ceļa turpina glabāt atmiņas par savu ģimeni un pūlas savas dzimtenes labā, ir īpaši uzmanības vērti cilvēki. Pītera Aloiza Ragauša dzīves ceļš ir stāsts par vairākām pārsteidzošām pārmaiņām un panākumiem, kas rada iespējas atbalstīt Latgali un, pateicoties mecenāta interesei par šo kultūrvēsturisko novadu, pilnveidot tās kultūrtelpu. Tas jo vairāk iedvesmo mani turpināt attīstīt altruismu un entuziasmu savā vērtību sistēmā, jo atkal esmu pārliecinājies, cik tālu var doties, būdams ne tikai uz saviem panākumiem vērstis, bet arī citu cilvēku attīstībā iesaistīts.

Pateicoties Pīteram Aloizam Ragaušam izteiktajam, esmu guvis daudz ierosmes. Būdams students, daudz laika veltu domām par iespējamu karjeras ceļu valodu jomā. Valodas vienmēr esmu uzskatījis par savu sirdslietu, pats esmu tulkojis dziesmas, rakstus un vispārīgas tematikas tekstus, tāpēc Pītera Aloiza stāsts par seriālu tulkošanu man likās īpaši saistošs. Pats būdams no Latgales, esmu pārliecināts, ka mūsu Latgalei ir liela nozīme Latvijas kultūrtelpas bagātināšanā.

Latgales “Ceļamaizes” mecenāts ir arī iedvesmojis mūs piedalīties dažādās iniciatīvās un izmantot iespējas. Tā mēs tikām aicināti pēc universitātes absolvēšanas pieteikties 12 mēnešu ilgam darbam ASV, ko organizē Baltijas-Amerikas Brīvības fonds.

Esmu pārsteigts, cik nozīmīgu atziņu pilna bijusi šī tikšanās. Viena no svarīgākajām lietām, ko tikšanās laikā esmu sapratis ir tas, ka par savām saknēm nekad nav jāaizmirst. Es ceru, ka nākotnē spēšu kļūt par personību, kas ar savu veikumu arī var sniegt atbalstu citiem iedvesmot apkārtējos pilnveidoties, uzdrošināties un neapstāties. Nekas nav nepaveicams – šis ir dzīves moto, kas pēc tikšanās ar Pīteru Aloizu ir kļuvis jo vairāk skaidrs.”

LU fonda izpilddirektore un valdes locekle Laila Kundziņa, mecenāts Pīters Aloizs Ragaušs un LU fonda stipendiāti (jaunākie) Anželika Litvinoviča un Timurs Ragozins

Anželika Litvinoviča: “Saruna ar mecenātu, viņa īpašais devums Latgales vārda nešanai pasaulē, kā arī kultūrtelpas papildināšana ar latgalisko, mani ļoti iedvesmoja un lika domāt par to, kā pati varu būt vēl noderīgāka savai dzimtajai Latgalei. Zinu, ka nekādā gadījumā nedrīkstu aizmirst savu dzimto pilsētu, jo bieži cilvēkiem ir aizspriedumi par Daugavpili un cilvēkiem tur, bet es vēlos, lai gan Latgales, gan Daugavpils tēls visu Latvijas iedzīvotāju acīs mainītos uz daudz pozitīvāku.”

LATVIJAS UNIVERSITĀTES
FONDS

KOPŠ 2005. GADA VAIRĀK NEKĀ 4 000 ZIEDOTĀJU AR ZIEDOJUMIEM
APLIECINĀJUŠI UZTICĪBU LATVIJAS UNIVERSITĀTES FONDAM

Atbalstīti vairāk nekā 2 000 čakli un mērķtiecīgi studenti,
īstenoti 540 pētniecības un rekonstrukcijas – būvniecības projekti

IKVIENS ZIEDOJUMS IR SVARĪGS UN NOZĪMĪGS!
PALDIJAS PAR ATBALSTU!

“LU fonda stipendija sniedz būtisku atbalstu, lai domas par ienākumiem paliktu otrajā plānā, par būtiskāko mērķi studiju laikā izvirzot zinātnei, pētniecību. Saņemt stipendiju ir vienlaikus liels gods un izaugsmi veicinošs izaicinājums.” Trīne Žagare, LU Vēstures un filozofijas fakultāte, Gustava Zemgala piemiņas stipendijas saņēmēja

Lai pārrunātu ziedojuma mērķus, lūdzam sazināties ar

“Friends of the University of Latvia” valdes priekšsēdētāju Mārtiņu Andersonu
+1 415.617.9959 | tikunta@yahoo.com | www.friendslu.com

Latvijas Universitātes fonda izpilddirektori Lailu Kundziņu
+371 29212426 | laila@fonds.lu.lv | www.ziedot.lu.lv

Čeki izrakstāmi “Friends of the University of Latvia”. Lūdzam sūtīt tos

Mr. Peter A. Ragozins, 2120 Troon Road, Houston, Texas 77019, USA.

Fondam kopš 2012. gada ir labdarības organizācijas statuss(501©(3) charity).

MARTA
DZIĻUMA

Pagājušajā mēnesī gandrīz pilngadību – 17 gadu vecumu – sasniedza un atzīmēja Igaunijas mākslas muzejs KUMU, svinot dzimšanas dienu tieši nedēļu pirms valsts Neatkarības dienas. Gandrīz tūlīt pēc valsts atjaunošanas, mūsu ziemeļu kaimiņvalstī tikai atjaunota Otrā pasaules kara dēļ neīstenotā trīsdesmito gadu ideja par mākslas muzeja celtniecību, 1993. gadā notika starptautisks konkurss, kurā piedalījās 10 valstu arhitekti ar kopumā 233 projektiem, uzvarēja somu arhitekta Pekas Vapavuori (*Pekka Vapaavuori*) darbs; celtniecība tika uzsākta 2002. gadā un 2006. gada februārī muzejs durvis vēra apmeklētājiem. Neraugoties uz monumentālo vērienu, KUMU vide ir atvērta un mierīgi aicinoša,icina ieinteresētību un sniedz iespēju mākslas darbus iepazīt dažādu temperamentu apmeklētājiem katram sev atbilstīgā ritmā.

Lai neizklausītos pēc kārtējās ne visai veiksmīgā dienviņu kaimiņa sūkstišanās ne ar vārdu nepieminiēšu, ka videi ir nozīme un ka laikmetīgās mākslas un sabiedrības mijiedarbība ir audzējama un kopjama. Jā, KUMU sadzīvo dažādu laikmetu māksla, senākā radīta 1700. gadā, un apmeklētāju plūsma un uzvedība gan vēsturiskajās, gan laikmetīgajās ekspozīcijās liecina par to, ka publika veidojusies kopā ar dažādām mākslas izpausmēm, mēģinot izprast un skaidrot sev mākslinieku motīvus un nolūku, mākslas darbu veidojot.

teamLab: *Impermanent Flowers Floating in a Continuous Sea*

Izstādi veido trīs digitāli lielas formas mākslas darbi *Black Waves: Immersive Mass*, *Proliferating Immense Life*, *Universe of Fire Particles*. “Visi okeāni ir saistīti cits ar citu, tāpat arī visi viļņi šajā pasaulē,” vēsta *Melnā viļņa* moto. Izstāžu zālē skatītājs nonāk pārļaičīgā, it kā nebeidzamā telpā, kuŗu ietvēr nepārtraukta medi-

Black Waves: *Immersive Mass*

tātīva lielo, melno viļņu kustība (viļņi, tāpat kā klasiskajā Austrumāzijas mākslā, attēloti, izmantojot līniju), līdz nonāk interaktīvajā digitālajā instalācijā, kuŗā mākslinieks liek augt, uzplaukt un nobirt bezgalī-

gā, tur mākslas un zinātnes attiecību veidošanās Igaunijā, uzsverot, ka attēlu loma zinātnes publikācijās nav tikai ilustratīva, bet tie spēlē aktīvu lomu zināšanu veidošanā. Vizualizācija 19.–20. gadsimta dabaszinātņu un

medicīnas publikācijās kalpo pētījumiem par strīdīgajām attiecībām starp Igaunijas zinātnisko ilustrāciju vēsturi un centieniem kontrolēt un kartēt tālaika Krievijas imperijas teritorijas.

Izstāde aplūkojama līdz 7. maijam.

Izstāde aplūkojama līdz 7. martam.

kas kājām gaisā apgriezta teju visas iepriekš pieņemtās vērtības.

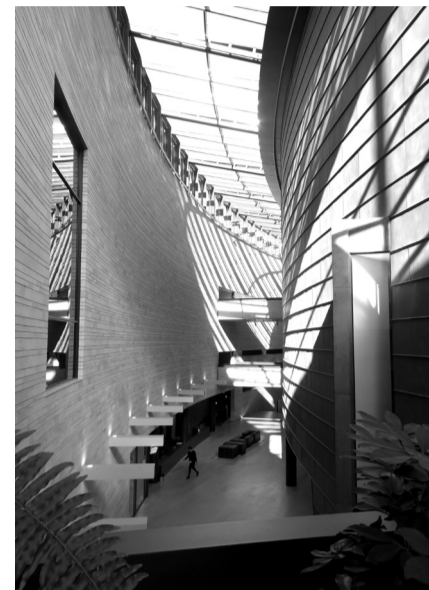
Mākslā 1990. gadi bija revolucionārs laikmets, ko veidoja jaunie mediji un jauna mākslas politika, tas ir laiks, kad gan mākslā, gan sadzīvē pārtrūka pārmantojamība un turpinājums, jo veidojās liberāli demo-

kratiska sabiedrība ar pamatu tirgus ekonomikā. Pārejas laika sabiedrība bija neizpratnē par to, kā saistīt sociālo revolūciju ar māksliniecisko izteiksmi. Daudzas mākslas parādības toreiz bija grūti klasificēt vai pat nosaukt par tendencēm vai kustībām.

kollekciju dēvē par vienu no intriģējošākajām Baltijā. Tās centrā ir Centrāleiropas un Austrumeiropas māksla. Kolekcionāri atzīst, ka vācuma iedvesmojusi viņu interese par milzīgajām sociālajām un politiskajām pārmaiņām kopš Berlīnes mūra krišanas 1989. gadā, kā arī

Mākslas muzejs KUMU // FOTO: St. Stepaško

// FOTO: K. Zova

L. Laganovskis: Perspektīva

Art or Science. Māksla vai zinātne

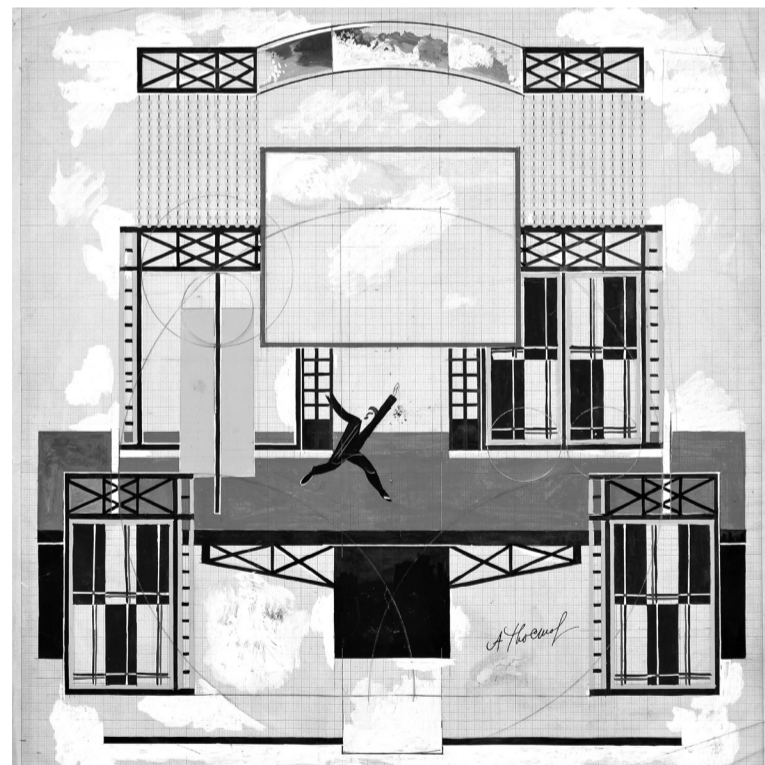
Izstāde, ap kuŗu muzejs šogad veidoja savas dzimšanas dienas programmu, uzmanības centrā

The Future is in One Hour: Estonian Art in the 1990s. Nākotne ir pēc stundas: Igaunijas māksla deviņdesmitajos gados Igaunijas mākslas vēstures

medicīnas publikācijās kalpo pētījumiem par strīdīgajām attiecībām starp Igaunijas zinātnisko ilustrāciju vēsturi un centieniem kontrolēt un kartēt tālaika Krievijas imperijas teritorijas.

Izstāde aplūkojama līdz 7. martam.

kultūras daudzveidība reģionā. Izstādē apskatāmi mākslas darbi no Latvijas, Rumānijas, Polijas, Krievijas, Čehijas, Lietuvas, Igaunijas, Gruzijas, Slovākijas, Albānijas un Ukrainas. “Atmiņas archeologi” ir mākslinieki, kuŗu darbi iekļauti izstādē, kā arī paši kolekcionāri: viņi *uzrok* perso-

Oleksandr Khvostenko-Khvostov: Dekorāciju skice

Izstādes uzmanības centrā ir jaunie mediji (fotografija, video grafika un instalāciju māksla), kas izraisīja būtiskas pārmaiņas mūsdienu mākslas kopainā. Par centrālo tēlu kļuva cilvēka ķermenis, mākslinieki ar to plaši eksperimentēja dažādos nozīmes līmeņos, nereti uzsverot savu fizisko pieredzi. Ekspozīcija skatāma pastāvīgi.

Archaeologists of Memory: Vitols Contemporary Art Collection. Atmiņas archeologi: Vitola mākslas fonda laikmetīgās mākslas kolekcija

Izstādes veidotāji Irinas un Māŗa Vitolu laikmetīgās mākslas

nisko un kolektīvo atmiņu slāņus, atmaskojot pagātni, kas savijas ar tagadni. Iedvesmu mākslinieki smēlušies personīgajā atmiņā, ģimenes arhīvos, vietējā dzīvē un kultūrā, vidē un sociālajā dinamikā.

Kā īpaši veiksmīgu gribu uzteikt digitālo audiogida informācijas izveidi katram izstādītājam mākslas darbam, tas izstādes apmeklējumu izvērš laikā un telpā, ļauj gatavoties izstādei jau pirms tās apmeklējuma vai arī turpināt reflektēt pēc tam, kad darbi redzēti *de visu*.

Izstāde skatāma līdz 9. aprīlim.

KUMU publicitātes foto

Aruba vienmuļa, bet dāmas brīnišķīgas, šarmantas, izpalīdzīgas

Stāstiņš no mežmalas

Šis stāstiņš būs par raibiem piedzīvojumiem, pateicoties šarmantām, sirsnīgām dāmām. Pirms kovida mums bija ierasts katru ziemu aizbraukt kaut kur sasildīties. Tad pandēmija to izjauca, un divus gadus mēs sēdējām mājās. Bet šogad nolēmām atjaunot ikgadējos ziemas braucienus un devāmies uz Arubu. Kādēļ tieši tur? Nu, tikai tādēļ, ka tas likās vienkāršākais variants. Kas agrāk nešķita svarīgs, tagad spēlēja lielu lomu. Uz kuŗu salu visvieglāk aizlidot pa

6. janvāra uzbrukumu Kongresam, kas tieši tāpat atkārtoties Brazīlijā šogad, 8. janvārī. Ar prieku un sajūsmu piedzīvojusi Baidena uzvaru, un tagad redzot, ka Tramps atkal varot kļūt par prezidentu. Ko es par to sakot?

Lai gan uz pareģošanu nekad neesmu tiecies, tomēr norādu, ka, manuprāt, pat ja viņš vispār tiek izvirzīts par republikāņu kandidātu, tad vēlēšanās šur tur atbalstītāji viņam būs, bet Tramps un viņa pretīgā politika un uzvešanās lielākai tautas daļai jau

meklējot. Tagad taisījušās zvanīt policijai. Visi četri dabūjām labi izsmieties par negaidīto piedzīvojumu, bet tādu kā Gertrūdes pretimnākšanu ASV es nevaru iedomāties.

Nākamā dienā nolēmām Gertrūdei revanšēties – nopirkām dāvanas karti kādā restorānā un pa pastu viņai to nosūtījām. Kad to izstāstījām saimniecei Ingridai, viņa tikai iekliedzās: “Vai jūs traki?! Pa pastu gan Arubā neviens neko nesūta.” Tā esot viena īsta melnā bedre, viss

Grasmaņa, kuŗā viņš stāsta, kā ģimēni aizvedis uz vienu *spa* Lietuvā. Johaidi, baigi laba ideja! Ja laba kroga nav, tad *spa* derēs.

Sāku meklēt internetā, kur šeit tādu var atrast. Izrādās, ka visās malās. Gandrīz pie katras viesnīcas tādi darbojas. Nu, jābrauc! Valda atsakās, bet es aizbraucu uz vienu tādu pašā Oranjestadas centrā, kas izskatās pēc slimnīcas.

Šarmantā Odija man atnes lapeli, kur visas *spa* iespējas uzskaitītas. Izskatās, ka ārstēšanas metožu izvēle ir fenomenāla:

un skolotājs, palīdzējis Arubai iegūt *Status Aparte* (atsevišķo statusu) Nīderlandei 1986. gadā. Kopš tā laika Aruba kļuvusi par Nīderlandes Karalistes autonomu dalībvalsti.

Šis oficiālās valsts svētku svētnības Arubā ietver dažādus sporta pasākumus, kulinārijas festivālus, folkloras šovus, populāras spēles un daudzas ballītes. Uz vienu tādu ballīti tuvējā omulīgā restorānā aizgājām arī mēs. Publikā bija tikai vietējie, nebija redzams pat neviens amerikānis. Tur tiešām

"Es nenācu šai vietā..."

Ballītē

Uz mājām

taisno? Vai maskas būs jālieto? Cikos izlidosim, cikos ieradīsimies, kuŗā laikā ir īsākā lidostas drošības kontrole, kā brauksim uz lidostu? Bija laiks, kad mums Karību detrits šķita pievilcīgs un interesants, bet tagad ceļojums turp un atpakaļ šķiet svarīgāks par galamērķi. Nebiju iedomājies, ka puse Jaunanglijas iedzīvotāju varētu doties uz Arubu laikam tādu pašu iemeslu dēļ tani pašā laikā...

Aruba ir tiešām vienmuļa sala. Tā kā garens, pelēks kartupelis tup Karību jūras dienvidos 25 km no Venecuēlas krasta. Gadsimtiem ilgi Aruba ir bijusi Karību “neglītāis pilēns”, septiņdesmit tuksneša kvadrātjūdzes, ko rotā tikai mazi drūmi kaktusi, klinšu kaudzes un *kibrahcha* kociņi. Mūsdienās iedzīvotāji te pārsvarā ir indieši-spāņi-dāņi. Gandrīz visi runā angļiski. Tā, iespējams, ir amerikāniskākā no Karību salām. Likās, ka vismaz puse no ASV tur ir aizbraukusi atpūsties. Ja citās salās tūristi rauc degunu par nabadzīgām būdām, bedrainiem ceļiem un ubagiem, Arubā daudzstāvu viesnīcas, ASV tipa picas un hamburgeru bodes ir visās malās.

Sarunas ar interesantām dāmām sākās jau braucienā uz lidostu. *Uber* šofere Adriana man tūdaļ pilnīgi no zila gaisa uzdeva jautājumu: “Vai Tramps atkal būs prezidents?” Jautājums mani pārsteidza un nokaitināja. Vai tiešām par to “brāli” atkal jārunā? Tad viņa nevaicāta sāka plaši stāstīt, ka viņas iepriekšējā dzīve Brazīlijā Bolsonaro laikā bijusi šausmīga un 2020. gada sākumā viņa izbēgusi uz ASV. Te viņa redzējusi, ka Tramps ir tikpat traks, un ar bailēm skatījusi

sen ir apņikusi un par prezidentu viņš vairāk netiks ievēlēts. Ja starplaikā nenokļūš aiz restēm, šie bēdubrāļi, abi būdami Floridā, var tikties, pārrunāt bijušos laikus, nolūgties grēkus un tikt ātri un pelnīti aizmirsti. “Lai nu tā būtu!” nopūšas Adriana, un mašīnu uz ceļa pieturējusi, pārmet krustu.

Arī pašā Arubā sanāca sadarboties ar interesantām, pretimnākošām un smaidīgi šarmantām dāmām. Mēs bijām izlēmuši apmesties nevis lielā viesnīcā pludmalē, bet mazā *Bun B* salas vidū un noīrēt mašīnu, lai salu apskatītu. Saimniece Ingrida bija atsūtījusi ļoti sarežģītas ceļa norādes, un es to viņai e-pastā minēju. Ingrida tūdaļ piedāvā mūs satikt lidostā. Satiekamies un nolemjam, ka, tā kā mēs auto irējam, viņa brauks pa priekšu, un es sekošu viņas brūnajai automašīnai. Tas esot tikai 10 minūšu brauciens. Tā arī darām. Valda brauc ar Ingridu, un es priecīgi un uzmanīgi sekoju brūnai mašīnai. Tā pāiet 10 minūtes, 15, beidzot pusstunda. Ar laiku brūnā mašīna apstājas pie pavisam mazas mājiņas. Vai tā tiešām mūsu viesnīca? Tad no brūnās mašīnas izkāpj dāma, kas noteikti nav Ingrida, un nopietnā balsī prasa, kāpēc es viņai sekoju. Arprāts, es esmu sekojis svešai mašīnai! Brūnās mašīnas īpašniece vārdā Gertrūde tikai nokrata galvu, sak, nu ko ar to stulbeni iesākt? Saka: sēdies, brālīt, atkal savā noīrētā mašīnā un seko man, bet šoreiz gan seko tikai *manai* brūnai mašīnai. Tā arī darām un pēc pusstundas piebraucam pie *Bun B*. Tur Valda un Ingrida panikā. Esot lidostai trīsreiz riņķojušas apkārt, mani

nosūtītais pazūd. Ingrida steigīgi zvanīja Gertrūdei, lai tūdaļ steigās uz pastu un sūtījumu pievāc. Kā šī epizode beidzās, nezinu. No Gertrūdes neko vairāk nedzirdēju. Cerams, ka viņai tomēr sanāca maltīti baudīt...

Sākam salīņu apskatīt un braucam uz Oranjestadu, Arubas galvaspilsētu. Ceram redzēt kaut ko interesantu, vēsturisku vai tradicionālu. Bet nekā. Redzam tikai modernas ēkas, *Gucci* tipa veikalus, restorānus un viesnīcas. Pa tūristu pilnām ielām staigājot, mana tikai amerikāņus plāpājam, ēdam hamburgerus un picas. Vienīgi *Arikok* nacionālais parks varētu interesēt, bet tikai sava drūmuma dēļ. Var redzēt tikai mazus kaktusiņus un klinšu kaudzes, braucamos ceļus sliktā stāvoklī, kur negaidīti pēkšņi uz lidziena ceļa parādās dziļas bedres. Par nūjošanu mums nebija ko sapņot. Bet, gods kam gods, tas viss tiek atklāts – pie parka vārtiem pielikts plakāts – “*ENTER AT YOUR OWN RISK*”.

Arī auto vadīšana Arubā mums bija problemātiska. Lidzpaņemtais GPS nerādīja, ceļazīmes bieži vien neeksistēja, un orientēties tikai ar mobilo telefonu bija īstas mokas. Valdas pienākums bija no mazā mobilā telefona dot man skaidru informāciju, kur jābrauc. Tā bija teorija. Patiesībā tādā veidā mēs pazuduši maldījāmies un redzējām daudz no ikdienas Arubas.

Vienu dienu neparasti liēt lietus. Ko gan te tādā dienā darīt? Tagad kāds omulīgs krodziņš derētu, bet tādu te laikam nav. Sašutis lasu e-pastus un starp citām skatu vēstulīti no mana Rīgas drauga, jūras kapteiņa Seldža

LED Facial ... Oxygen Facial... Anti-Aging Facial. ... Body Mud Mask... Infrared Sauna... Zero Gravity Massage ... Hot Stone Massage... Aromatherapy Massage...

Karsto akmeņu masāža liekas fiziski par grūtu – būs vēl smagi, karsti akmeņi jāceļ. Aromātiskā masāža arī ir ļoti vilinoša, bet ko domās sieva? Tādēļ es tomēr izvēlos interesanto sejas līdzekli pret novecošanos. Odija atnes citu lapeli, kur šis process sīkāk aprakstīts: *Anti-aging therapy optimizes the quality of life by postponing the onset of age.*

Labais! Izklusās, ka es vairs nenovecošu tāpat kā Doriāns Grejs Oskara Vaiļda grāmatā! Odija sāk darboties. Aplāj manu seju ar melniem dubļiem, pasaka, ka tā jāšēž 30 minūtes un aiziet projām. Vai tiešām visu to var sasniegt, šēžot ar melniem dubļiem uz ģimja? Nu, brīnumi jau it kā kādreiz notiek. Ja laimēsies, tad varēšu turpmāk staigāt ar Marisa Vētras jaunības seju, vecām, nogurušām kājām un nepārspīlēti apaļīgu vēderiņu. Pēc pusstundas Odija atpakaļ, notīra melnos dubļus un iedod spoguļi. Es cītīgi skatos, bet nekādu izmaiņu neredzu. Seja tāda pati, kāda bijusi. Es sūdzos Odijai, ka dziedniecība nedarbojas, liekas, ka es nemaz neizskatos jaunāks. Odija tikai pasmaida – tā jau visi sakot, bet tad aizbraucot mājās un aizmirstot. Tā nu bija ar to jaunību.

Varbūt vienīgais patiesi priecīgais brīdis Arubā man bija *G.F. Betico Croes* dzimšanas dienas svinēšana 25. janvārī. Par *Croes* man bija pirmā dzirdēšana, bet slavens vīrs viņš laikam bijis gan, vismaz Arubā. Mirušais *Croes*, harizmātisks politiskais aktivists

gāja jautri. Cilvēki ēda un dzēra, mūzikantu trio spēlēja un publika dejoja un pa laikam dziedāja. Tad sākās karaoke. Ļaudis, viens pēc otra, rāva vaļā dziedāšanu uz skatuves. Kad sāka nākt uz beigām, man ienāca prātā nodziedāt arī kādu latviešu dziesmiņu. Taču laiks pienācis mazliet uzdzīvot! Droši vien šie vēl nav pieraduši pie latviešu solistiem. Tādus viņi līdz šim noteikti nebūs dzirdējuši. Vajadzēja dziesmu, kuŗai es kaut cik zinu vārdus. Kāpu uz skatuves un nodziedāju “Es nenācu šai vietā” ... Ja saies dēļi, viņi nemanīs. Mūzikanti mēģināja man palīdzēt, publika noklausījās, kad beidzu, sirsniņi un enerģiski aplaudēja. Laikam bija patīcis, jo pēc tam viena sajūsmināta dāma uzlūzda mani dejojot. Tad atnāca arī cita, un mēs dejojām trijātā. Es domāju, ka esmu sasniedzis kaut kādu rekordu. Var gadīties, ka es nu skaitos pirmais latvietis, kas Arubā dziedājis “Es nenācu šai vietā” (vismaz šinī krogā).

Uz Arubu mēs vairāk nebraucim. Bet tās šarmantās, sirsnīgās un pretimnākošās dāmas man vienmēr paliks atmiņā.

Braucot mājās, es izmantoju senioru privilēģiju, kuŗu līdz šim vēl nebiju lietojis. Proti, redzēju, ka jau lidostas ārpusē stāv milzīgi gaŗas ceļotāju rindas. Likās, ka visi amerikāņi vienlaikus grib braukt mājās. Es nebiju ar mieru viņiem rindās pievienoties. Tādēļ, būdams praktisks, noorganizēju ratiņus, un meitene mani izveda visam tam juceklim cauri 10 minūtēs. Tā bija mana pirmā tāda izprieca. Baigi labi strādā. Iesaku! Būs atkal jāatkārto.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

SPILGTS CITĀTS

Arī Latvijā sāksies NATO krīzes vadības mācības

No 9. līdz 15. martam NATO dalībvalstīs, arī Latvijā, norisināsies NATO krīzes vadības mācības "CMX23", kuŗu mērķis ir pārbaudīt alianses dalībvalstu konsultāciju un lēmumu pieņemšanas procedūras stratēģiskajā politiski militārajā līmenī. Mācību laikā, imitējot sarežģītu civilmilitāro scenāriju, tiks pārbaudīta NATO spēja visaptveroši reaģēt uz mūsdienu drošības izaicinājumiem. NATO krīzes vadības mācībās, kas šogad notiks jau 23. gadu, piedalīsies NATO dalībvalstu, Somijas un Zviedrijas civilais un militārais personāls, NATO štāba un abu Alianses Stratēģisko pavēlniecību, kā arī ES struktūrvienības.

Latvijā šajās mācībās piedalīsies valsts institūcijas, kuŗu kompetencē ir krīzes situācijas pārvarēšana un plānošana, lēmumu pieņemšana un saistīto pasākumu izpilde.

Levits: Mana atkārtota kandidēšana uz Valsts prezidenta amatu ir politiku jautājums

Atkārtota kandidēšana uz Valsts prezidenta amatu ir politiku jautājums, intervijā TV3 akcentēja Valsts prezidents Egils Levits. Viņš nepiekrīt apgalvojumam, ka patlaban darbojoties aktīvāk, jo tuvojas Valsts prezidenta vēlēšanas. "Es strādāju visu laiku, un mana programma ir pilna līdz 8.jūlijam, kad beidzas mans mandāts," norādīja Levits, piebilstot, ka pēc mandāta noslēgšanās viņš kā ierindas pilsonis var nodarboties ar zinātni, komentēt un analizēt politiku, "kas arī ir laba un interesanta iespēja".

"Vai es varētu būt kandidāts uz nākamo termiņu – to es nezinu, tas ir politiku jautājums. Politiku patlaban par to aktīvāk domā," pastāstīja Levits, atklājot, ka ar viņu jau runājuši vairāki politiķi, taču sarunas bijušas neoficiālas.

"Es nespekulēšu, spekulēšana šajā gadījumā ir politiku, žurnālistu, "divāna ekspertu", bet ne mans uzdevums. Redzēsim, kādu lēmumu pieņems attiecīgās partijas un frakcijas," par savu iespējamo kandidēšanu augstajam amatam pauda Levits.

Atbildot uz jautājumu, vai viņš pats vēlētos atkārtoti ieņemt Valsts prezidenta amatu, Levits atzīmēja, ka līdz šim no politiķiem nav nācis formāls piedāvājums kandidēt, bet atbilde varētu būt tikai uz šādu formālu piedāvājumu. "Neformāli par to ir runāts, bet negribu jaukties, lai partijas pašas to izlemj," piebilda Valsts prezidents, akcentējot, ka, ja partijas uzskatīs, ka amata uzticēšana viņam būtu "jēdzīgi un labi", viņš to darīs, bet, "ja ir cits risinājums, arī ierindas pilsonim ir savas priekšrocības".

Komentējot sociālajos medijos izskanējušas runas par iespējamu kompromitējošu informāciju pret viņu, Levits uzsvēra, ka tādai nevajadzētu būt, jo "tas viss ir vai nu izdomājums, vai ļaunprātīgas interpretācijas", kam viņš nepievērš uzmanību. "Politikā ar to ir jāreķinās, un tas diemžēl pieder pie politiskā procesa. Es tam nepievēršu uzmanību, un saprātīgi cilvēki tam nepievērš uzmanību, jo tās ir muļķības, lai mēģinātu kaut ko ietekmēt. Latvijas sabiedrība un politiķi ir pietiekami saprātīgi, lai atšķirtu, kas ir nenopietni apgalvojumi," pauda Levits.

Gada inflācija Latvijā samazinājusies līdz 20,3%

Patēriņa cenas šogad februārī salīdzinājumā ar janvāri Latvijā pieauga par 0,6%, bet gada laikā – šogad februārī salīdzinājumā ar 2022. gada februāri – palielinājās par 20,3%, kamēr mēnesi iepriekš gada inflācija bija 21,5%, liecina Centrālās statistikas pārvaldes dati.

Vienlaikus 12 mēnešu vidējais patēriņa cenu līmenis, salīdzinot ar iepriekšējiem 12 mēnešiem, februārī pieaudzis par 19,4%. Statistikas pārvaldē norāda, ka būtiskākā ietekme uz cenu līmeņa izmaiņām mēneša laikā bija pārtikai un bezalkoholiskajiem dzērieniem (+0,3 procentpunkti), alkoholiskajiem dzērieniem un tabakas izstrādājumiem (+0,2 procentpunkti), kā arī ar atpūtu un kultūru saistītām precēm un pakalpojumiem (+0,1 procentpunkts). Mēneša laikā pārtikas un bezalkoholisko dzērienu cenas palielinājās par 1,2%.

Būtiskākais cenu pieaugums bija svaigiem dārzeņiem (+19,7%) un svaigiem augļiem (+5,1%). Noslēdzoties akcijām, dārgāka bija kafija (+3,4%), jogurts (+2,6%), biezpiens (+2,7%), kā arī čipsi (+8,9%). Mēneša laikā cenas pieauga augļu un dārzeņu sulām (+6,3%), olām (+4,2%), saldējumam (+5,5%), kartupeļiem (+2,4%). Savukārt akciju ietekmētāks bija piens (-10,4%), žāvēta, sāļta vai kūpināta gaļa (-1,8%), piena produkti (-2,2%), mājputnu gaļa (-2%) un sviests (-4,7%).

Ar mājokli saistītām precēm un pakalpojumiem vidējais cenu līmenis mēneša laikā samazinājās par 0,1%. Būtiskākais cenu kritums grupā mēneša laikā bija cietajam kurināmajam. Lētāka bija mājokļa ires maksa, kā arī siltumenerģija. Savukārt dārgāki

bija materiāli mājokļa uzturēšanai un remontam, elektroenerģija.

Aizsardzības budžets sasniedz 2,25% no Latvijas IKP

Saeimā galīgajā lasījumā pieņemtais 2023. gada valsts budžeta likums aizsardzības nozarei šogad paredz piešķirt 969,9 miljonus eiro jeb 2,25% no Latvijas iekšzemes kopprodukta (IKP), kas ir par 163,6 miljoniem eiro vairāk nekā 2022.gadā. Atbilstoši 2023. gada valsts budžeta un budžeta ietvara 2023., 2024. un 2025. gadam likumam plānots, ka aizsardzības nozares budžets tiks katru gadu pakāpeniski palielināts – 2024.gadā tas sasniedz 2,4% no IKP, savukārt 2025.gadā – 2,5%.

AM galvenās budžeta prioritātes 2023. gadā valsts aizsardzības spēju stiprināšanai ir Nacionālo bruņoto spēku kaujas spēju pilnveidošana, attīstot vidēja rādiusa pretgaisa aizsardzību, krasta aizsardzības un tālās darbības raķešu artilērijas sistēmas iegādi, kā arī pilnvērtīga valsts aizsardzības dienesta ieviešana Latvijas pilsoņiem. Tāpat būtiskas prioritātes ir militārās infrastruktūras un visaptverošas valsts aizsardzības sistēmas attīstība, norāda ministrijā.

Tāpat tiks turpināta patriotiskās audzināšanas veicināšana Latvijas jauniešu vidū, kā arī kiberdrošības stiprināšana, novirzot budžeta līdzekļus ap 22,6 miljonu eiro apmērā. Jaunsardzes centram piešķirti ap 11,1 miljons eiro, tādējādi veicinot jaunsargu mācību programmas un valsts aizsardzības mācības apgušanu izglītības iestādēs.

Aicina nedoties uz Baltkrieviju

Latvijas Ārlietu ministrija stingri atgādina neceļot uz Baltkrieviju, jo pastāv ievērojami Baltkrievijas varas iestāžu provokāciju riski pret Latvijas valstspiederīgajiem!

Neskatoties uz to, ka joprojām Latvijas valstspiederīgajiem ir atļauts Baltkrievijā ieceļot bez vīzas, Ārlietu ministrija aicina to neizmantot. Ieceļojot Baltkrievijā, Latvijas valstspiederīgie var tikt pakļauti Baltkrievijas specdienestu provokācijām, nepatiesi apsūdzēti Baltkrievijas likumu pārkāpumos un arestēti. Kopš bezvīzu režīma ieviešanas 2022. gada aprīlī ir tikuši apcietināti jau 18 ceļotāji no Latvijas, kurus Baltkrievijas iestādes apsūdz par dažādiem likumu pārkāpumiem Baltkrievijā.

Ārlietu ministrija atgādina, ka Baltkrievijā valdošā tiesiskuma trūkuma dēļ Latvijas iespējas sniegt palīdzību mūsu valstspiederīgajiem ir ļoti ierobežotas.

Pieminēsim represijās cietušos

25. martā no plkst. 11.00 visā Latvijā vienlaicīgi notiks piemiņas pasākums "Aizvestie. Neaizmirstie", pieminot 76 gadus kopš otrajam masu deportācijām no Latvijas uz Krieviju.

Piemiņas pasākumā 43 novados un pilsētās tiks nolasīti 42

Aivars Ozoliņš

Telpas tīrīšana
Impērijas simboli jāaizvāc!

Ļeņina pieminekļa novākšana Rīgā 1991. gada 24. augustā paliek viens no iespaidīgākajiem vēstījumiem par LPSR galu un Latvijas Republikas atjaunošanu. Okupācijas pieminekļa nogāšana Uzvaras parkā 2022. gada 25. augustā bija, jācer, izšķirīgs trieciens padomju mitoloģijas paliekām Latvijā. Šis darbs ir jāturpina, un Krievijas impērijas mežonīgā agonija Ukrainā ir īstais laiks, kad izvērtēt, kādus simbolus vēlamies redzēt mūsu

valsts publiskajā telpā. (..)

Okupācijas mantojums ir plašāks nekā pērn likumā ierakstītie tanki, lielgabali un betona "atbrīvotāji", kuŗi ir novākti līdz 15. novembrim. Toties var piekrist [Rīgas galvam] Staķim, ka publiskās telpas turpmāka tīrīšana no impērijas zīmēm jāveic ar vēsu galvu. Līdztekus jānotiek diskusijām par vērtībām, kuŗas vēlamies apliecināt ielās un laukumos, un par principiem, kā šķirotam, kuŗi simboli šīs vērtības pārstāv un kuŗi ne.

Diskusijas, jācer, būs plašas un pamatīgas, taču daži principi ir acīmredzami.

Pirmkārt, skaidri jāapzinās, ka pieminekļiem, kuri atrodas publiskā telpā, ir pavisam cita jēga un funkcija nekā muzejiem, bibliotēkām un skolu mācību programmām. Tie ir kā plakāti ar vēstījumu par sabiedrībai svarīgāko. Arī padomju laiki ir daļa no Latvijas vēstures, un tie ir jāstūde, jāzina un jāvērtē. Taču okupācijas laikos uzslētajiem pieminekļiem, vai tie būtu ģenerāļiem vai rakstniekiem, bija dzelzains ideoloģisks mērķis. Tāpēc tiem ir vieta muzejos un tematiskajos parkos, nevis brīvās Latvijas laukumos.

Pieminekļi Andrejam Upītim varētu būt atskaites punkts kritēriju noskaidrošanai, kāpēc piedodam, piemēram, Aleksandram Čakam, kuŗš rakstīja arī veltījumus Staļinam, Imantam Ziedonim, kuŗš kopā ar Imantu Kalniņu uzrakstīja dziesmu *Ļeņinam*, un citiem talantīgiem cilvēkiem, kuŗi okupācijas laikā, cits skalāk, cits klusāk dziedāja varai līdzī, bet Upītim nevaram piedot. Viņš bija totalitārā režīma ieviesējs un Staļina kultūras čeka Latvijā, nevis vēl viens kompromisus meklētājs sadzīvošanai ar varu, tāpēc viņa piemineklim nav vietas Rīgā. Taču viņa *Zaļā zeme, Zelts, Sieviete* un citi darbi ir latviešu literatūras klasika. (..)

Tas nebūs vienkārši, kā rāda arī Rīgas Pieminekļu padomes pieredze – pirms gada tā ieteica betona stabu Pārdaugavā tikai pārdēvēt. Neviens nevarēs piedāvāt matēmatiski precīzu formulu, ko nojaukt, ko saglabāt, lēmumi vienmēr būs politiski. Bet tā tam arī jābūt, kad skaidri zinām, kāda ir mūsu politika.

(No nedēļraksta IR š.g. 9 – 15. marta nr.)

Šīs ziemas aukstuma rekords Latvijā –26,4 grādi pēc Celsija

10. martā līdz plkst.7 minimālā gaisa temperatūra Zosēnos bija -26,4 grādi, un tas ir lielākais sals Latvijā 2022.–2023.gada ziemā, liecina Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra dati.

Iepriekšējo reizi tik liels sals Latvijā bija pirms 15 mēnešiem – 2021. gada decembra sākumā. Savukārt iepriekšējā zemākā gaisa temperatūra, kas reģistrēta valsts novērojumu stacijās šajā ziemā, bija -23,7 grādi Zosēnos 23. februārī.

Nav pārspēts Latvijas 10.marta aukstuma rekords – 1956.gadā Zosēnos termometra stabiņš noslidēja līdz -27,2 grādiem. Meteoroloģiskā ziema Latvijā sākās 17.novembrī, vairākās Kurzemes novērojumu stacijās tā noslēdzās 6. februārī, bet līdz 10. februārim tā beidzās arī vietām valsts centrālajā daļā, tai skaitā Rīgā. Latgalē un lielākajā daļā Vidzemes meteoroloģiskā ziema vēl turpinās.

(Turpinājums 10. lpp.)

300 izsūtīto personu vārdi. Lasījumiem varēs sekot līdzī arī tiešraidē *lsm.lv* un *lnb.lv*, kur būs pieejama īpaši šim nolūkam izstrādāta digitālā "Deportēto karte". Pirmo reizi piemiņas pasākums šādā visaptverošā veidā notika 2021. gada 14. jūnijā.

23. martā plkst. 18.00 aicinām uz tikšanos muzejā "Latvieši pasaulē" un tiešraidē, lai iepazīstinātu ar piemiņas pasākumu un digitālās kartes veidotājiem. "Jāna sētas" galvenais redaktors Jānis Turlajs pastāstīs par interesantiem un nedzirdētiem faktiem, kas atklāti, veidojot digitālo karti par 1941. un 1949. gada deportācijām. Savukārt Latvijas Nacionālās bibliotēkas pārstāve Anna Muchka pastāstīs par "Aizvestie. Neaizmirstie" akciju.

Pasākums notiks 23. martā plkst. 18.00 Berga bazārā (ieeja no Dzirnauvu ielas 84) un tiešraidē klātienē pasākuma apmeklētājus pieteikties, rakstot *pasakumi@lapamuzejs.lv*.

Aicina Mūzejs "Latvieši pasaulē" un biedrība "ELJA 50"

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

KULTŪRAS ZIŅAS

Latvijā reģistrēto jaundzimušo skaits pērn sarucis par 10,8%

Latvijā pagājušajā gadā reģistrēti 15 535 jaundzimušie, kas ir par 10,8% jeb 1885 jaundzimušajiem mazāk nekā 2021. gadā, liecina Centrālās statistikas pārvaldes publiskotie provizorisks dati. Statistikas pārvaldē arī atzīmē, ka 2022. gadā Latvijā bija zemākais dzimstības rādītājs pēdējo 100 gadu laikā. Tostarp visvairāk jaundzimušo pērn reģistrēti jūnijā – 1452 jaundzimušie, kas ir par 5,1% mazāk nekā 2021. gada jūnijā, bet vismazāk jaundzimušo reģistrēti novembrī – 1053, kas ir par 23,4% mazāk nekā 2021. gada attiecīgajā periodā. Statistikas pārvaldes dati arī liecina, ka 2022. gadā piedzimuši 7945 zēni, kas ir par 11,4% mazāk nekā 2021. gadā, un 7590 meitenes, kas ir samazinājums par 10,2%. Vienlaikus 2022. gadā Latvijā reģistrēti 30 346 mirušie, kas ir par 12,3% jeb 4254 mazāk nekā 2021. gadā, kad Covid-19 pandēmijas ietekmē mirstība bija augstākā pēdējo 20 gadu laikā. Statistikas pārvaldē norāda, ka pirms pandēmijas – no 2012. gada līdz 2019. gadam – mirušo skaitam bija tendence samazināties, savukārt 2022. gadā, salīdzinot ar 2019. gadu, mirušo skaits palielinājās par 9,5%.

Dabiskais pieaugums Latvijā ir negatīvs kopš 1990. gada, bet 2022. gadā mirušo skaits, tāpat kā gadu iepriekš, bija divas reizes jeb par 14 811 cilvēkiem lielāks nekā dzimušo skaits. Vislielākā starpība bija 2021. gadā, kad mirušo bija par 17 180 vairāk nekā dzimušo.

2022. gadā tika reģistrētas 12 110 laulības, kas ir par 7,9% jeb 882 laulībām vairāk nekā iepriekšējā gadā. Pērn noslēgto laulību skaits ir atgriezies pirmspandēmijas līmenī, kad sešu gadu laikā posmā (2014. – 2019. gadā) tas pārsniedza 12 000, savukārt gados, kad tika noteikti pulcēšanās ierobežojumi, noslēgto laulību skaits bija samazinājies līdz 10 702 laulībām 2020. gadā.

2023. gada 1. janvārī provizorisks iedzīvotāju skaits Latvijā bija 1,891 miljons, kas ir par 15 200 vairāk nekā 2022. gada 1. janvārī, jo Ukrainas iedzīvotāji, kuri devušies bēgļu gaitās, tiek ieskaitīti patvērumu sniegušās valsts iedzīvotāju skaitā. Šāda prakse tiek piemērota visās Eiropas Savienības dalībvalstīs, kuras uzņēma Ukrainas bēgļus.

Pēc statistikas pārvaldē vēstītā, 2023. gada 1. janvārī Latvijā dzīvesvietu bija reģistrējuši 39 800 Ukrainas valstspiederīgo, kuri devušies prom no Ukrainas karadarbības dēļ.

LNB notiks

Lielie lasīšanas svētki

Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) 18. martā notiks LNB lasīšanas veicināšanas programmas “Bērnu, jauniešu un vecāku

žūrija 2022” svinīgs noslēguma pasākums – Lielie lasīšanas svētki, informēja LNB Bērnu literatūras centra vadītāja Silvija Tretjakova.

“Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” 2022. gada kolekciju veidoja 33 grāmatas no desmit izdevniecībām – “Zvaigzne ABC”, “Liels un mazs”, “Latvijas Mediji”, “Jāņa Rozes apgāds”, “Mansards”, “Iddea”, “Orbīta”, “Omnia mea”, “Aminori” un “Pētergailis”.

Atzītāko grāmatu vidū ir seši oriģinālliteratūras izdevumi un deviņi tulkojumi. Lasītāju visaugstāko novērtējumu saņēmuši jau iecienīti rakstnieki un arī debitanti.

Šīs programmas uzdevums ir palīdzēt satikties grāmatām un to lasītājiem, nodrošināt piekļuvi nesen izdotām, daudzveidīgām grāmatām un rosināt lasītāju kopienas veidošanos un komunikāciju kā Latvijā 785 bibliotēkās un skolās, tā arī 67 latviešu diasporas centros 29 pasaules valstīs, tādi bijuši aptvēruma rādītāji 2022. gadā.

Kopumā programmā iesaistījās 852 institūcijas. Savukārt 20 000 lasītāji vecumā no pieciem gadiem līdz pat sirmam vecumam sniedza rakstisku vērtējumu par izlasīto, grāmatu vērtējumus jau saņēmuši autori.

Pasaules mūzikas festivālā “Porta” uzstāsies Krimas tatāru dziedātāja no Ukrainas

Pasaules mūzikas festivāla “Porta”, kas norisināsies no 27. jūlija līdz 29. jūlijam, noslēdzos šajā dienā Latvijas Etnografiskajā brīvdabas muzejā uz skatuves kāps Krimas tatāru dziedātāja no Ukrainas Jamala.

Festivālā papildus mūzikas dažādībai koncertu apmeklētājiem būs iespēja arī iepazīt dalībvalstu nacionālo virtuvju tradicionālās garšas. Pirmo reizi festivāls viesosies Kuldīgā, kur 27. jūlija vakarā Pils parkā gaidāms atklāšanas koncerts, kurā ar Āfrikas bangu ritmiem vakaru ieskandinās ritma apvienība “Slatucada” no Marokas, savukārt koncerta turpinājumā ar jaudu dalīsies elektrofolka apvienība “Okra Playground” no Somijas.

Otrās festivāla dienas, 28. jūlija, vakarā Fon Stricka villā Rīgā varēs ļauties priekšnesumiem, ko sniegs māksliniece Paivi Hirvonena no Somijas, apvienība “Rahu The Fool” un “Le Diable à Cinq” no Kanadas.

Savukārt 29. jūlijā “Portas” jaunajā mājvietā – Latvijas Etnografiskajā brīvdabas muzejā – uz “Ambient” skatuves būs iespējams baudīt “Duo Ruut” no Igaunijas. Tāpat uzstāsies Daniels Herskedals no Norvēģijas. Uz festivāla otrās skatuves līdzās “Okra Playground” un “Slatucada” uzstāsies ukraiņu dziedātāju un dziesmu autore Jamala.

Brīvdabas muzejā atklāj izstādi “Tamborējumi Latvijas etnografijā”

Latvijas Etnografiskā brīvdabas muzeja izstāžu zālē 7. martā atklāja izstādi “Tamborējumi Latvijas etnografijā”, pastāstīja muzeja pārstāve Līga Rimševiča. Viņa norādīja, ka izstāde veidota no muzeja krājuma materiāliem un pētījuma. Ekspozīcijas autore ir Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja Etnogrāfijas departamenta vadītāja Aija Jansone.

Kā zināms, tamborējums ir rokdarbu tehnika, kas 19. gadsimta nogalē caur pilsētām, muižām un baznīcām pakāpeniski kļuva pazīstama visā mūsdienu Latvijas teritorijā. Tas bija laiks, kad notika sociālekonomiskās formācijas maiņa, sakari starp pilsētu un laukiem kļuva intensīvāki, un tas mudināja arī zemniekus ģērbties un veidot savu sadzīvi atbilstoši laikmeta prasībām.

Tamborējums ir salīdzinoši jauna rokdarbu tehnika, 19. gadsimta sākumā tā īpaši populāra bija Francijā, Anglijā un Vācijā. Savukārt Zviedrijā tā sasniedz tikai 19. gadsimta vidū,

bet Latvijas teritorijā tamborējums konstatēts vēl dažus gadu desmitus vēlāk – 19. gadsimta nogalē.

Latvijas etnografiskā brīvdabas muzeja izstāde “Tamborējumi Latvijas etnografijā” rāda tamborējuma izejmateriālu, tamboradatu, apmācības metodiku, kā arī gatavo darinājumu klāstu, īpaši izceļot ar tamborējumiem rotātās telpu un gultas tekstilijas. Izstāde muzejā būs apskatāma līdz 4. jūnijam.

Koncertzālē “Latvija” Ventpilsē skanēs ērģeles un franču komponistu skaņdarbi

25. martā koncertzālē “Latvija” izskanēs Fransisa Pulenka “Koncerts ērģelēm, stīgām un timpāniem”, Gabriela Forē “Rekviēms”, ko izpildīs Ventpilsē Kamerorķestris, jauktais koris “Ventpils” un solisti Laura Grecka (mecosoprāns), Richards Mačanovskis (baritons), Aigars Reinis (ērģeles), diriģents – Aigars Meri.

Pulenkam skaņdarbu 1934. gadā pasūtīja princese Edmonda de Poliņaka un 1938. gadā notika “Koncerta ērģelēm, stīgām un timpāniem” pirmatskaņojums. Skaņdarba radīšanas laikā komponistu piemeklēja personīga traģēdija – autokatastrofā gāja bojā tuvs Pulenka draugs – komponists un mūzikas kritiķis Pjērs Oktāvs Ferro. Traģēdijas satriekts, komponists devās uz Francijas dienvidrietumiem svētceļojumā, kur pie Rokamadūras melnās Sv. Dievmātes statujas piedzīvoja reliģisku atklāsmi. Tas iespaidoja jaundarba muzikālo valodu.

Priekules sporta centrā dižkoncerts “Ar dancīti laiku vedu”

11. martā Priekules sporta centrā sadejoja tautas deju kolektīvi Dziesmu un deju svētku ieskaņas dižkoncertā “Ar dancīti laiku vedu”, kopā pulcējot vairāk nekā 500 dejotājus.

Lielkoncertā vienkopus sadejoja 25 deju tautas deju kolektīvi

no Dienvidkurzemes novada, Saldus novada Druvas, Liepājas pilsētas, kā arī Priekules vidusskolas 1. – 3. klašu deju kolektīvu un deju studijas “Kīnkēziņi” deju grupa “Moon”.

Likteņdārza jaunajā Saieta namā tikšanās ar dzejnieci un dramaturģi Māru Zālīti

Likteņdārzā notika sarunu cikla “Tikšanās ar personībām” ceturtā tikšanās, šoreiz ar latviešu dzejnieci un dramaturģi Māru Zālīti.

Tas bija ceturtais sarunu cikla “Tikšanās ar personībām”. Pirmajā pasākumā 2022. gada 25. novembrī sarunās satikās divi Atmodas laika līderi – diplomāte, mākslas zinātniece Sandra Kalniete un pirmais Latvijas Tautas frontes priekšsēdētājs Dainis Īvāns. Savukārt otrajā notikumā 2023. gada 21. janvārī apmeklētājiem bija iespēja satikt uzņēmēju un grāmatu izdevēju Viju Kilbloku, bet trešajā, 2023. gada 11. februārī – mākslas vēsturnieku un gleznotāju Imantu Lancmani.

Siguldā jauniešu teātra festivāls “Laimis lācis 2023”

Siguldā mākslu skolā “Baltais flīgelis” jau piekto reizi norisinājās jauniešu teātra festivāls “Laimis lācis 2023”. Festivālā kopā pulcējās 12 teātri no Liepājas, Sventes, Auces, Daugavpils, Ludzas un Rīgas un bija iespēja vērot marionēšu teātra, daudzveidīgus drāmatiskā teātra iestudējumus un literāros uzvedumus.

Festivāla mērķi ir motivēt bērnu un jauniešu teātru, studiju un pulciņu audzēkņus radošām aktivitātēm festivālos, veicinot kolektīvu mākslinieciskā līmeņa izaugsmi, kā arī sekmēt audzēkņu pašaplicināšanos un radošo pašizpausmi teātra mākslā, veidojot izpratni par savas darbības māksliniecisko un sociālo nozīmīgumu.

Ziņas apkopojā SALLIJA BENFELDE

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

JURIS
LORENCIS

Marta sākumā varējām pieminēt divas nozīmīgas atceres dienas, kas atstājušas dziļas un paliekošas pēdas pasaules un Latvijas vēsturē. Pirmā jubileja – pirms 70 gadiem, 1953. gada 5. martā nomira PSRS diktators Josifs Staļins. 1953. gada 1. martā viņu, guļošu uz grīdas valdības vasarnīcā netālu no Maskavas, bez samaņas un mīzalu peļķē, atrada apteksne. Tad sākās pats interesantākais – tikai nākamajā dienā, 2. martā, slimnieku apmeklēja ārsts, kuŗš konstatēja asins izplūdumu smadzenēs un ķermeņa labās puses paralīzi. Leģenda stāsta, ka liktenīgajā 1. martā pirmais no valdības vīriem pie Staļina esot ieradies visvarenais Iekšlietu ministrs Lavrentijs Berija, kuŗš paziņojis apsardzei, ka “vadonis gul” un “viņu nevajag traucēt, lai atpūšas”. Tā pirmajās stundās pēc smadzeņu triekas, kad “vadoni”, iespējams, vēl varēja glābt, bezpalīdzīgais pacients tika pamests nomirstānai. Otrā jubileja apritēja 8. martā. Šajā dienā pirms 40 gadiem ASV prezidents Ronalds Reigans, uzrunājot evaņģēlisko kristiešu (*National Association of Evangelicals*) sanākumi Florīdā, Orlando pilsētā, nosauca Padomju savienību par “ļauņuma impēriju”. Tas bija periods Padomju savienības vēsturē, ko vēlāk nodēvēs par “stagnāciju”. Veikalu

plaukti kļuva aizvien tukšāki, propaganda – skaļāka un melnīgāka. Jau piekto gadu turpinājās karš Afganistānā. Leonīds Brežņevs bija miris iepriekšējā gada nogalē 75 gadu vecumā. Padomju Savienības vadība atradās ilggadīgais Valsts Drošības komitejas vadītājs Jurijs Andropovs. Pēc dažiem mēnešiem, 1983. gada 1. septembrī, vīrs PSRS teritorijas tiks notriekta Korejas pasažieru lidmašīna, kas lidos reisā no Ņujorkas uz Seulu. Lidmašīnā atradīsies 246 pasažieri un 23 apkalpes locekļi. Viņi visi ies bojā. Prezidenta R. Reigana izteikums bija kaut kas vairāk nekā tikai stāvokļa konstatācija. Patiesībā tas bija pravietojums, nākotnes redzējums. Ir pagājuši 40 gadi, un Krievijā diemžēl nekas nav mainījies. Staļinisms ir dzīvs, ļaunums ir atgriezies, ko mēs uzskatāmi redzam Krievijas agresijā pret Ukrainu.

Bet viss varēja būt citādi. Burtiski dažas dienas pēc Staļina nāves Padomju savienībā sākās tā saucamais “atkusnis”. Jau 20. martā Staļina vārds pazuda no avižu virsrakstiem, bet maijā bijušais “vadonis” un “tautu tēvs” vairs netika pat pieminēts. No Gulaga nometnēm un izsūtījumiem sāka atgriezties ieslodzītie. Pie varas nāca Ņikita Čruščovs. 1955. gada decembrī Padomju savie-

nībā no Amerikas ieradās “*Everyman Opera*” teātra trupa, kas Leningradā un Maskavā nospēlēja divdesmit sešas izrādes, Džordža Gēršvina operu “*Porgy and Bess*”. 1956. gada februārī PSRS kompartijas 20. kongresā Čruščovs nosodīja Staļina “personības kultu”, politiskās represijas un asiņaino teror. Latvijā tolaik liela ietekme bija tā saucamajiem “nacionālkomunistiem” (Eduards Berklavs, Pauls Dzērve, Vilis Krūmiņš, Pāvēls Pizāns, Voldemārs Kalpiņš u.c.), kuŗi centās apturēt Latvijas rusifikāciju. Diemžēl Čruščova “atkusni” nomainīja Brežņeva “stagnācija” un Andropova “skrūvju pievilšanas” politika. Latvijā “nacionālkomunistus” nomainīja pārkrievoņi Arvids Pelše un Augusts Voss. Par laimi, viss beidzās ar sabrukumu. Padomju ekonomika nespēja izturēt ne absurdo marksisma – ģenijsma teorijas postulātus, ne bruņošanās sacensību ar Ameriku. Sekoja vēl viens Padomju impērijas reformēšanas mēģinājums, Mičaila Gorbačova “perestroikas” politika. Tagad saprotam, ka tā bija pārāk neizlēmīga un nāca daudz par vēlu. Padomju savienība vairs nebija glābjama. Tomēr staļinisms atdzima pēcpadomju Krievijā. Sākumā tas dzīvoja dažu pustraku “krievu pasaules” ideologu galvās. Parādījās jēdzieni

“pareizticīgais staļinisms” un “9. maija reliģija”. Sarkano neļķu kalns Staļina nāves dienā pie viņa kapa blakus Kremļa sienai ar katru gadu kļuva lielāks un lielāks. Visbeidzot ap 2010. gadu galīgi noformējās vācu nacismam radniecīga, agresīva ideoloģija – “putinisms”. Karstākie šīs ideoloģijas iedvesmotāji Krievijā ir galējie politiskie spārni, kreisie un labējie, komunisti un melnsimtnieki.

Bet atgriezīsimies pie prezidenta R. Reigana runas, kas iegājusi vēsturē kā “*Evil Empire Speech*”.

Šodien kā jebkad agrāk ir svarīgi atcerēties, kādos apstākļos šie vārdi tika teikti. Cilvēki, kuŗi klausījās prezidentu, bija konservatīva amerikāņu sabiedrības daļa, evaņģēliskie kristieši, republikāņu partijas atbalstītāji. Diemžēl viņu vidū bija vientiesīgi un tuvredzīgi cilvēki, kuŗi uzskatīja, ka ar Padomju savienību iespējams sadzīvot, tai piekāpjoties. Ka nevajag ieguldīt naudu bruņotajos spēkos. Tieši viņiem R. Reigans vēlēja šos vārdus: “Diskusijās par kodolieroču iesaldēšanu es aicinu jūs uzmanīties no lepības kārdinājuma. No vieglprātīga kārdinājuma pasludināt sevi augstāk par visu un uzskatīt, ka abas puses ir vienlīdz vainīgas, ignorēt vēstures faktus un ļaunuma impērijas agresīvos impulsus, vienkārši no-

saucot bruņošanās sacensību par milzīgu pārpratumu un tādējādi distancēties no cīņas starp taisnīgo un nepatieso, starp labo un ļauno.”

Šodien vēstures atkārtojas. Atskan balsis, ka “Ukrainā viss nav tik vienkārši”, ka “arī krieviem ir sava taisnība”. Vislielākie “Krievijas sapratēji” nāk no politiskā spektra diametrāli pretējiem flangiem, no galēji kreisajiem un labējiem, konservatīviem spēkiem. Mediji ziņo, ka pirmdien, 6. martā, intervijā telekanalam “*Fox News*” bijušais prezidents Donalds Tramps esot izteicies sekojoši: “Trampa laikā Krievija neko nesagrāba. Putins to nekad nebūtu darījis. Pat bez vienošanās. Es varētu to izdarīt arī tagad. Sliktākajā gadījumā es varētu piekrist, ka Krievija kaut ko sagrābj. Jūs zināt, ka Ukrainā ir noteikti apgabali, kuŗos dzīvo krievvalodīgie (*Russian-speaking areas*). Tāpēc, atklāti sakot, būtu bijis iespējams vienoties”. Šie vārdi no intervijas gan vēlāk tikuši izgriezti.

Diemžēl Trampa uzskati, ka var “visu sarunāt” (*negotiate a deal*), norāda uz bīstamām tendencēm ASV konservatīvajās aprindās. Bīstamām Ukrainai, Eiropai un īpaši jau Latvijai. Jo tikpat labi šie “*Russian-speaking areas*” varētu būt mūsu Latgale.

SALLIJA
BENFELDE

Notikumi Moldovā un Gruzijā ir kārtējie Putina režīma mēģinājumi atjaunot Krievijas impēriju jeb – lienošā apvērsuma mēģinājumi. Droši vien pavisam īsi ir jāpiebilst, ka apvērsums jeb pučs ir pēkšņa valdības, varas maiņa valstī, kas nav savienojama ar demokrātisku pārvaldes sistēmu, un ka lielākoties tas ir vardarbīgs. Latvijā tāds apvērsums notika 1934. gada 15. maijā. Savukārt lienošais apvērsums nozīmē, ka pamazām dažādās instancēs tiek ielikti vienādi domājoši cilvēki, kuŗi grib mainīt valsts demokrātisko sistēmu pretēji vairākuma gribai. Šo apvērsumu līderi sākumā parasti runā par demokrātiju, un reizēm demokrātijas šķietamība kādu laiku arī tiek saglabāta.

Kā zināms, šogad februārī Moldovā notika plaša protesta akcija pret jauno prioretumniecisko valdību. Eksperti šīs aktivitātes skaidro gan ar ekonomiskām problēmām, gan oficiālās Maskavas centieniem destabilizēt situāciju. Vēl nedēļu pirms tam Moldovas Valsts prezidente Maija Sandu brīdināja, ka Krievija gatavo valsts apvērsumu Moldovā un ka to mēģinās īstenot gan ar opozīcijas protestu, gan ar militāri sagatavotu cilvēku palīdzību no Krievijas un Baltkrievijas. Rīgas Stradiņa universitātes profesors, Saeimas Eiropas lietu komisijas priekšsēdētājs Andris Sprūds norādīja, ka Moldova ilgstoši bijusi trausla savā valstiskumā, valstī

bija arī oligarchu ietekme, sabiedrība sašķelta un iekšējā situācija nav stabila.

Savukārt marta sākumā lieli iedzīvotāju protesti sākās Gruzijā, pulcējot vismaz 30 tūkstošus cilvēku. Protestu pirmajās dienās valdība izmantoja vardarbību, lai panāktu to pārtraukšanu, cieta daudz cilvēki, daudzi tika aizturēti. Protestu trešajā dienā demonstranti sapulcējās pie parlamenta Tbilisi ar Gruzijas, Ukrainas un Eiropas Savienības (ES) karogiem rokās. Protestus izraisīja paralamētā pirmajā lasījumā pieņemtais likumprojekts par ārvalstu aģentūru, ko dēvē arī par “Krievijas likumu” – 2012. gadā Krievijā pieņēma un vēlāk papildināja “ārvalstu aģentu” likumu, ko Kremlis aizvien nežēlīgāk izmanto opozīcijas apspiešanai un neatkarīgo mediju slēgšanai. Likumprojekts Gruzijā paredz iekļaut “ārvalstu aģentu” sarakstā nevalstiskās organizācijas (NVO) un medijus, kas, neskaitot ieņēmumus no reklamām, vismaz 20% finansējuma saņem no ārvalstīm. Par atteikšanos no reģistrēšanās “ārvalstu aģentu” reģistrā varētu uzlikt 25 000 laru (8800 eiro) lielu sodanādu. Patiesībā tas nozīmē neatļaut nekādu valsts un demokrātijas nostiprināšanai un attīstībai paredzētu ES vai ASV fondu un konsultāciju izmantošanu. Vara tomēr nobijās, un parlamenta deputāti paziņoja, ka likumprojektu atsauks. Tas tika aizdarīts. Opozīcija joprojām

nav pilnībā pārtraukusi protestus, baidoties, ka prokrieviski noskaņotās partijas parlamentā atkal no jauna var virzīt šo likumprojektu. Opozīcijai bažas rada arī oligarchu ietekme uz valdošo koalīciju, proti, par ekspremjeru, ar Krievijas biznesu saistīto miljardieri Bidzinu Ivanišvili, kuŗš bremzējošā virzību uz Eiropu. Proeiropiskās opozīcijas līderis Giga Brokerija sacīja: “Kamēr valda šis režīms, kuŗš savā būtībā ir tuvs putinismam, kuŗš redz Rietumu civilizāciju kā ienaidnieku, nevis sabiedroto, tikmēr mēs neesam drošībā.” Jāpiebilst, ka iestāšanās NATO un Eiropas Savienībā ir ierakstīti Gruzijas konstitūcijā, un, kā liecina sabiedriskās domas aptaujas, tos atbalsta vismaz 80% iedzīvotāju.

ES un ASV jau ir paudušas bažas saistībā ar šiem notikumiem, likumprojektu vērtējot kā antidemokrātisku. 10. martā ASV apsūdzēja Krieviju mēģinājumus destabilizēt Moldovu nolūkā gāzt tās proeiropisko valdību un nodibināt prokrievisku režīmu. “Mēs uzskatām, ka Krievija meklē iespējas vājināt Moldovas valdību, iespējams ar galīgo mērķi iegūt Krievijai draudzīgāku administrāciju,” paziņoja Nacionālās drošības padomes pārstāvis Džons Kērbjiss.

Protams, var rasties jautājums, kādēļ Kremlis tik ļoti cenšas Moldovā un Gruzijā īstenot lienošos apvērsumus?

Pirmkārt, Krievijas plāni atjaunot bijušās impērijas robežas un

tās ietekmi Eiropā nekur nav pazuduši, bet pašlaik Kremlim nepietiek resursu militāram iebrukumam šajās valstīs, tāpēc atliek apvērsumi. Otrkārt, nereti pirms vēlēšanām pat klaji prokrieviskas partijas runā tikai par iedzīvotāju dzīves līmeni un ekonomiku. Apgalvojumi, ka visi dzīvotu daudz labāk un visiem naudas būtu daudz vairāk, ja valsts sadarbotos ar Krieviju, tobrīd “tiek aizmirsti”.

Vērts arī atcerēties, ka pirms piecpadsmit gadiem, 2008. gada 8. augustā, sākās karš starp Krievijas Federāciju un Gruziju. Agrā rītā sākās aktīvā kaujas darbība – Krievijas vadība nolēma ar militāru spēku iejaukties Gruzijas iekšpolitisko jautājumu risināšanā. Pasaule šo militāro konfliktu atceras kā piecu dienu karu. Tā rezultātā Gruzija zaudēja ievērojamu daļu savas teritorijas, lai arī gan Abhāzija, gan Dienvidosetija joprojām starptautiski tiek atzītas kā Gruzijas sastāvdaļas. Šis bija pirmais militārais konflikts kopš PSRS sabrukuma, kad Krievija atklāti ar militāru spēku mēģināja apdraudēt kādu suverēnu valsti, kārtējo reizi demonstrējot savu agresīvo ārpolitiku. Vēlāk sekoja notikumi Donbasā un Krimā.

Savukārt jāteic, ka teritorija, kuŗa pašlaik atrodas Rumānija, Moldova un Krievijas kontrolētā Piedņestra, atrodas starp Eiropu un Āziju, šīs teritorijas vēsture ir sarežģīta, tā tikusi dalīta un pārdalīta, un Krievijas impērijas interese iegūt un kontrolēt šo terri-

Krievija un lienošie apvērsumi

toriju vienmēr ir bijusi milzīga. Īsi sakot – visas šīs teritorijas pievāca PSRS. Moldāvija 1989. gadā tika izveidota Moldovas Tautas fronte, kuŗa ieguva vairākumu 1990. gada vēlēšanās. 1990. gada 2. septembrī separātisti izveidoja Piedņestras Moldāvu PSR. 1991. gada 27. augustā tika pieņemta Neatkarības deklarācija, un Moldāvijas PSR kļuva par Moldovas Republiku.

Protams, gan Gruzijā, gan Moldovā ir prokrieviski noskaņotie iedzīvotāji.

Kopš Latvijas neatkarības atjaunošanas arī mūsu valstī joprojām ir prokrieviski domājoši cilvēki, bet līdz šim viņu brīžam skaļie, bet vārgie mēģinājumi mainīt Latvijas politisko orientāciju un ar laiku atjaunot vai nu iekļaušanu Krievijas teritorijā, vai pilnīgu atkarību no tās, nav izdevušies. Protams, šos mēģinājumus iespējamus padara arī vēlēšanas, jo neliela Latvijas pilsoņu daļa joprojām skatās uz Krieviju kā savu interešu īstenotāju. Diemžēl par tādām partijām mēdz nobalsot arī tie, kuŗi nesapņo par Latviju Krievijā, bet kuŗi notic biezākas maizes šķēles ar sviestu un desu solījumiem.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finānciālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

LIGITA KOVTUNA

Kam mums Valsts valodas centrs?...

... ja jau, kā minētā iestāde redakcijai ziņo atbildes vēstulē, Centrs "var tikai paust viedokli par izkārtne lietotā nosaukuma atbilstību literārās valodas normām, jo saskaņā ar normatīvajiem aktiem nav konstatēts pārkāpums, līdz ar to nav iespējams sodīt par izkārtne "Eziša Kofišops" valodas lietojumu". Un vispār – "iestāžu, biedrību, nodibinājumu un komersantu nosaukumus reģistrē Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs", utt. Šie ir precīzi citāti no kārtējās "spožās", birokratiskā valodā sastādītās atbildes vēstules uz mūsu konkrētajiem jautājumiem, kas, lasītāju rosināti, tika uzdoti augstāk minētajai valsts (Sic! Tātad no tautas nodokļiem apmaksātajai) institūcijai. Atmiņsimies – mūsu laikraksta 6. un 7. nr. bija publicēti mani komentāri par kafejnīcas uzrakstu, kas "grezno" vēsturisko Elizabetes un K. Barona ielu stūra namu, un citiem. Cita starpā bija arī citēts filoloģijas doktors Andrejs Veisbergs, kuŗš apgalvo, ka "valoda dzīvo savā nodabā" un "varbūt tas ir pat labi". Nu, tad, jāteic, dzīvo gan ar – kropli, samāksloti, nelatviski nosaukumi plaukst savā oriģinalitātē, ierēdņi sacer tekstus, ko viens vienkāršu ļaužu cilvēks jau vairs nesaprot, bet valsts valodu sargājošās institūcijas vienā mierā uz pavīsam konkrētiem jautājumiem atbild šādi (te pilnībā citēta Valsts valodas centra atbilde redakcijai uz jautājumiem – ko dara Valsts valodas inspekcija? Kā notiek valodas reidi? Par ko tieši sastādīti pēdējie 10 protokoli un kādi bijuši sodi?):

"Labdien!

Valsts valodas centrs ir viena no institūcijām, kura īsteno valsts valodas politiku. Pienākums kopt un attīstīt latviešu valodu ir visai valstij kopumā. Saskaņā ar Valsts valodas politikas pamatnostādņem 2021. – 2027. gadam valsts valodas politikas virsmērķis 2021. – 2027. gadam ir nodrošināt latviešu valodas kā vienīgās konstitucionāli noteiktās valsts valodas ilgtspēju, tās lietojumu visās sabiedrības darbības jomās, sekmējot valodas izpēti un valodas resursu attīstību un digitalizāciju, stiprinot sabiedrības līdzdalību un individuālo atbildību valsts valodas politikas īstenošanā.

Skaidrojot, kā darbojas Valsts valodas centra Valodas kontroles departaments, norādām, ka Valsts valodas centra Valodas kontroles departaments uzrauga normatīvo aktu ievērošanu valsts valodas lietošanas jomā, kā arī aizsargā valsts valodas lietotāju tiesības un intereses. Īstenojot valsts politiku attiecībā uz normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību un kontroli valsts valodas lietošanas jomā, Valsts valodas centra Valodas kontroles departamenta inspektori veic pārbaudes iestādēs, uzņēmumos un organizācijās. Konstatējot Valsts valodas likuma pārkāpumus, inspektori veic administratīvā pārkāpuma procesu un piemēro administratīvos sodus.

Paskaidrojam, ka, noslēdzoties administratīvo pārkāpumu tiesību sistēmas reformai, 2020. gada 1. jūlijā stājās spēkā Administratīvās atbildības likums, aizstājot no 1985. gada spēkā esošo Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu un nosakot jaunu administratīvās atbildības piemērošanas un sodu izpildes kārtību. Administratīvās atbildības reforma ieviesa virkni pārmaiņu, tostarp tā ietvēra administratīvo pārkāpumu dekodifikāciju, administratīvo pārkāpumu sastāvu nosakot nozaru tiesību aktos. Jāpiebilst, ka jaunais regulējums vairs neparedz tādu dokumenta veidu kā administratīvā pārkāpuma protokols. Administratīvos sodus par pārkāpumiem valsts valodas lietošanas jomā piemēro atbilstoši Administratīvās atbildības likumam un Administratīvo sodu likuma par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā IV. nodaļai. Uzraugot Valsts valodas likuma izpildi, Valsts valodas centrs piemēro arī "Konsultē vispirms" principu. Tas nozīmē, ka gadījumos, ja personas izdarītais administratīvais pārkāpums konkrētajos apstākļos nav radījis tādu apdraudējumu tiesiski aizsargātajām interesēm, lai par to piemērotu sodu (maznozīmīgs pārkāpums), Valsts valodas centrs nepiemēro sodu, bet

gan skaidro Valsts valodas likuma prasības un norāda uz neatbilstībām, kuras ir jānovērš.

Valsts valodas centrs līdz šim nav piemērojis administratīvos sodus par nosaukumu neveidšanu un nelietošanu valsts valodā. Šeit jāpiebilst, ka iestāžu, biedrību, nodibinājumu un komersantu nosaukumus reģistrē Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs, savukārt izkārtņu, reklāmu un citu informatīvo materiālu izvietošanas kārtību katrā pašvaldības administratīvajā teritorijā atbilstoši Ministru kabineta 2012. gada 30. oktobra noteikumiem Nr. 732 "Kārtība, kādā saņemama atļauja reklāmas izvietošanai publiskās vietās vai vietās, kas vērstas pret pub-

lisku vietu" nosaka attiecīgā pašvaldība. Pašvaldības saistošo noteikumu izpildi kontrolē attiecīgi pašvaldības izveidota institūcija – būvvalde (Rīgas valstspilsētas pašvaldībā – Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments). Būvvalde, konstatējot saistošo noteikumu prasību neievērošanu, ir tiesīga izdot administratīvo aktu, kas uzliet personai pienākumu veikt noteiktu darbību saistošo noteikumu izpildes nodrošināšanai.

Ievērojot minēto, norādāms, ka valsts pārvaldes institūcijām ir jāievēro administratīvā akta izdošanas prioritātes princips. Proti, ja ir nepieciešams panākt, lai persona izpilda noteiktas normatīvo aktu prasības, prio-

ritāte ir administratīvā akta izdošanai, nosakot pienākumu atbilstošā termiņā novērst neatbilstības un izpildīt prasības (skat. Māliņa. I. Jaunu administratīvo pārkāpumu sastāvu veidošana. Grām.: Administratīvo pārkāpumu tiesības. Administratīvās atbildības likuma skaidrojumi. Sagatavojis autoru kolektīvs. E. Danovska un G. Kūtra zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2020, 55. lpp.). Tādējādi konkrētajā gadījumā Valsts valodas centrs var tikai paust viedokli par izkārtne lietotā nosaukuma atbilstību literārās valodas normām, jo saskaņā ar normatīvajiem aktiem nav konstatēts pārkāpums, līdz ar to arī nav iespējams sodīt par izkārtne "Eziša Kofišops" valodas lietojumu."

Tātad – sliēcēju glābšana ir pašu sliēcēju ziņā! Lai būtu! Bet – kam mums šis valsts iestādījums, ja tas neko nevar (un, visticamāk, pat negrasās) darīt, lai stiprinātu latviešu valodu?! Varbūt šai ekonomiski smagajā laikā derētu tam paredzētos finanšu līdzekļus pārvietot uz kādu daudz vairāk nepieciešamu jomu? Piemēram, viņdien skatos sabiedriskajā TV – Rīgas galva Mārtiņš Staķis komentē satraucošu faktu: Rīgā ir uzceltas un labiekārtotas pirmsskolas mācību iestādes, kas stāv tukšas, jo... nav, kas tajās strādā! Precīzāk, nav pedagogu ar gana labām latviešu valodas zināšanām, kas, šajās iestādēs strādājot, varētu gatavot bērnus skolām, kuŗās it visās paredzēta pāreja uz mācībām valsts valodā. Vai šis nevarētu būt viens vērtīgs "desants" no nīkšanas neko nevarošā Valsts iestādē uz godīgu un vērtīgu darbu valsts labā?!

P. S. Pa tam laikam mūsu avīzes lasītāja "tiklos" izlasījusi, ka drīz Rīgā apgaismot tautu ieradisies kāds slavens "čelnelisma" teorētiķis. Kas tas varētu būt?

Bet ko nu runāt par "vienkāršās tautas" izgudrotajiem jaunvārdiem, ja ierēdņi rāda "priekšzīmi" – nupat uzmeistarots kārtējais jaunvārds attiecībā uz izglītības reformu. Proti, tagad izglītība Latvijā būšot... bērncentrēta! Raugiet nu izrunāt, bet – labāk ne – nevaurosim sliktu gaumi un nedarīsim pāri jau tāpat pārlietu samocītajai latviešu valodai! Un savu Rīgu turpināsim saukt par galvaspilsētu, nevis "valstspilsētu", "ilgtspējīgs" vietā turpināsim teikt – tālejošs, "tolerēšanu" dēvēsim par iecietību utt., utml. Būsim neiecietīgi (nevis "ar nulles toleranci"!) pret valsts iestāžu un ierēdņu vīzdeģunību un bezdarbību!

P. S. S. Šodien, kad mūsu avīze dodas ceļā pie lasītājiem, Igaunijā svin Dzimtās valodas dienu.

Uzziņai. Valsts valodas centrs tiek finansēts no Tieslietu ministrijas budžeta programmā "Valsts valodas aizsardzība." Kā redzams tabulā, šogad šī valsts iestāde saņems 1 359 569,- eiro (vienu miljonu trīs simti piecdesmit deviņus tūkstošus pieci simti sešdesmit deviņus eiro) no Latvijas nodokļu maksātāju naudas

TM budžeta apakšprogramma 09.01.00 "Valsts valodas aizsardzība"	Nosaukums	2022.gads (izpilde)	2023.gads (projekts)
3.; 4.2; 5.; 7.gr.	Resursi izdevumu segšanai	1 165 376	1 359 569
7.0.grupa	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	1 165 376	1 359 569
21710	Vispārējā kārtībā sadalāmā dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	1 165 376	1 359 569
1.0.; 2.0.grupa	Izdevumi – kopā	1 165 376	1 359 569
1.0.grupa	Uzturēšanas izdevumi	1 154 362	1 349 755
1.1.apakšgrupa	Kārtējie izdevumi	1 152 678	1 348 071
1000	Atlīdzība	853 251	1 041 986
2000	Preces un pakalpojumi	299 427	306 085
2235	Izdevumi par saņemtajiem mācību pakalpojumiem	1 916	0
1.3.apakšgrupa	Subsīdijas, dotācijas, sociālie maksājumi un kompensācijas	1 684	1 684
6000	Sociāla rakstura maksājumi un kompensācijas	1 684	1 684
2.0.grupa	Kapitālie izdevumi	11 014	9 814
2.1.apakšgrupa	Pamatkapitāla veidošana	11 014	9814

Šīs publikācijas sagatavotas ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība "Laiks-BL"

MAF
Mediju atbalsta fonds

Pošamies dziesmotai vasarai

Daina Markova, XXVII Vispārējo Dziesmu svētku un XVII Deju svētku izpilddirektore, intervijā Ligitai Kovtunai

Pēc profesijas esi mūzikoloģe, nule biji Lielās Mūzikas balvas 2022 žūrijas priekšsēdētāja...

Lielās Mūzikas balvas žūrija darbojos trīs gadus, un, būdama žūrijas priekšsēdētāja, arī uzziņāju, ka konkursa kārtā esmu izraudzīta par Dziesmu svētku izpilddirektori.

Acimredzot žūrija, kas lēma par šo posteni, saskatīja tevī spēju apvienot administratīvo darbu ar māksliniecisko redzējumu, ar radošumu.

Protams, šis ir administratīvs darbs, bet radošums ir vajadzīgs pirmām kārtām, lai spētu saprātīgi izmantot tos resursus, kādi ir mūsu rīcībā. Te tiešām noder mana "mūzikālā pieredze", tostarp mūzikālās institūcijas vadības pieredze, kas liek domāt un rīkoties plašāk, nekā to dara producenti. Jā, un arī kordziedātājas pieredze. Savulaik dziedāju kordirģentu kori, tad jauktajā kori "Lauda", ar kuŗu izbraucām daudzas zemes. 1985. gadā, kad gaisā virmoja brīvības priekšnojautas un lielajos Dziesmu svētkos izsauca "Gaismas pili" ar Harald Medni, būdama Mediņa mūzikas vidusskolas audzēkne, dziedāju kopkorī. Esmu strādājusi Latvijas sabiedriskajā TV par mūzikas redakcijas vadītāju, biju raidījumu autore, arī biju Dziesmusvētku projekta vadītāja televīzijā. Tātad svētku būtību pārzinu no dažādiem viedokļiem.

Kad Latvijas Nacionālajā operā bija būtisku pārmaiņu laiks, tu biji tās valdes locekle.

Sarežģīts laiks, kad mūsu Operateātris pārgāja uz gluži jaunu kārtību, kad šķīlās dažādi viedokļi... Ari te uzvarēju konkursā uz šo amatu, un Operateātri nostrādātais laiks bija ļoti vērtīgs, ikvienam varu novēlēt strādāt kopā ar tādu kultūras iestādes vadītāju, kāds bija Zigmars Liepiņš. Jā, ļoti tiešs, brīžiem skarbs, bet brīva, atbildīga personība, kas stāv un krīt par saviem cilvēkiem, par māksliniekiem. Daudz iemācījies arī par biznesa vadību, par to, kā sakārtojams kultūras iestādes budžets un vēl daudz vērtīga. Tostarp arī mūsu operu ievirzījām pasaules aprītē, izveidojot sadarbību ar TV kanālu ARTIS, kur parādījām mūsu "Faustu" u.c., iesaistījāmies Eiropas operateātru digitālajā platformā. Kļūvām skatīti un novērtēti.

Tas bija arī ražīgs sadarbības laiks ar LNO Gildi Amerikā, tolaik aktīvi darbojās Andrejs Jansons, allaž neaizmirstot pajautāt, kā vēl var mums palīdzēt. Šai laikā Gilde sagādāja mūsu orķestrim jaunus instrumentus. Jau tad bija iedīgļi ceļam uz Jāņa Kalniņa "Hamleta" iestudējumu.

Cerējam jau, ka šī lieliskā izrāde, veiksmīgais LNO un Ģildes kopdarbs, kas bija nominēts Lielajai Mūzikas balvai, to arī iegūs... Toties balvu ieguva Ņujorkā mītošā jaunā džeza mūziķe Arta Jekabsons, un par to liels prieks!

Runājot par "Hamletu", pirmām kārtām ļoti svarīgs ir fakts, ka pēc ilgiem laikiem tas tika

iestudēts. Pats iestudējums – vērienīgs, krāšņs, kas arī, lielā mērā pateicoties ārzemju tautiešu ziedojumiem un atsaucībai. Radošā komanda lieliski tika galā ar savu uzvedumu un ziedotāju dāvāto uzticību. Lai varbūt remdētu sarūgtinājumu par to, ka "Hamlets" nedabūja balvu, īsos vārdos pastāstīšu par vērtēšanas gaitu. Proti, žūrijā ir septiņi locekļi, katram ir savs viedoklis un savi apsvērumi – lai gan ikviena nominācija ir balvas vērtā. Nav vienkārši izraudzīties pašu, pašu labāko. Beigās ir balsojums, kuŗa rezultātu mēs uzzinām kopā ar visiem klātesošajiem un TV skatītājiem, kad tas tiek paziņots ceremonijā. Ticiet man, ar mums ikvienam ir pārsteigumi!

Un nu par lielo notikumu – Dziesmu svētkiem. Sākšu ar vienu ļoti labu ziņu – nevajag satraukties, ka būs grūti vai pat neiespējami dabūt biļetes uz koncertiem, jo Rīgā būs vairākas vietas, kur centrā un apkaimēs varēs sekot līdz notikumiem.

Pirmām kārtām – mēs tomēr ļoti ceram, ka ar biļešu iegādi šoreiz būs vieglāk nekā citkārt. Bet par publiskajām vietām runājot, jā, Esplanādē tiešām būs centrālā tikšanās vieta jeb svētku kvartāls, kur būs ne vien lieli ekrāni, bet arī koncerti un citas norises. Iespējams, ka šāda vieta būs arī pie Operas. Zinu arī, ka Rīgas pilsēta rīko svētku skatīšanās vietas apkaimēs.

Un Vērmanģārzā?

Vērmanģārzā ir ļoti blīva svētku norišu programma visu dienu garumā, tostarp koncerti un Vērmaniņa skatuves, tirdziņš. Koncerti būs skatāmi arī TV, portālā lsm.lv. Bet ko gan vēl os ieteikt – velciet mugurā tautastērpus, ejiet uz koncertiem un svētku norises vietām tajos, lepojieties! Svētku gājienā šoreiz varēs iet kopā ar bērniem – dariniet, pērciet viņiem tautastērpus, un arī skatītajos iesim saposušies tautastērpos! Starp citu – šogad gājienā ies pieci novadi – arī Sēlija. Un, protams, diaspora kā atsevišķs novads. Visa gājiena programma sauksies "Novadu dižošanās".

Šobrīd sparīgi notiek dalībnieku individuālā pieteikšanās svētkiem (dienā, kad notiek mūsu saruna, 9. martā jau reģistrējušies 12 tūkstoši.) Kā tas notiek, un kādas priekšrocības baudīs dalībnieki?

Kā jau zināms, līdz ar māksliniecisko kopu reģistrāciju jāreģistrējas arī katram dalībniekam individuāli. To dara ar viedierīču (telefons, planšete) "Dziesmusvētki" palīdzību. Dalībniekus lūdzam norādīt, vai un kāda būs nepieciešamā ēdināšana – mēs piedāvāsim arī veģetāro uzturu. Un vienlaikus ļoti lūdzam katrā ziņā pasūtīnāto ēdienu paņemt, jo mums, organizatoriem, ir jādomā arī par atkritumu izvešanu un savākšanu. Piebildīšu, ka Dabas fonds, kas arī ir mūsu sadarbības partneri, liek pie sirds, ka dabu ne mazāk par izmantoto iepakojuumu piesārņo

Foto: LETA

Daina Markova: “.. velciet mugurā tautastērpus, ejiet uz koncertiem un svētku norises vietām tajos, lepojieties! Svētku gājienā šoreiz varēs iet kopā ar bērniem – dariniet, pērciet viņiem tautastērpus, un arī skatītajos iesim saposušies tautastērpos! Starp citu – šogad gājienā ies pieci novadi – arī Sēlija. Un, protams, diaspora kā atsevišķs novads. Visa gājiena programma sauksies “Novadu dižošanās”.”

arī ēdienu atliekas. Un vispār – nav labi izmest pārtiku, kur ielikts lieks darbs un līdzekļi!

Izmantojot identifikācijas karti, svētku dalībnieki varēs iekļūt mēģinājumu un koncertu norises vietās. Dalībniekiem turklāt ir iespēja rezervēt vienu biļeti uz savas nozares pasākumu. Dejo-tājiem savukārt piedāvājam vienu biļeti uz kādu no deju sarīkojumiem. Visiem dziedātājiem, koristiem – koncerts "Tirums. Dziesmas ceļš" vai tā ģenerālmēģinājums. Pūtēju orķestriem – pūtēju orķestru dižkoncerts un zaļumballe. Koklētāju ansambli varēs rezervēt biļetes uz savu koncertu, bet visi pārējie dalībnieki – vai nu uz kuŗu lielkoncertu, vai tā ģenerālmēģinājumu, vai arī uz pūtēju orķestru diž-

koncertu un zaļumballi. Līdz šim (dienai, kad notiek mūsu saruna. – L.K.) biļetes jau rezervējuši 33 tūkstoši dalībnieku. Aicinu arī diasporas tautiešus nepalaist garām Pasaules latviešu saietu nama koncertu 3. jūlijā Ķīpsalā, kur diasporas kopas bagātīgi pieteikušas savus radošos projektus. Koncerta dalībnieku skaitu lēšam ap tūkstoti, pārstāvēt četrus kontinentus, 17 valstis un 48 kopas. No ārvalstīm svētkiem pošas vairāk nekā 100 kopas, Latvijā – 1600.

Vispieprasītākie sarīkojumi jau gan allaž bijuši svētku noslēguma koncerts un tā ģenerālmēģinājums...

Uz tiem gan šīs biļetes neatieksies, jo mums tomēr jādod iespēja Latvijas nodokļu maksā-

tājiem iegādāties biļetes un baudīt svētkus. Parēķiniet paši – pēc mūsu aplēsēm, dalībnieku ir 40 tūkstoši, turklāt Mežaparka ietilpība ir tāda, kāda tā ir.

Un vēl – ņemiet vērā, ka bēr-nus drikstēs ņemt līdzī tikai gājienā, bet ne uz mēģinājumiem un koncertiem – viņu drošības dēļ. Organizēt bērnu pieskatīšanu svētkos nav plānots.

Runājot par drošību – par to gādās vairāk nekā 1000 dažādu dienestu darbinieku, tostarp policija, ugunsdzēsēji, neatliekamā medicīniskā palīdzība.

Glūzi praktiska lieta – kā nokļūsim Mežaparkā? Brasas tilts jau vēl nebūs pilnībā atvērts.

Būs sarežģīti. Rīgas dome ir apliecinājusi, ka uz svētku laiku atsāks kursēt 11. tramvajs, bet tikai pa vienām sliedēm. Mēs aicinām pēc iespējas nebraukt ar personīgām mašīnām! Ir laba ziņa no "Pasazieru vilciena" – vilcienos (līdz Mangaliem, ja jānokļūst Mežaparkā, un līdz Zemītāniem, ja Daugavas stadionā) dalībnieki varēs braukt bez maksas jeb ar īpašu e-talonu, ko saņems katrs reģistrējies dalībnieks. Ceru, ka Rīgas sabiedriskais transports būs uzdevuma augstums.

Vai naudas svētkiem pietiek?

Protams, nepietiek! 2018. gadā plānotais budžets gluži objektīvi vairs nav pietiekams, jo nu jau visam ir daudz augstākas cenas. Tāpēc arī ir augstākas biļešu cenas. Ir jāsaņem tā, lai iekļautos – ko citu?!

Cik liels ir tevis vadītais birojs? Kas vadīs Preses centru un kur tas atradīsies?

Strādā neliela, bet izcila, darb-spējīga komanda, kuŗā ir gan pieredzējuši producenti, gan finanšu speciālisti, IT speciālisti, loģistikas speciālisti, tehniskie darbinieki. Preses centru vadīs pieredzējuši komunikāciju speciāliste Inga Vasiļjeva, ja Preses centrs atradīsies Mākslas akadēmijas jaunajā piebūvē, tieši blakus Esplanādei. Būs arī vairāki informācijas centri, pats galvenais – Kongresu namā. Te arī notiks brīvprātīgo apmācība, somiņu izdalīšana, drošības instruk-tāžas u.c.

Vai brīvprātīgo pietiek?

Jā, viņi pieteicās tiešām kuplā skaitā un ļoti drīz – pieteicās 1700 cilvēki nedēļas līdz divu laikā. Šobrīd notiek intervijas ar iespējamiem brīvprātīgajiem palīgiem.

Gaidām ziņu, kad būs pieejamas biļetes!

Šobrīd pētām, kuŗš no diviem tirgotājiem būs pats labākais un piemērotākais. Aprīlī būs biļetes, un tiksīmies svētkos!

Atgādināšu, ka diasporas mākslinieciskās kopas un individuālie dalībnieki aicināti sazināties ar Aigu Vasiļevsku (e-pasts aiga.vasilevska@lnkc.gov.lv, tālr. +371 67228985), ja rodas kādi papildu jautājumi. Bet vislabāk – ik pa laikam ieskatieties mūsu mājaslapā www.dziesmusvetki.lv!

ANDRIS
KLAVIŅŠ

Sarežģītais Latviešu leģiona dibināšanas ceļš

1943. gada aprīlī žurnāls "Laikmets" vēstī, ka Doma laukumā 29. martā notikusi "vienkāršā, bet ļoti iespaidīgā Latviešu SS leģiona pirmo brīvprātīgo tūkstošu svinīgā solījuma parāde": "Mūsu sirmās Rīgas sirdī Doma laukumā, kas gadsimtu plūdumā dzirdējis daudz un dažādu karotāju balsis un soļu dimu, svētdien bija lepna prieka apdvēsts brīdis... Laukumu ievēra karogu rota. Dzimtenes pavasara vējš tur plandīja Lielvācijas un Latvijas krāsainos simbolus. Jaunie leģionāri nostājās slēgtā ierindā ap laukumu ar vācu karavīru godasardzes vadu, orķestri un karogu. Goda viesu tribīnes priekšā divi moderni kubaļas lielgabali pastiprināja svinīgā brīža nopietnību. Visas ielas un ietves ap laukumu bija iedzīvotāju pārpildītas. Tur leģionāru piederīgie un draugi, bet arī gluži sveši un tomēr tuvi tautas locekļi bija nākuši ar kļūsiem sveicieniem un lepnumu sirdi." Tālāk vēstīts, ka, apsveikuma maršam skatot, parādē ieradās Austrumzemes pārvaldes ģenerāļi, viņu vidū arī Leģiona ģenerālis Rūdolfs Bangerskis un virspulkvedis Arturs Silgailis. Goda viesu vidū bija civilās un pašpārvaldes locekļi. Pēc svinīgā zvēresta vārdiem leģionārus apsveica Latviešu leģiona pavēlnieks ģenerālmajors Hanzens, novēlējams, lai mūsu karavīrus vada drosmē, uzticībā un paklausībā. Leģionārus uzrunāja Rūdolfs Bangerskis. Cita starpā ģenerālis uzsvēra, ka leģionāriem vēl būs daudz jāmacās, jo nav jēgas karalaukā krist, bet gan drošsirdīgi cīnīties un gūt uzvaru. (Vācieši gan Bangerska vārdus neņēma vērā, jo vēlāk izrādījās, ka daļa no karavīriem pēc parādes pa Rīgas klusākajām ieliņām tika aizvesti uz staciju un tālāk uz fronti). Orķestris atskaņoja "Dievs, svētī Latviju!", un daudzi sajūsmā dziedāja līdzī. Pēc parādes karavīri brašā ierindā soļoja garām Brīvības piemineklim."

Par kritušo ārzemnieku neraud vācu māte

Kamēr vāciešu kara rati rībēdami strauji ripoja uz Austrumiem, viņu fireri un ģenerāļi pieturējās pie vadoņa tezes, ka ieročus var uzticēt tikai vācu karavīriem. Hitlers 1941. gada jūlijā bija paziņojis, ka Rietumos no Urāliem nedrīkst eksistēt nekādi militāri spēki: "Ja arī pirmajā brīdī varētu likties vieglāka kaut kādu pakļautu tautu piesaistīt ieroču lietošanā, tā ir nepareizi. Tas noteikti kādu dienu atspēlēsies pret mums pašiem. Tikai vācieši drīkst nēsāt ieročus, ne slāvi, ne čeči, ne kazachi vai ukraiņi." Vienīgi, kam jau 1941. gadā Ādolfs Hitlers uzticēja ieročus bez vāciešiem bija ģermaņu tautu karavīri. Nodibināti holandiešu, norvēģu, flandriešu leģioni, Dānijas brīvkorpus, somu brīvprātīgo bataljons. Divīzijā "Vikings" plecu pie pleca cīnījās vācu, norvēģu, dāņu, flāmu, somu karavīri. Bet, kad zi-

benskaŗš iebuksēja pie Maskavas, cieta sakāvi Staļingradā un Rietumu sabiedroto desants izcēlās Ziemeļafrikā, Vērmachtam sāka aprūkt ieroču nesēju. Karš ieilga, bolševiku partizānu aktivitāte Austrumu frontē pieauga. 1944. gada februārī SS obergru-penfirers G. Bergers raksta policijas ģenerālleitnantam A. Ober-gam: "Mums vajadzētu pieturēties pie viedokļa, ka šajā laikā būtu noziegums neiesaistīt visus spēkus." Tas spieda vāciešus arvien vairāk izdalīt no vienībām spēkus frontes aizmugures drošībai. Arī 1941./1942. gada bargā ziema, nepiemērota apģērba dēļ, bija ievērojami mazinājusi vācu vienību skaitlisko sastāvu. Vācu vadība bija spiesta kārtības nodrošināšanai frontes aizmugurē iesaistīt vairāk austrumu apgabalu iedzīvotājus. Vispirms bija paredzēts no Baltijas valstu piederīgajiem saformēt 40 kārtības dienesta bataljonus: 15 lietuviešu, 13 latviešu un 12 igauņu. Tā kā latviešu atmiņā bija bolševiku sagādātās ciešanas "baigajā gadā" (aptuveni viena gada krievu okupācijas laikā tika apcietināti, nonāvēti vai deportēti ap 36 000 Latvijas iedzīvotāju), brīvprātīgo netrūka, un papildus saformēja vēl 14 bataljonus. Bet tie bija izkaisīti pa dažādiem frontes sektoriem. Jautājums, ka latviešu karavīrus vajadzētu apvienot savas tautas aizsardzībai, vairākkārt tika apspriests Zemes pašpārvaldes (ZP) ģenerāldirektoru sēdēs, bet nekādus oficiālus pieteikumus ZP vācu vadībai neiesniedza. Neapmierinātību izsauca arī vāciešu atļauja 1942.

Doma laukums, 1943. gads. Zvēresta parāde

gada 28. augustā igauņiem formēt leģionu. Latvieši uzskatīja, ka abas tautas frontē ir vienlīdz lejušas asinis. 1942. gada janvāra rītā brigādenfirers Šrēders (Schroeder) ielūdza savā darba kabinetā izglītības ģenerāldirektoru un LU rektoru prof. Mārtiņu Primāni, iekšlietu ģenerāldirektora palīgu plkv. Voldemāru Veisu, plkv. Artūru Silgaili un Latvijas sporta vadītāju Robertu Plūmi. Šiem latviešu pārstāvjiem Šrēders jūsmīgi paziņoja, ka Vācijas vadonis atļāvis arī latviešiem formēt leģionu. Šrēders sāku- ma iedomāties vienkār-

Leģionāri Bardovo-Kudeveras pozīcijās austrumos no Opočkas pie štāba bunkura

šu – saformēt pulku no studentiem un sportistiem. Šrēders bija draudzīgs latviešiem, bieži privāti tikās ar latviešu sabiedrību, tautas noskanojums viņam nebija noslēpums. Viņš tiešām cerēja, ka leģiona dibināšana tautā izsauks sajūsmu. Bet latvieši izvirzīja savas prasības ar domu,

vērā, un iesaukšana tomēr notiks, izkliepjot latviešu vīrus pa vācu vienībām. Tad jau labāk leģionā! Atlika tikai panākt, lai komandējošais sastāvs un virsnieki būtu latvieši. Vācieši tomēr līdz galam neuzticējās un sākās "manevri", kā, piemēram, ar ģenerāli Rūdolfu Bangerski. Sākumā viņu iecēla par leģiona komandieri, bet vēlāk nozīmēja par ģenerālinšpektoru. Zemes pašpārvalde vēl nebija devusi savu piekrišanu par leģiona formēšanu, kad Rīgā jau ieradās standartenfirers Hirtess (Hirt-hes), SS brigādenfirers un ieroču SS ģenerālmajors Hanzens (Hansen) ar štāba darbiniekiem, kas sāka vervēt latviešus leģionam. Dienestā pieņēma 19 – 45 gadus vecus Latvijas pilsoņus, āriešus, nesodītus un augumā ne mazākus par 1,68 m. Bija jāparakstās, ka leģionā iestājas brīvprātīgi, un pēc veselības pārbaudes nosūtīja uz Krusta kazarmām. Iesaukšanas komisijās it kā bija solītas brīvprātīgas izvēles tiesības: iestāties latviešu leģionā, kārtības dienesta bataljonos, vācu karaspēka izpalīgu dienestā vai doties darbos uz Vāciju. Īstenībā iesaukamajiem nedeļa ne izvēli, ne brīvprātību. Komisijas ierēdņi paši noteica, kādā grupā iesaukamo iedalīt, jo vācieši bija aprēķinājuši iesaukamo skaitu. Vairums latviešu tomēr domāja, ka ir karā jāiet un Latvijas robeža ir jāaizstāv pret komunistiem, lai nekad vairs neatkārtotos baigais gads.

Sakāvju spiests pagrieziens. Vai Himlers runāja vienu, bet domāja citu?

Ostlande bija Vācijas okupācijas iestāžu izveidota militārā un civilās pārvaldes struktūra,

kas aptvēra Baltijas valstis un daļu no Baltkrievijas. Nacisti paredzēja Ostlandi germanizēt pēc rasistiskiem principiem. Vietējos iedzīvotājus, kuŗi atbilda nacistu priekšstatiem par vācu rasi, bija paredzēts pārvācot, bet pārējos deportēt vai padarīt par otrās šķiras cilvēkiem, kam būtu jākalpo "kungu rasei". Vispiemērotākie pārvācošanai nacistiem likās igauņi, aptuveni 50% no tiem bija derīgi pārvācošanai. Latvijā šis procents bija mazāks. Daļu Latvijas iedzīvotājus nolēma pilnībā iznīcināt – čigānus un ebrejus. Nevienam, izņemot vāciešus, nebija paredzēts ļaut turēt ieročus. Līdzīgi kā komunisti arī nacisti apspieda latviešu nacionālo pašapziņu. Tie pārdēvēja ielu nosaukumus pilsētās, aizliedza svinēt Latvijas valsts svētkus, atjaunoja ģenerāļa Rīdigeru fon der Golca piemiņu. Vācu okupācija nepieļāva nekādus Latvijas valsts atjaunošanas mēģinājumus. Plaši Baltijas valstis tika popularizēts rasu naidis un āriskās kultūras pārākuma ideja. Paredzēja arvien vairāk ierobežot izdevumus vietējās valodās. Parādījās aizliegto grāmatu saraksts.

Kā Reicha vadoņi mainīja savus "uzskatus" un saukļus, kad kara rats sāka ripot atpakaļgaitā, var spriest pēc virspulkveža Artūra Silgaila atmiņām. Pulkvedis Artūrs Silgailis ieradās Latvijā kā vācu 18. armijas propagandas rotas virsnieks. Tālāk viņa ceļš kā kaujas virsniekam veda Ļeņingradas virzienā, saņemot apbalvojumus par varoņību. Kad dibinājās Latviešu leģions, Silgailis tika iecelts par 15. Latviesu divīzijas kājnieku priekšnieku un kopā ar divīziju piedalījās kaujās Krievijā. Cīņās pie Rusas un Veļikajas 1944. gada pavasarī Silgailis par varoņību tika apbalvots ar Dzelzs krusta I šķiru un saņēma oberfirera (virspulkveža) pakāpi. Vasarā Silgailis tika iecelts par Latviešu leģiona ģenerālinšpektora štāba priekšnieku. 1944. gada janvāra beigās Silgailis tikās ar 15. divīzijas komandieri grāfu Pikleru. Abi apsprieda divīzijas sadalīšanu un iesaistīšanu kaujās, piedaloties vācu daļām. Izmantojot savus sakarus, grāfam izdevās izkārtot vietu ziemeļfrontes virspavēlnieka kurjera lidmašīnā, kas lidoja uz Hitlera frontes mītni "Wolfschance" Austrumprūsijā. Silgaili sagaidīja SS oberšturmfirmers Dr. Firers-Kēnigsbergas universitātes astronomijas profesors, nopietns un simpātisks vīrs. Dažu dienu laikā, cerot uz pieņemšanu pie Hitlera vai Himlera, viņi sadraudzējās. Dr. Firers izstāstīja savu pirmo tikšanos ar Hitleru: "Pavadot Himleru, mītnē nejauši sastapuši Hitleru. Stādot priekšā Hitleram Dr. Fireru, Himlers minējis arī tā zinātnisko gradu. Uz to Hitleris, tēlojot nožēlu, sminēdams teicis: "Še nu mēs stāvam trīs fireri: reichsfirers, doktors Firers un es – tikai firers."

(Turpinājums sekos)

TRIMDAS PERSONĪBU PAŠPORTRETI

OSVALDS AKMENTIŅŠ

Tie gadi, ko dzīvoju Latvijā, ir jau nogrimuši pie apvāršņa kā tumši egļu silueti, nekustīgi. Neviens tos nespēj pārvietot, izdzēst, tie ir un paliek. Tur atgriezies, dienas soli ejot, un nakti miegā iemaldos baigos sapņos. Kāds dzenas man pakaļ, grib noķert, aizvest – es vairs nepiederu savai zemei vai liktenis mani nolādējis.

Tie nebija viegli gadi, jo ganos esmu sācis iet deviņu gadu vecumā. Tad sekoja "puspuiša" darbs pie saimniekiem. Bet zemes darbi man nepatika, lai dzejnieki toreiz diezin kā lauku dzīvi apjūsmoja. Laukos arvien maz izvēles un maz iespēju. Sviests un gaļa iet uz pilsētu, bet no pilsētas nāk kultūra. Tēvs bija ar savu necilo amatu tik daudz sakrājis, ka domāja man nopirkt lauku māju, lai varētu saimniekot, bet es viņa nodomiem ar rokām un kājām biju pretim. Mani vīlināja Rīga. Pēc vairākiem nesekmīgiem braucieniem beidzot atradu darbu Rīgas spirta fabrikā, kur sāku strādāt 1937. gada rudenī. Vakaros gāju

Tautas universitātē – mācījos. No dzērienu izdošanas nodaļas drīz uzlidu birojā, un bija tāda lieliska sajūta, ko nevaru aizmirst vēl šodien. Jutos tā kā kungs un mani pat lutināja, deva tikai skaitīt uz kauliņiem izdošanas zīmes. Tai pat laikā es vēl dariju ko citu – rakstīju laikrakstiem. No darba dzīves – skicējis. Priekšniecība šādu rīcību nenosodīja, varēja

just, ka tai patika mana centība. Še piedzīvoju krievu ienākšanu, padzišanu un vāciešu ieauļošanu.

30 gadu vecumā, kad Rīgas normalēs jau dunēja lielgabali, kara lielkungs pavēlēja bēgt, ar ģimeni doties svešumā. Baiļu instinkts darbojās spēcīgi – tālāk un tālāk! Tiesa, es nebiju varonis, necinijos ar ieroci nevienā uniformā, kaut daudzi manos gados bija iesaukti. Palikām dzīvi, gan tuvumā sabiedroto bumbām kritot. Kara laikā es nezaudēju pat mazo pirkstiņu, bet tomēr jutos nabags. Nebiju dzīvē pietiekoši bruņojies ar zināšanām un svešām valodām, bet Vācijas bēgļu laikā arī mūķim bija sava laime. Viena, ilgi gaidītā, ziņa neatnāca. Zile šo vēsti nenesa, bet aicināja doties tālāk un tālāk svešumā.

Iebraucu Amerikā ar ledū apsalušu, avarējušu kuģi un tad devos uz Bostonu – Amerikas brīvības šūpuli.

Es Bostonā pārdzīvoju divas emigrācijas veclatviešu un savējo. Pa vecajām ielām ejot, es dzirdu

viņu soļus no pagātnes. Liecības atrodo sadzeltējušos laikrakstu komplektos un pašu iecerotāju nostāstos. Pirmo apciemoju Latvijas bij. goda konsulu Jēkabu Zibergu. Viņš man sniedza pirmo atbalstu un vēlāk man uzdāvināja savus konsula melnos svārkus un daudz vecas literatūras. Tā radās iespēja uzrakstīt grāmatu: Amerikas Latvieši.

1964. gada pavasarī iznāca mana grāmata par Dalasā atentātā nogalināto ASV prezidentu – "Džons F. Kenedijs un latvieši", Vaidavas apgādā, Linkolnā. Tikko tā parādījās, uz brīdi biju iemests ziņu virpulī. Atsauksmi deva "The New York Times", ziņoja UP, UPI ziņu aģentūras un uz Latviju – Amerikas Balss. Avīznieki intervēja gan pa tālruni, gan personīgi, bet es nepratu izsist "dolaru". Viss palika tāpat kā agrāk. Dažas dienas manā mūžā bija priecīga satraukuma pilnas, bet tās nošvirkstēja kā rūsa pie rudens padebešiem.

Vairākas sadalītas dzīves izjutu vienā laikā. Kā dzidri avota ūdeņi šai krīzes laikā bija, kad tikos ar Oļģertu Liepiņu, Jāni Porieti, neļķiem: Kristapu Grāmatnieku, Kārli Skaparu un veclatviešu

dzejnieku Frici Freidenfeldu, vēlāk mākslinieku Jāni Cīruli un viņa kundzi Martu. Ar šiem cilvēkiem bija ko runāt un tērēt, un tie atstājuši savas zīmes manā dzīves ceļā. Ja viņu nebūtu, es būtu aizbraucis atpakaļ uz Vāciju.

Zaudējumi arvien bijuši lielāki, kaut varēju jau būt apmierināts ar ieguvumiem publicistikā. Izrādās, ka man nav sekotāju "veclatviešu laikmeta" pētišanā. Tur esmu viens, vientuļš.

Nav veicies arī citādi: bērni nav izauguši par tādiem latviešiem, kā gribēju, nav arī vēl pašam sava nama. Prof. J. Akermana izteiciens: "Latvietis, kas sev māju nevar nopirkt 2 gadu laikā, nav nekāds latvietis" varbūt zīmējas arī uz mani. Vajadzētu dzīvi piepildīt, nevis gausties.

Bet ar ko? Dzirdu daudz pretrunu. Komplekss pēc kompleksa nāk un nozūd. Miera vēl nav. Raugos uz jūru, uz Skvantumu – tur pirms manis reiz dzīvoja kāds cits latvju emigrants – Jūlijs Vecozols. Mēs esam jau otrā paaudzē, kuŗai jāizbauda likteņa ironijas. Vēsture man patīk un tā ir interesanta, bet nav patīkami būt pašam par tās spēļu objektu.

EGLONS SPĒKS

Eglons Spēks Stokholmas Tivolī ar meitu Inesi un dēlu Jāni

Dzimšanas gads gluži jubilārisks – šī gadsimta divdesmitpiektais. Ja nebūtu oficiālu ziņu, ka esmu dzimis Liepājas pilsētā, tad pats ticētu, ka mana dzimtā vieta ir jūra. Krāčainu un idillisku ūdeņu skaistumu sākotnēji atklāju Bārtas krastos. Tur gar kraujām un kārklu pacerēm ar ozolenēm, platdībenēm, smailītēm burojot, ieelpoju mīlestību uz briksnaini zaļo. Tās tad ir manas dzīvē iegūtās krāsas. Tās raksturo manu vēlmi būt jūrā, kad esmu krastā, un krastā tad, kad esmu jūrā.

Manas dzīves piektais gads saistās ar cīņu dzelmīgā Dūkupes atvarā. Izvilku (ar maksšķeri) rījgu lidaku. Šī cīņa ar zeltacaino "dinozauru" savā pārdzīvojuma intensitātē var cienīgi mēroties spēkā ar orkānu okeānu.

Desmitā dzīvības gadā Liepājas ezerā cietu avāriju. Stūrborta vantis paspruka gaisā kā pineklis, masts ar buru nosvērās sāņus un mēs abi, tautskolu audzēkņu vecuma braucēji, ielēcām ezerā. Līdz jūrai toreiz vēl netiku. Pabeidzu Čakstes pamatskolu un pat Liepājas valsts tehnikumā tiku divus gadus mācījies, līdz pasaules kungi uzsāka karus un Brāļu kapu ugunis sacēla kājās arī daļu tehnikumiešu. Tā Kurzemē mācījos just, tāpat kā šodien afrikāņi vai tālo austrumu tautas, kā ir, kad nacionālo ideju brīvības ugunis brāzmo. Pat kokos iznāca dzīvot, līdz divatā ar brāli aizzēģelējam trīs metrus garā laivā pāri jūrai uz Gotlandi. Tās bija un ir mans labākais jūras brauciens, jo destinācija bija brīvība. To arī sasniedzām. Divdesmitajā dzīvi-

bas gadā astonepadsmitā novembra vakarā Veronika Strēlerte uzaiicināja rakstīt. Taču darba apstākļi un svešās zemes smagnējība mani aizvadīja jūrā. No apvāršņiem iznira dažādas zemes, Hellesponti un Griekija. Birzīs tur redzēju zaļojam Bārtas ozolus.

Taču kara ēnas vēl nebija izdušas un atsaucās gaŗākā slimībā. Atlika laika pārdomām un tad arī sāku šo to pierakstīt. Divdesmitastotā dzīvības gadā satiku kādu meiteni Ninu un apprecējos. Un tā šai pasaulē mums ienāca vēl divi kurzemnieki – Inese un Jānis.

Jūra nu man kļuvusi ne vien brīvības, bet arī maizes devēja. Strādāju apkārt pasaulei kā stūrmānis uz dažādiem kuģiem un nu būs pienācis laiks pieredzēto ieguldīt grāmatā.

ILZE ŠĶIPSNA

Ja es gribētu redzēt kāda autora pašportretu, tad lasītu viņa darbus. Savējos pāršķirstot, salasīju teikumus kā nesavienotas zīmūļa švīkas:

Kas tu esi? tu man brīnīdamies vaicāji. Es arī nezināju, tāpēc SMAIDĪJU.

Esmu suns... Man cilvēki sākuši jau apnikt... un modernā literatūra man nepatīk, jo atzišos, es to nesaprotu.

Patiesībā es esmu sīka un nedroša meitene.

Ķiršu koki bija Vidzemē, mana vectēva dārzā.

Es neesmu klauns, teica klauns.

Esmu necienīgs, teica Augusts.

Lai nu ar galvu kā, dvēsele man ir jūtīga, teica Roķis... Trīs dienas bez naudas un mīlestības pat filozofs nevarētu izturēt, kur nu vēl es?

Es soļoju pa vakara ielām, līdz kaulam izmirkdams tumsā un izmisumā par to, cik mans gājieni velts un cik nenozīmīga mana gaita, jo es nebiju pat automobilis, kas aiz sevis atstāj sarkanās gaismas strēmeles un grumbuļainu trokšņa aili.

Dzīve, Elsiņa kundze tagad zināja, bija izjūta, kas kā taurenis uzmetas uz mirkļa malas, un vajadzēja klusuma, miera un daudz laika, lai to varētu satvert, pirms mirklis paspēja ieslidēt pagātnē un pazust.

Un sērdienīte ar mātes meitu, abas vienādi apsnigušas, pazīstami saskatījās, teikt, viena bez otras mēs nebūtu nekas.

Varbūt, ka gudrie spēj būt brīvi savās vaŗās, stiprie varbūt spēj iztaisīt prēriju no lielpilsētas, svētie redzēt apvāršņus cauri tumš-

zaļiem mūŗa meŗiem. Es neesmu ne gudrs, ne stiprs, ne svēts, tāpēc aizgāju prom... Es nemīlu nevienu un neko, esmu brīvs.

Es sen vairs neticu mūŗīgai mīlestībai, kaut ticu, ka mūŗam jāmil.

Šorīt, teica Ārijs, šorīt es biju nemirstīgs.

Vita knew now that one did not survive on past glimpses at eternity. They did not save one from the small battles of living on, nor from the knowledge of one's people dying, nor from oneself.

Nejauc, teica Solvita, nesajauc vārdus.

Es nemīlu pat zvaigznes, teica Solvita, tikai uguņošanu, es nemeklēju okeanus, bet gan virpuļošanu un viļņošanu... Vienmēr esmu viļņa galā, man jāplūst tālāk.

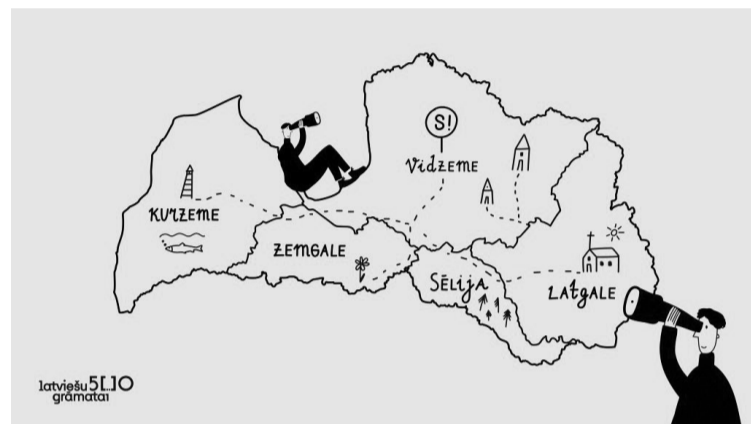
Beidzot, kad atnāca miegs, es sapņoju, ka esmu dzīva. Kas tu esi? tu man brīnīdamies vaicāji. Es arī nezināju.

No grāmatas "Pašportreti", sastādījis Teodors Zeltiņš. Grāmatu Draugs, 1965.

Latvijas Nacionālā bibliotēka rīko pasākumu ciklu “Latviešu grāmatai 500”

Tas notika pirms pieciem gadsimtiem, līdz ar Reformācijas radīto pagrieziena Eirokā. Luterā mācības atbalstītāji Rīgā tolaik jau bija guvuši virsroku, un 1525. gadā uz Rīgu ceļoja pirmie iespeddarbi latviešu un igauņu valodās – Livonijai paredzētie luterāņu teksti. Ziņas par šo izdevumu turpmāko likteni ir skopas – sūtījums līdz Rīgai nenonāca, jo Lībekā grāmatas arestēja katoļus atbalstošā pilsētas rāte. Ja arī pirmās grāmatas tika nobēdinātas vai sadedzinātas un nenonāca līdz lasītājiem (klausītājiem), un vēlāk nebija atrodamas tolaik jau nodibinātajā Rīgas pilsētas bibliotēkā (1524), vārda izplatību uguns neapsturēja. Latviski rakstītais vārds bija piedzimis, auga un izplatījās visdažādākajos veidos. Manuskripti nūdien nedeg.

No šiem senajiem laikiem ir saglabājušās vairākas liecības par rakstiem, pierakstiem un tulkojumiem latviešu valodā. Piemēram, Rīgas apkaimes katoļu priesteri Nikolasa Gisberta pierakstītā Tēvreize latviešu valodā uz Leipciģā drukātās rokasgrāmatas malām vai Rīgas latviešu Jēkaba draudzes virsmācītāja Jochana Eka latviskotās garīgās dziesmas (abi piemēri datējami ar 16. gs. 30. gadiem). Drīz vien, 1585. gadā, Viļņā tika iespiests jezuīta Petra Kanizija katoļu katehisma tulkojums latviešu valodā – senākais iespiests teksts, kas saglabājies līdz

mūsdienām. Un pēc pārdesmit gadiem Rīgā jau veidojas izdevējdarbības pamats – darbu sāka pirmā grāmatu spiestuve, ko vadīja Nikolauss Mollīns.

Piecu gadsimtu garumā lat-

viešu valoda un grāmatniecība ir laidusi dziļas saknes un plaukusi plašumā. Pirmās latviešu grāmatas “pelni” ir bijuši augļi – no pirmo iespiesto grāmatu klausītājiem, publiskiem tekstu lasī-

jumiem un dziedājumiem līdz individuālai lasīšanas pieredzei, tekstu tulkošanai un digitalizēšanai grāmata ir bijusi un aizvien ir kultūrtelpas un tautas dzinējspēks. Tā deva pašapziņu, lika domāt pašiem par sevi un sabiedrības organizēšanu, par savu pagātni un iespējām nākotnē. Rakstītais vārds ļāva latviešiem identificēt sevi starp citām tautām un mērķtiecīgi iekļauties citu kultūru saimē ar bagātīgu devumu. Tāpēc ar 16. gadsimta sākumu ir datējama latviešu rakstītās valodas un kultūras izspraušanās virszemē. Gaismā, kuŗa mūs veidojusi jau 500 gadu garumā.

lespiestā vārda piecsmtgade ir mūsu valodas seno sakņu apzināšanās un vienlaikus tā ļauj izgaismot iespējamās Latvijas attīstības ceļus. Tajos aktuāla būs spēja saglabāt atšķirīgo, īpašo tādā pasaulē, kas vērsta uz vienkāršošanu, vienādošanu. Mūsu valoda (ar to saprotot gan latviešu, libiešu, gan latgaliešu) un tās izplatība par spīti ideoloģiskiem, ekonomiskiem un tehnoloģiskiem izaicinājumiem – ir bijusi un paliks mūsu tautas pamatvērtība. Latviešu kodols un identitātes pamats. Sena un spoža zvaigzne daudzo Eiropas valodu un identitāšu saimē.

Osvalds Zebris, rakstnieks

“Helmaram Rudzītim 120”

Šā gada 20. jūnijā apritēs 120 gadi, kopš dzimis ievērojams latviešu grāmatizdevējs Helmars Rudzītis (1903–2001). Lai godinātu izcilā tautieša piemiņu un atgādinātu sabiedrībai par viņa ieguldījumu latviešu grāmatniecībā, Rīgas Centrālā bibliotēka 6. jūnijā plkst. 10.00 Rīgas Kultūras un tautas mākslas centrā “Mazā gilde” (Rīgā Amatu ielā 5) rīkos konferenci “Helmaram Rudzītim 120”.

Konferencē runās grāmatzinātnieks, profesors, Latvijas Nacionālās bibliotēkas vadošais pētnieks, LU Bibliotēkas un LU Akadēmiskās bibliotēkas apvienotās padomes loceklis, LNB Zinātniskās padomes priekšsēdētājs Latvijā Dr. philol. Viesturs Zanders, literatūrzinātnieks Dr. philol. Jānis Zālītis, literatūrzinātniece, LU Literatūras, folkloras un mākslas institūta vadošā pētniece Dr. philol. Inguna Daukste-Silasproģe, ilggadējā trimdas latviešu laikrakstu “Laiks” un “Brīvā Latvija” galvenā redaktore, izdevniecības “Laika Grāmata” vadītāja Ligita Kovtuna un Rīgas Centrālās bibliotēkas direktore, Latvijas bibliotēku padomes priekšsēdētāja Dzidra Šmita.

Līdzās konferencē būs skatāma Rīgas Centrālās bibliotēkas sagatavota ceļojošā izstāde “Helmara Rudzīša dzīves dēkas”, kuŗā būs apkopots grāmatizdevēja darba mūžā paveiktais, kā arī atspoguļoti viņa dzīves gājuma interesantākie fakti.

Rīgas Centrālā bibliotēka jau iepriekš akcentējusi Helmara Rudzīša devumu latviešu grāmatniecībā, 2014. gadā izveidojot speciālu lasītavu RCB filiālbibliotēkā “Avots” (Stabu ielā 64, Rīgā), kur izvietota apgādā “Grāmatu Draugs” izdoto grāmatu

kollekcija, kas pieejama, pateicoties izdevēja Helmara Rudzīša pēcteču dāvinājumam, kas ar Amerikas latviešu laikraksta “Laiks” atbalstu tika nodots glabāšanā Rīgas Centrālajai bibliotēkai. Tāpat 2014. gadā sadarbībā ar izdevniecību “Vesta-LK” tika izdots bibliografiskais rādītājs “Helmars Rudzītis un izdevniecības “Grāmatu Draugs” darbība trimdā”.

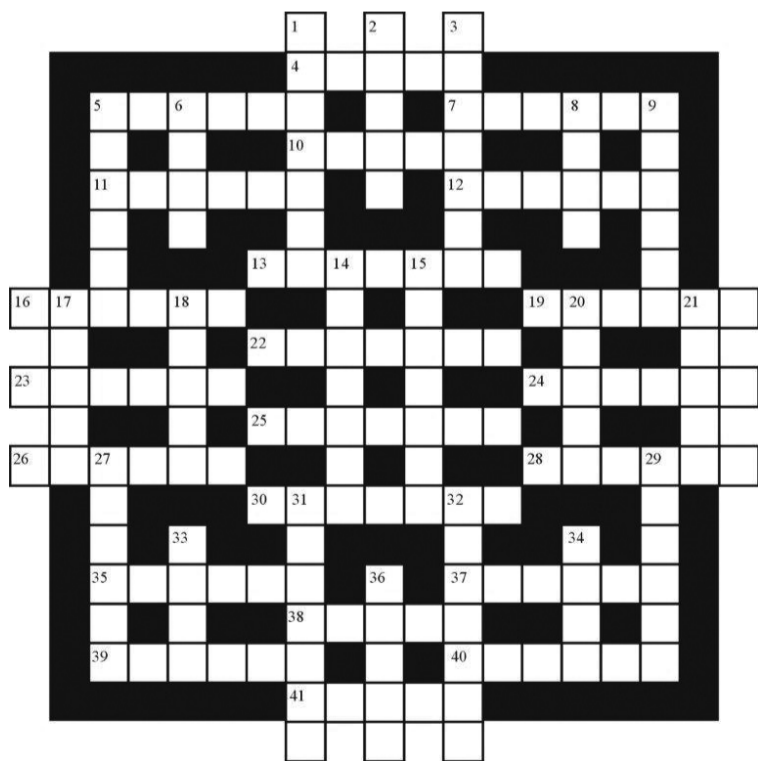
Konference notiks Latvijas Nacionālās bibliotēkas izsludinātā notikumu cikla “Latviešu grāmatai 500” ietvaros, atzīmējot rakstītā vārda nozīmi un ietekmi sabiedrībā cauri gadsimtiem, 2023. gadā īpašu uzmanību pievērsot izdevēju personībām.

Savukārt 20. jūnijā, Helmara Rudzīša dzimšanas dienā, plkst. 15.00 filiālbibliotēkā “Avots”, Helmara Rudzīša lasītavā būs sarunu pēcpusdienu “Helmara Rudzīša dzīves dēkas”, kur kopā ar Ligitu Kovtunu un H. Rudzīša dzimtas pārstāvjiem atcerēsies ievērojamā latviešu grāmatizdevēja dzīvi un darbu.

Ja būsiēt Rīgā, laipni lūdzam – atnāciet un piedalieties!

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

Horizontāli: 4. Starpšūnu šķidrums, kas cirkulē organismā. 5. Garšviela. 7. Cukurūpniecības blakusprodukts. 10. Ūdens tvaiku sabiezējums atmosfērā. 11. Neliels naudas ziedojums. 12. Zemes josla gar ūdenstilpi. 13. Dzīvojamās telpas. 16. Ūdens gars Vēdu mitoloģijā. 19. Patoloģiski izaugumi uz gļotādas. 22. Auga audi, kuri atrodas starp koksni un lūksni. 23. Stampa. 24.

Sievietes vārds (februāri). 25. Mazlēpju dzimtas ūdensaugi. 26. Karpu dzimtas zivs. 28. Kaislīga jūsma. 30. Sēne ar ēšanai derīgu auglķermeni, kas attīstās zemē. 35. Stumbrs ar diviem žuburiem. 37. Vienādi. 38. Skeleta pamatelements. 39. Neļaipns. 40. Apstrādāts dārgakmens ar reljefu attēlu. 41. Gaujas pieteka.

Vertikāli: 1. Kādam apvidum

raksturīgs ilggadīgs laika režīms. 2. Ar kvēpiem un dūmiem sajaukta bieza migla. 3. Atlīdzība. 5. Satrunējis koka gabals. 6. Vakcīna. 8. Lapu koks. 9. Neparasti svešzemju augi vai dzīvnieki. 14. Sterilas marles strēmeles, kas ievadītas brūcē asiņošanas apturēšanai vai strutu uzsūkšanai. 15. Sapresēts sīkgraudains materiāls. 17. Zoba mikstie audi. 18. Greznumlietas. 20. Siltzemju auglis. 21. Dalībnieku ieguldījumi kopīgā uzņēmumā. 27. Krustziežu dzimtas eļļas augs. 29. Sievietes vārds (jūlijā). 31. Sausis, neveronis. 32. Kūtras. 33. Gaisa mitruma kondensāts. 34. Dzīvībai bīstama viela. 36. Viedis.

Krustvārdu miklas Nr. 10 atrisinājums.

Horizontāli: 3. Šarlaks. 8. Lonija. 10. Aslape. 12. Sirds. 14. Teniss. 15. Skavas. 16. Plaušas. 19. Sapals. 21. Kumiss. 22. Diena. 23. Steps. 29. Stakle. 30. Atkāpe. 31. Asteres. 32. Spelte. 34. Labils. 35. Alata. 37. Lempis. 38. Lupīna. 39. Grimase.

Vertikāli: 1. Bakas. 2. Aknas. 4. Kolikas. 5. Tikš. 6. Alts. 7. Apkāme. 9. Graudi. 11. Kedas. 13. Kausis. 17. Launags. 18. Austere. 20. Saime. 21. Kopra. 24. Etaps. 25. Skalbes. 26. Rieves. 27. Skābene. 28. Spēle. 33. Elpa. 34. Lēpe. 35. Asari. 36. Alise.

SPORTS

Ainars Bagatskis: Par mums un to, kas šobrīd svarīgs

Ainars Bagatskis, IZM ministres Andas Čakšas ārštata padomnieks sporta jautājumos // FOTO: champions-league.basketball

Jautājumus un viedokļus vētru raisījis fakts, ka trim no kopskaitā 232 Latvijas Olimpiskās vienības (LOV) atlētiem par februāra mēnesi apturēta valsts finansēta ikmēneša pabalsta izmaksa (vienlaikus saglabājot iespēju saņemt visu nepieciešamo LOV atbalstu un finansējumu, lai nodrošinātu sportistu gatavošanos startiem valsts izlasē), jo viņi piedalījušies komercsacensībās ar Krievijas un Baltkrievijas sportistiem. Jautājums par šo valstu sportistu dalību olimpiskajās spēlēs un citās starptautiskās sacensībās, valsts himnu un karogulietošanu tajās, ir ļoti aktuāls. Šobrīd sīva cīņa pret agresoriem norit ne tikai Ukrainas frontē, bet arī sporta pasaulē. Gribu, lai jūs izdzirdat, ka Krievijas brutālās agresijas rezultātā nogalināti un Ukrainas sporta ierindā nekad vairs nebūs jau vairāk kā 280 sportisti, tai skaitā bērni, un sporta darbinieki. Vairāk kā 3 tūkstoši Ukrainas sportisti un sporta darbinieki šobrīd atrodas frontē, aizstāvēt savu zemi un tiesības nodarboties ar sportu. Izpostīti jau vairāk kā 320 sporta objekti, no tiem vismaz 87 gandrīz pilnībā. Latvija sniegusi milzīgu atbalstu un palīdzību Ukrainai, sniedzot nodrošinājumu un finansējumu gan valsts līmenī, gan ar lieliski noorganizētu brīvprātīgo palīdzību, un nenogurstoši turpina to darīt. Izglītības un zinātnes ministres **Andas Čakšas** vadībā aktīvi komunicējam ar mūsu partneriem sporta organizācijām Latvijā, sporta ministrijām Baltijā un citur Eiropā, centienos rast pamatotus risinājumus attiecībā par savu valstu sportistu dalību komercsacensībās šajos apstākļos, kā arī nodrošināt vienotu atbalstu Ukrainai sporta nozarē, kas ir tikai neliels pienesums, ko varam sniegt valstij, kurā sportisti un sporta darbinieki burtiski cīnās par izdzīvošanu. Atbildot uz jautājumu, vai ierobežojumos

neesam lielāki ukraiņi, kā viņi paši, Ukrainas sporta ministrs un nacionālās olimpiskās komitejas prezidents Vadims Gutcaits apliecina, ja ukraiņu sportisti pēc pašu izveles piedalās komercsacensībās, kur piedalās arī agresorvalstu sportisti, valsts finansējums šādiem sportistiem netiek nodrošināts. Latvija nav liegusi sportistiem piedalīties sacensībās, kur startē Krievijas un Baltkrievijas sportisti, nav izslēgusi šos sportistus no LOV, nav apturējusi valsts atbalstu, kas nepieciešams sportistam valsts pārstāvēšanai, nav liegusi dalību valsts izlasē, bet atbilstoši Izglītības un zinātnes ministrijas līgumā ar Latvijas Olimpisko komiteju noteiktajam, ja sportists šādās sacensībās piedalās, viņam tiek apturēta mēneša pabalsta izmaksa. Šāds noteikums šobrīd tiek piemērots, kopīgi ar sporta organizācijām meklējot risinājumus, kas atbilstu valsts mērķiem, kā arī iespējami respektētu sportistu, kuri godam nes Latvijas vārdu tās valstsvienībās, individuālās karjeras. Esmu pateicīgs saviem kolēģiem, atlētiem, sporta un mediju darbiniekiem, sporta nevalstiskajām organizācijām, visiem, kuri ikdienā iegulda lielu darbu, atbalstot Latviju tās centienos apturēt agresoru un nepieļaut tā propagandu sportā.

Porziņģis uzstāda jaunu NBA karjeras rezultatīvātes rekordu

// FOTO: AP/Scanpix/LETA

Latvijas basketbolists **Kristaps Porziņģis** trešdien Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) regulārā čempionāta spēlē guva 43 punktus, kas viņam ir jauns karjeras rekords. Ar Porziņģa rezultatīvo sniegumu gan bija par maz, lai viņa pārstāvētā Vašingtonas "Wizards" savā laukumā izcīnītu uzvaru. "Wizards" ar rezultātu 120:122 piekāpās Atlantijas "Hawks". Porziņģis šajā mačā laukumā pavadīja 38 minūtes, kuru laikā realizēja 10 divpunktu metienus (10/12), septiņus tālmetienus (7/10) un divus soda metienus (2/3). Viņš

izcīnīja piecas atlēkušās bumbas, piecreiz piespēlēja, pieļāva vienu kļūdu un nopelnīja piecas piezīmes. Latvieša +/- rādītājs mačā bija +8.

Šilovs pēc vēl viena mača NHL aizsūtīts atpakaļ uz AHL

// FOTO: AP/Scanpix/LETA

Latviešu vārtsargs **Artūrs Šilovs** pēc īsa izsaukuma uz Nacionālās hokeja līgas (NHL) klubu Vankūveras "Canucks" aizsūtīts atpakaļ uz Amerikas Hokeja līgu (AHL). Šilovs pēc cita vārtsarga saslimšanas ārkārtas situācijā tika izsaukts uz "Canucks", lai aizvadītu pirmdienas spēli pret Nešvilas "Predators". Tajā latvietis kļuva par vienu no galvenajiem varoņiem, palīdzot Vankūverai izcīnīt uzvaru pēc spēles metienu sērijā. Tomēr naktī uz trešdienu Šilovs aizsūtīts atpakaļ uz AHL, kur ir viens no labākajiem vārtsargiem. Viņš atgriezies Ebotfordas "Canucks" rīcībā. Latviešu vārtsargs šajā sezonā piedzīvojis debiju NHL, kur pagaidām piecās spēlēs ticis pie trim uzvarām, vidēji mačā ielaidis 2,75 ripas un atvairījis 90,8% metienu.

Šilovs šosezon AHL 36 spēlēs guvis 21 uzvaru, kas ir trešais labākais rādītājs līgā, vidēji cīņā ielaidis 2,55 ripas un kopumā atvairījis 90,3% metienu. Viņš tika nosaukts par līgas labāko vārtsargu februārī. Vankūveras komanda vairs reāli nepretendē uz dalību Stenlija kausa izcīņā un līdz sezonas beigām tai atlikušas 19 spēles. Līdz ar to pastāv varbūtība, ka latvietis pieredzes gūšanas nolūkos iegūs vēl kādu iespēju uzspēlēt pasaules spēcīgākajā hokeja līgā.

Blugers izpilda filigrānu piespēli un arī piedalās kautiņā NHL spēlē

Latvijas hokeja uzbrucējs **Teodors Blugers** ceturtdien izcēlās ar rezultatīvu piespēli Nacionālās hokeja līgas (NHL) spēlē, nopelnot sev otro punktu kopš pie-

Latvijas hokejists **Teodors Blugers** // FOTO: Reuters/Scanpix

vienošanās Vegasas "Golden Knights" komandai. "Golden Knights" izbraukumā ar rezultātu 4:3 (1:1, 0:0, 2:2, 1:0) papildlaikā uzveica Tampabejas "Lightning". Jau spēles 27. sekundē "Golden Knights" guva pirmos vārtus, kad Kīgans Kolesars izpildīja precīzu metienu pēc lieliskas Blugera piespēles. Spēles piektajā minūtē Breidens Points panāca neizšķirtu, gūstot savus 40. vārtus šosezon. Trešā perioda ievadā Viljams Kārlsons un Čendlers Stīvensons izvīzēja "Golden Knights" vadībā ar rezultātu 3:1. "Lightning" atspēlējās spēles galotnē. Divas minūtes un septiņas sekundes pirms pamatlaika beigām precīzu metienu izpildīja Ņikita Kučerovs. 28 sekundes pirms pamatlaika beigām neizšķirtu panāca Points, kurš ar 41 tārpījumu šobrīd ir dalītā piektajā vietā līgas labāko snaiperu sarakstā. Pagarinājumā uzvaras vārtus "Golden Knights" labā guva Aleks Martiness, kurš ar precīzu metienu šosezon izcēlās tikai otro reizi. Blugers nospēlēja 13 minūtes un 38 sekundes, uzvarēja trīs no sešiem iemetieniem, vienreiz meta pa vārtiem, kā arī nopelnīja 12 soda minūtes un pozitīvu lietderības koeficientu +1.

Blugers labi piespēlē "Golden Knights" "sausajā" uzvarā

Teodors Blugers sestdien NHL spēlē asistēja precīzā metienā

(Turpināts 20. lpp.)

PĀRDOD

B kateg. timotiņš TEICIS 2.4 eur/kg., C kateg. timotiņš JUMIS 2.2 eur/kg. Tālr. +371 26318394.

PĒRK

Pērku mežu, lauksaimniecības zemi. Tālr. +371 29386009.

PĒRK

Nopirkšu mežu ar zemi vai lauku viensētu Latvijā. Tālr. +371 26157008.

PĒRK DZĪVOKĻU NAMU

**Pērk daudzdzīvokļu namu vai tā daļu Rīgā;
**Namu apsaimniekošana, juridiskie pakalpojumi;

A.Batarags 201-788-5315 (NJ)

abatarags@optonline.net

A.Padegs 845-462-3317 (NY)

apadegs@optonline.net

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports, gaisa kravas**. Arī kārtojām palīdzības sūtījumus **uz Ukrainu** (caur Latviju).

• **Paku** (u.c. sūtījumu uz LV) **savākšanas tūre sāksies ar 11. aprīli!**

• **Skat. turpmākos LAIKA numurus un mūsu mājas lapu!** → Piesakieties mūsu paku epastiem!

Zvaniet: 1-888-LATVIAN • Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

IN MEMORIAM

No Modra Zandberga atvadoties

5. martā šīs zemes gaitām ardievas teicis Modris Zandbergs – skolotājs, aktīvs Kandas latvietis un Vitolu fonda ziedotājs. Modris Zandbergs dzimis 1938. gadā Liepājā. Kad viņam bija četri gadi, nomira tētis, un rūpes par Modri un vēl diviem brālīšiem uzņēmās mamma. 1944. gada beigās ģimene atstāja Latviju un ar kuģi devās uz Dancigu, kur sākās dzīve bēgļu nometnēs. Pēc neilga laika mamma iepazīnās un apprecējās ar Pēteri Lagzdiņu, un jaundibinātā ģimene pārcēlās uz Angliju.

1953. gadā Zandbergi devās uz Kanadu un apmetās Hamiltonā. Modris mācījās vidusskolā, kļuva par mašīnistu, vēlāk uzsāka mācības McMaster Universitātē, kurā ieguva bakalaura gradu sociālajās zinībās.

Viņš strādāja par pasniedzēju arodskolā, vienlaikus aktīvi darbojoties Hamiltonas jauniešu pulciņā, LNĶAK un LNAK. Mācījies Hamiltonas Latviešu skolā un piedalījies žurnāla "Jaunā Gaita" izdošanā.

Modra dzīves mīlestība bija latviešu meitene Gita, abu attiecības sākās ar vēstuļu saraksti, bet 1976. gadā tika svinētas kāzas un pāris pārcēlās uz Sarniju, kur abi strādāja kā pedagogi, vienlaikus darbojoties Kandas sabiedriskajās organizācijās. Gita Mūžībā devās 2017. gadā – neilgi pēc tam, kad abi ar Modri bija dibinājuši stipendiju, savu lēmumu pamatojot: "Pateicoties izglītībai, paši daudz ieguvām un attīstījām prātu un intelektu. To novēlam visiem stipendiātiem kā Kanadā, tā Latvijā. Lai cen-

tība, darbs un neatlaidība vada viņu skolas gaitas!" Pirms gada Modris lēma atbalstu jauniešu izglītībai palielināt, izveidojot Zandbergu fonda stipendiju, godinot brāļus Laimoni un Aldi Zandbergus.

Kādā no savām daudzajām publikācijām Modris raksta: "Pirmā trimdas paaudze izgāja cauri grūtībām, bailēm, trūkumam; bija ierobežoti, nesaņēma, nepieņēmti. Šī paaudze un viņu bērni strādāja, centās, cīnījās, mācījās un veidoja savas dzīves un nākotni ticībā uz kristīgām atziņām, uz latviešu tikumiem un savu uzņēmību. Viņi pārvarēja materiālās grūtības, bet dzīvoja, auga garīgā stiprumā, dvēseliskā skaidrībā un nacionālā apņēmībā. Šīs grūtības un izdzīvošanas process izveidoja labus, spēci-

gus raksturus, kas veidoja arī latviešu trimdas sabiedrību un rosību." Neapšaubāmi Modris pats piederēja šim cilvēku tipam – darbīgam, izglītotam un uz savu tautas kopību vērstam. Un, pateicoties šādiem ļaudīm, vēl joprojām jaunieši Latvijā saņem atbalstu, kas tiem tik ļoti vajadzīgs.

Modrim nebija lemts satikt savus stipendiātus dzīvē, tāpat kā nebūs iespējams iepazīt jauniešus, kuŗi turpinās izglīties, pateicoties atstātajam atbalsam, bet ziedotāja vārds vienmēr būs to studējošo sirdīs, kuŗi savu izglītību ieguvuši un vēl tikai iegūs, pateicoties Modra Zandberga palīdzībai. Tā atvadoties stipendiāte Angelika Elmāra Židele raksta: "Ar neatlaidību un centību kļušu par skolotāju, lai Modra kun-

gam, lūkojoties no mākoņa maliņas, prieks un lepnums par Latviju un jauno paaudzi, kas te aug." Šie vārdi tikai pierāda, ka ziedotājs, tāpat kā labs skolotājs, ar vienu pieskārienu var izmainīt jaunu cilvēku dzīves.

Lai Tēv viegļas smiltis, mūsu dārgais Skolotāj Modri! Tavi izskolotie stipendiāti Latvijā un arī mēs, Fonda darbinieki, paliekam ar Tavu gaismu sirdīs. Tu iemācīji svarīgāko – mīlestību!

Izsakām visdziļāko līdzjutību Modra Zandberga tuviniekiem!

VITOLU
FONDS

Trauslā, bet spēcīgā, būtne. Dzejniece Māra Kalmane Aizsaulē

Mana pirmā tikšanās ar Māru Kalmani (Mūrniece) bija Austrālijā un caur dzeju. Viņas pirmais dzeju krājums "Zemei un cilvēkam" iznāca 1976. gadā, un, saliekot atmiņas pa plauktiņiem, konstatēju, ka tā būtu pirmā reize, kad iepazīnos ar viņas dzeju un pašu dzejnieci. Manā atmiņā Māra Kalmane palikusi kā trausla, bet ļoti spēcīga būtne. Pagari londi mati, pati sīka, bet, ai, – kad sāka lasīt savu dzeju, tad bija ko klausīties! Arī vēlāk sarunās, stāstot par piedzīvoto Latvijā, Māra Kalmane bija atklāta un ļoti, jāsaka – dūsmīga. Dūsmīga par savai tautai un zemei pārdarīto. Un viņa par to nekad neklusēja, jautās viņas drosme un spīts. Tajā laikā mums katra saskarsme ar Latvijas māksliniekiem, brīvdomātājiem bija īpašs notikums, apvīts ar krietnu romantisma devu. Droši vien Mārai Kalmanei pēc pārcelšanās uz Austrāliju pie māsas 1966. gadā arī no Austrālijas latviešiem nācās dzirdēt pārmetumu un aizdomu frazes, bet manās tikšanās reizēs ar dzejnieci viņa par to neko neminēja. Māras dzimtenes mīlestība un patriotisms stāvēja pāri visam.

Kad sakarā ar Austrālijas Kultūras dienām latviešu delegācija tika aicināta uz tikšanos parlamenta namā, Māra Kalmane ieradās greznajā Nīcas tautastērpā, kas izraisīja interesi un izbrīnu. Vizualais tēls pārspēja to, ko vārdos varētu izteikt!

Māru Kalmani bieži nesatiku, taču, kad 1990. gadā iepazīnos ar Māru Skridi un viņa man teica, ka krustmāte dzīvo Austrālijā, es bez minstīnāšanās zināju pateikt, ka krustmāte ir Māra Kalmane. Tik līdzīgas

bija krustmāte un krustmeita. Kad ap 2010. gadu ciemojāties pie Māras Kalmanes, viņā vēl joprojām mita tas pats spēcīgais

un spītīgais gars, kā arī nepārspējams optimisms un labestība. Neskatoties uz to, ka brīžiem bija grūti pārvietoties, saņēmu, ka viņas Rīgas dzīvoklis kļuvis par ģimenes centru, kur radiem pašiem labāk citam citu

iepazīt un kļūt tuvākiem. Kā jau nesaudzīgajos "padlaikos", Latvijas ģimenes zaram nācās no daudz kā atteikties, jo

gada 19. martā. 1966. gadā viņa izceļoja uz Austrāliju pie māsas, bet 1998. gadā atgriezās dzimtenē. Ceļš uz atkaltikšanos ar māsu nebūt nebija viegls, un viņa tika čekā pratināta par saraksti ar māsu. "Tā ir mana māsa, es viņai rakstu un rakstīšu," tā teica Māra.

Pēc pārcelšanās uz Austrāliju Māra Kalmane bija aktīva Kanberas latviešu sabiedrības dalībniece. Viņa iemīlēja Austrāliju kā valsti, kas viņu laipni un labvēlīgi uzņēma. Galvenokārt viņa darbojās literārajā laukā, lasot referātus, vadot literārus vakarus un iestudējot Kanberas latviešu rokdarbnieču

Mīlestība. Kalmane rakstīja laikrakstam "Austrālijas Latvietis" – rakstus, recenzijas par latviešu un trimdas autoru darbiem. Viņa bija Austrālijas latviešu preses kopas biedre. Maizes darbu strādāja Austrālijas Nacionālajā bibliotēkā, un viņa deva arī savu artavu Kanberas latviešu biedrības bibliotēkai. Daļa no viņas lielās bibliotēkas tika nodota Latvijas Nacionālajai bibliotēkai.

Māra Kalmane ļoti cienīja drosmīgo un nepakļāvīgo Vizmu Belševicu un uzturēja draudzību ar savu novadnieci Anitu Liepu Daugavpilī, pie kuŗas vēl pēdējos gados brauca ciemos.

Ir vērts

...un vilnis nejautā, vai sašķels tas reiz klinti,
Kas krūti vareno ikreiz tam pretī grieži.
Vai sabrukt nāksies nevarīgos šlakstos
un atkāpties – no gala visu sākt.

Vai putni zina lidojuma briesmas,
Kad sena dziņa spārnos celties liek?
Lai daudzi nerasniegs vairs iecerēto krastu,
Bet citi – citi tālo ceļu veiks.

Ja reizēm, rindas rakstot, pagurst roka,
Tu jautā sev: vai tas kam vajadzīgs ...
Ir vajadzīgs, kamēr vēl kaut vai viena,
Kaut viena sirds no tā sev prieku smeļ.

kopas rīkotās teātra izrādes – pēdējā no tām bija Annas Brigaderes Čaukstenes. Austrālijā laistas kļāvā divas viņas dzejas grāmatas – *Zemei un cilvēkiem* (1976) un *Pasāžas* (1988), kā arī prozas grāmata *Laikam līdzī* (1983) un stāstu krājums

Abas šķirās no šīs pasaules ar pāris dienu starpību. Bagātu un mīlošu dzīvi nodzīvojuši, Māra Kalmane devas Mūžībā 2022. gada 15. decembrī. Aiz sevis viņa atstāj daudz mīļu atmiņu un prieku, ko citiem vēl smelties.

VALDA LIEPIŅA

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

Redakcija lūdz lasītājus sazināties ar sarīkojumu un dievkalpojumu rīkotājiem, precizējot, vai paredzētie sarīkojumi notiks vai arī tie ir atcelti!

FILADELFIJA

Filadelfijas Brīvo latvju biedribas valde sirsnīgi aicina jūs piedalīties **GADA SAPULCĒ**. Varēsīt uzzināt par pēdējā gada notikumiem un piedalīties jaunā gada kalendāra plānošanā. Laipni aicinām jūs izteikt ieteikumus un strādāt kopā ar jums! **Gada sapulce notiks 26. martā plkst. 2:00 pm. Lūdzam sniegt ieteikumus pārrunām pirms sapulces rakstot uz blbphilly@gmail.com**, lai tos var iekļaut dienas kārtībā. Visi biedri laipni lūgti piedalīties. Talkas darbi un vietas dažādās komitejās netrūkst! Ari viesi gaidīti!

ST. PĒTERSBURGAS FL LATVIEŠU BIEDRĪBA

Dokumentālās filmas "Valiant" izrāde sestdien, **25. martā**, plkst. 2:00 pm (Point Brittany Tudor room 5220 Brittany Drive S., St. Petersburg, FL).

SIETLA (WA)

Sietlas latviešu sabiedriskais centrs (11710 3rd Ave. N. E. Seattle, WA98125). Mājas lapa: www.seattlatviancenter.com. **14. martā** Pensionāru pusdienas ar programmu, plkst. 12:00. **18. martā** Artas Jēkabsones džeza koncerts „Sirdi pavasars!” plkst. 18:00 Latviešu centrā. Ieeja: pret ziedojumu \$20.00; Informācija: Inta Wiest (206) 446-4799, intawiest@gmail.com, www.seattlatviancenter.com

PORTLAND, OR

Dziedātājas Artas Jēkabsones džeza mūzikas koncerts "Sirdi pavasars!" svētdien, **19. martā**, plkst. 2:00 pm Oregonas Latviešu Centrā (5500 SW Dosch Rd., Portland, OR 97239). Ieeja: \$20.00; Informācija: Ieva Dexter (503) 747-9493, ieva@ievaworks.com, www.oregonlatvians.org

TĒRVETE

Valdes sēdes – katru ceturtdienu 19:30 Centrā. Pensionāru sanāksmes pirmdienās 13:00, Info: 514-992-9700. www.tervete.org.

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com.

DIEVKALPOJUMI

Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.: (58 Irving st, Brookline MA 02445). Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonastrimdasdraudze@gmail.com, tālr.: 617-232-5994 Māc. Ivars Safins. Tālr.: 617-935-4917. E-pasts: igorssafins@gmail.com.

Cikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr.: (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820; e-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/ Cikāgas-Ciānas draudze 2550-4389-7965-234. **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Pēc dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr. biroja: 773-736-1295; mājas: 708-453-0534, e-pasts: puidza@yahoo.com.

Cikāgas latv. ev. lut. Sv. Pēterā dr.: (450 Forest Preserve Dr,

Wood Dale IL 60191). Tālr.: 630-595-0143. Māc. Ojārs Freimanis. 1-773-818-6965 St.Peters.latvian.church@gmail.com Ivars Spalis (ivspalis@gmail.com), priekšnieks. **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Pēc dievk. kafijas galds.

Cikāgas latv. baptistu dr.: (820 Ontario St, Oak Park, IL 60302). Māc. Oļģerts Cakars. Tālr.: 708-383-5285.

Denveras latv. ev. lut. dr.: (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Birojs atvērts ceturtdienās no 10:00 līdz 14:00. E-pasts: reglite@aol.com **Dievk. notiek svētdienās 9:30.** Pēc dievk. sadraudzība.

Detroitas Sv. Paula latv. ev. lut. dr.: (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Seko sadraudzības stunda.

Dienvīdfloridas latv. ev. lut. dr.: Shepherd of the Coast Luth. Church (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL 33308). Info: Ilze Folkmane Gibbs, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050. **Dievk. notiek 14:00.** Pēc dievk. visi lūgti pie kafijas galdā!

Dienvīdkalifornijas latv. ev. lut. dr.: baznīca (1927 Riverside Dr., Los Angeles CA90039).

Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.: Unitarian Congregational Parish of Norton (2 W Main St, Norton, MA 02766). MA 02766). **Dievkalpojumi ar dievgaldu divreiz mēnesī 2:30 pēcpusdienā ar viesu mācītāju Ivars Safins.** Lūdzu, zvaniem draudzes sekretārei Zigrīdai Kručkovai par datumiem, tālr.: 617-323-0615.

Filadelfijas LALatv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.: (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. Māc. Gija Galiņa.

19. martā dievkalpojums plkst. 11:00, Pankūku brokastis pirms baznīcas plkst. 10:00. **26. martā** dievkalpojums plkst. 11:00, seko māc. Gijas Garigo pārdomu cikls. **2. aprīlī** dievkalpojums ar dievgaldu – *Pūpolu svētdiena* – plkst. 11:00, Draudzes valdes ievēšana amatā. **6. aprīlī** dievkalpojums ar dievgaldu – *Zaļā ceturtdiena* – plkst. 2:00 pēcpusdienā. **7. aprīlī** dievkalpojums ar dievgaldu – *Lielā piektdiena* – plkst. 7:00 vakarā. **9. aprīlī** dievkalpojums ar dievgaldu – *Kristus Augšāmcelsšanās svētki* – plkst. 8:00 no rīta, seko Lieldienu brokastis groziņu veidā.

Grandrapīdu latv. ev. lut. dr.: Faith Lutheran Church. (2740 Fuller Ave NE, Grand Rapids MI 49505.) Tālr.: 616-361-6003.) Māc. Aija Graham. Dr. pr. Ivars Petrovskis, tālr.: 616-975-2705. **Dievk. notiek divreiz mēnesī 2:00 pm.** Par datumiem, lūdzu, sazināties ar dr. pr. Ivaru. Pēc dievk. kafijas galds.

Grandrapīdu latv. katoļu dr.: Our Lady of Anglona (504 Grand Ave NE Grand Rapids MI 49503) Grand Rapids Association Nama – Māc. Mark Mitchell Priekšnieks Bronislavs Viscockis – tālr.: 616-540-1322. **Dievk. notiek katru svētdienu 10:00** – seko kafijas galds.

Kalamazū latv. ev. lut. apv. dr.: (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49006). Māc. Aija Graham. Latviešu ev. lut. apvienotā draudze notur klātienē dievkalpojumu katru svētdienu, plkst. 10:00. Pieejami arī sprediķu ieraksti draudzes YouTube kanālā (meklēšanas atslēgas vārds "Latviešu apvienotā draudze Kalamazū").

Klīvlāndes apvienotā latv. ev. lut. dr.: (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107) Draudzes dievk. notiek svētdienās 11:00. Bībeles stundas notiek 10:00 katrā mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā. Baptistu dr.: Bethel Baptist Church (2706 Noble Rd, Cleveland 44121) Dievk. notiek svētdienās 14:30.

Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.: (3300 C St, Lincoln NE 68510). Dievkalpojumi ar viesu mācītājiem latviešu un angļu valodā plkst. 10:00. Par datumiem sazināties ar draudzes pr. Kārli Indriksonu, tālr.: 402-730-3427, e-pasts: kindriks@aol.com. Pensionāru saiets katrā mēneša otrajā ceturtdienā plkst. 11:00 sabiedriskajās telpās.

Latvian Hall (Latviešu ev. lut. sabiedriskās telpās, 33rd & Mohawk iela, Baznīca, 33rd & C iela, Linkolnā. kunora@windstream.net.

Mančesteras latv. ev. lut. dr.: (dievk. Notiek Holy Transfiguration Romanian Orth. Church, 2 Winter St., Manchester, CT 06040). Dr. pr. Astra Vilinskis, tālr. 413-568-9062. **18. martā, plkst. 11:00** – dievkalpojums ar dievgaldu, viesmācītājs Ivars Safins.

Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.: (1853 N 75th St, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Māc. Jānis Ginters tālr.: 260-797-5695 Draudzes priekšnieks: Andrejs Junge tālr.: 414-416-6157 Dievk. notiek svētdienās 10:00.

Mineapoles – St. Paulas latv. ev. lut. dr.: (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407). Mineapoles St. Paulas latviešu evaņģēliski luteriskās draudzes video dievkalpojumi notiek katru nedēļu, tos var skatīties mndraudze.org.

Montrealas latv. Trīsvienības/Tervete ev. lut. dr.: Trinity Latvian Church (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. www.draudze.org vai www.tervete.org. pr. Jānis Mateus tālr.: 514-481-2530,

e-pasts :prez@draudze.org.

Nūbransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.: (Latvian Lutheran Church, P.O. Box. 1008, Maplewood, NJ 07040). Dievkalpojumi notiek NJ Latviešu biedrības namā Priedaine, (1017 State Route 33, Freehold, NJ 07728), māc. Ieva Pušmucāne-Kineyko, e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com. Draudzes pasta adrese: Latvian Lutheran Church P.O. Box 1008, Maplewood, NJ 07040. Nūbransvikas – Leikvudas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi ar dievgaldu **19. martā** 11:00 no rīta, pēc dievkalpojuma draudzes pilnsapulce. **1. aprīlī** – Talkas diena.

Nujorkas latv. ev. lut. dr.: Jonkeru bazn., 254 Valentine Ln, Yonkers NY.

Salas bazn., 4 Riga Ln, Melville NY.

St. Andrew bazn., 335 Reynolds Ave, Parsippany NJ.

Brāļu kapi, 414 Bloomer Rd, Tannersville NY

St. John's bazn, 81 Chistopher St, New York NY

19. martā, Ciešanu laika dievkalpojums Jonkeros 10:30 māc. Saivars; Salā 10:30 māc. Saliņš. **25. martā** St. John's 14:00 māc. Saliņš. **26. martā** Ciešanu laika dievkalpojums Jonkeros 10:30 māc. Saivars, seko Bībeles stunda; Salā 10:30 māc. Saliņš, seko Pavasara sarīkojums ar Annijas Kerno vijoles koncertu un Dāmu komitejas cienastu.

Ročesteras ev. lut. Krusta dr.: Atonement Lutheran Church (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14618).

Saginavas latv. ev. lut. dr.: (128 N Elm St, Saginava, MI 48602). Mācītāja Biruta Puiķe-Wilson, mob. (269) 2675-330. Kontaktpersona Mary Beth Dzirnīs, mob. (989)781-1163. E-pasts: dzirnīs@chartermi.net. **Dievkalpojumi vienreiz mēnesī, 1:00 pēcpusdienā**, seko kafijas galds ar groziņiem.

Sandiego latv. ev. lut. dr.: Ascension Lutheran Church (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīņš, tālr.: 1-619-630-8143, e-pasts: janis-legzdins@hotmail.com.: Dievkalpojumi notiks iekšienē un jānēsā sejas maskas.

Sentluisas latv. ev. lut. dr.: Christ Lutheran bazn (#1 Selma

Ave, Webster Groves, MO 63119). Dievk. vadīs Māc. Dace Skudiņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, kalninsirene@gmail.com.

Sietlas. lut. dr.: (11710 3rd Ave. N.E. Seattle, WA 98125). Dievkalpojumi notiek plkst. 10:30. Draudzes priekšnieks Jānis Šulcs, tālr.: 206-406-5226, e-pasts: prieksnieks@seattlatvianchurch.org. Baznīcas mājas lapa: www.seattlatvianchurch.org.

19. martā Dievkalpojumu vada Dr. Jānis Sīpols. **26. martā** Dievkalpojumu vada Dr. Inese un Ēriks Raisteri.

Skenektedijas latv. ev. lut. dr.: Trinity Lutheran Church (35 Furman St, Schenectady NY 12308). Diakone Linda Sniedze-Taggart. **19. martā** plkst. 2:00 ar Dievgaldu. Sekos sēde. Diak. Linda Sniedze-Taggart.

St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.: draudzes mācītājs Aivars Pelds. Tel.: 515-991-4640 – sazināties ar Andri Ritumu, 727-797-1933. Dievkalpojumi un Bībeles stundas notiek Faith Lutheran baznīcā, kas atrodas 2601 49th Street North, St. Petersburg, FL.

Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.: (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, E-pasts: baznīca@bellnet.ca. E-pasts: grietins@gmail.com. Priekšnieks: Kārlis Vasarājs, pr. vieta. Sibilla Korule. Dāmu kom. pr. Maija Sukse, tālr.: 416-221-4309.

Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.: 400 Hurley Avenue, Rockville, MD 20850 – 3121. Tālrunis: 301-251-4151, epasts: dcdraudze@gmail.com, www.dcdraudze.org. Prāveste Anita Vārsberga Pāža (tālr.: 301-302-3270). Draudzes priekšniece Dace Zalmane.

Katru svētdienu 11:00 dievkalpojums – klātienē & tiešsaistē (ZOOM). Katru trešdienu 10:00 Rīta svētki (ZOOM). ZOOM pieslēgšanās norādes ir atrodamas draudzes mājas lapā www.dcdraudze.org

Lūgums turpmāk ARIKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas sūtīt Inesei Zaķis uz e-pastu rigaven@aol.com līdz piektdienai vai tieši uz redakciju Rīgā, uz e-pastu: redakcija@laiks.us ne vēlāk kā PIRMDIENĀS

Dieva mierā no mums ir šķīries patriots, sabiedrīks darbinieks, politiķis, kristietis – dzintarietis

✠ **AIVARS JERUMANIS**

Dzimis 1938. gada 5. jūlijā Aizputē, Latvijā, miris 2023. gada 25. februārī Losandželosā, ASV

Piemīnā paturēs AMERIKAS LATVIEŠU KATOĻU APVIENĪBA ALKA LATVIEŠU KATOĻU STUDENTU AKADĒMIĶU APVIENĪBA DZINTARS

Jo, ja dzīvojam savam Kungam un, ja mēs mirstam, mēs mirstam savam Kungam. ...mēs piederam savam Kungam.

Romiešiem 14:8

SPORTS

Latvietis garantē “Lāčiem” uzvaru

Savā priekā par latviešu panākumiem ar *Laika* lasītājiem dalās **Pēteris Avis**. Viņš raksta:

“Mana ģimene dzīvo blakus *University of Maine*, kuŗas basketbola komandā spēlē Kristians Feierbergs no Rīgas. 28. februārī universitātes komanda “*Black Bears*” (Melnie lāči) spēlēja pret *Bryant University “Bulldogs”* no Rodailendas.

Es ar saviem dēliem, Glenu un Jāzepu bijām starp skatītājiem, kad “Lāči” uzvarēja ar 66:64. Izšķirošos punktus sagādāja Kristians! Pavisam viņš ieguva 11 punktus. Malacis! Laba spēle! Pēc tam ESPN sporta ziņas Kristianu intervēja, un viņš sniedza autografas, ko saņēma arī mani dēli.

Līdz ar to *University of Maine* iekļuvusi *American East* vīriešu basketbola konferences semifinālā.”

(Turpināts no 17. lpp.)

“Golden Knights” izcīna trešo uzvaru pēc kārtas

// FOTO: AP/Scanpix

Latvijas uzbrucējs Teodors Ņūgērs kopā ar Vegasas “Golden Knights” svētdien NHL spēlē izcīnīja trešo uzvaru pēc kārtas, izbraukumā ar rezultātu 5:3 (1:1, 2:1, 2:1) pārspējot Sentluisas “Blues”. Viesu komandu mača deviņajās minūtēs vadībā izvirzīja Viljams Karlsons, taču nedaudz vairāk kā pēc piecām minūtēm vairākumā vārtus guva Jakubs Vraņa un izlīdzināja rezultātu. Otrās trešdaļas ievadā “Golden Knights” vajadzēja divas minūtes un desmit sekundes, lai gūtu divus vārtus, šoreiz precīziem esot Žonatanam Maršeso un Maiklam Amadio, un mājiniekiem izdevās samazināt deficītu tikai 36. minūtē, kad viesu vārtsargu pārspēja Džordans Kirū. Noslēdzošajā periodā pēc spēlētām nepilnām četrām minūtēm neizšķirtu panāca Tailers Pitliks, taču atlikušajā mača daļā “Golden Knights” labā vārtus guva Pāvils Dorofejevs un Alekss Pjetrandželo, nodrošinot viesu panākumu. Uzvarētāju vārtus sargāja

Jirži Patera, kurš tika galā ar 33 pretinieku metieniem, kamēr otrā laukuma galā Džordans Biningtons atvairīja 26 ripas.

Ņūgērs “Golden Knights” rindās šajā mača laukumā bija 11 minūtes un 31 sekundi, kuru laikā uzvarēja divos no septiņiem iemetieniem un tika pie negatīva lietderības koeficienta – 1. Šajā sezonā viņš 51 spēlē guvis divus vārtus, piespēlējies un iekrājis negatīvu lietderības koeficientu – 7. “Golden Knights” ar 88 punktiem 67 spēlēs ieņēma pirmo vietu Rietumu konferencē, kamēr “Blues” ar 63 punktiem 66 mačos ierindojās 11. pozīcijā.

Girgensonas pārstāvētā “Sabres” ielaiž 10 ripas NHL spēlē

// FOTO: AP/Scanpix

Latvijas uzbrucēja Zemgus Girgensonas pārstāvētā Bufalo “Sabres” komanda ceturtdien piedzīvoja smagu zaudējumu Nacionālās hokeja līgas (NHL) spēlē. Ielaižot desmit vārtus un ar rezultātu 4:10 (1:3, 1:2, 2:5) zaudējot Dalasas “Stars”. Uzvarētājiem pie punktiem tika 16

hokejisti, Džeimijam Benam atzīmējoties ar vārtiem un divām rezultatīvām piespēlēm, bet Radekam Faksam – ar diviem precīziem metieniem. Mājinieku rindās Džefam Skinneram bija vieni gūti vārti un viena rezultatīva piespēle. Girgensonas uz ledu bija 14 minūtes un 26 sekundes, mazākumā spēlējot nepilnas divas minūtes. Latvijas hokejists trīsreiz meta pa vārtiem, pielietoja vienu spēka paņēmieni, uzvarēja vienā no četriem iemetieniem un, spītējot desmit ielaistām ripām, tika pie neitrāla lietderības koeficienta. Šajā sezonā Girgensonas piedalījies 62 spēlēs, kurās guvis astoņus vārtus, atdevis sešas rezultatīvas piespēles un iekrājis negatīvu lietderības koeficientu – 2. “Sabres” ar 68 punktiem 64 cīņās ieņēma 12. vietu Austrumu konferencē, kamēr “Stars” ar 83 punktiem 65 mačos ir trešā Rietumos.

Rastorgujevam 21. vieta PK posma 20 kilometru individuālajā distancē

// FOTO: RONALD WITTEK

Andrejs Rastorgujevs ceturtdien Zviedrijā Pasaules kausa posmā biatlonā, pieļaujot trīs kļūdas šaušanā, ieņēma 21. vietu 20 kilometru distancē individuālajā disciplīnā, Aleksandrs Patrijuks ierindojās 43. pozīcijā, bet Edgars Miše noslēdza sacensības 77. vietā. Uzvaru izcīnīja Vācijas biatlonists Benedikts Dols, kurš spēja sašaut visus mērķus un finišu sasniedza pēc 48 minūtēm un 43,4 sekundēm. Otrā vietā, pieļaujot vienu kļūdu un atpaliekot no uzvarētāja minūti un 9,1 sekundi, ieņēma itālis Tomasso Džakomels, bet Norvēģijas biatlonists Vete Šostads Kristiansens arī nesašāva vienu mērķi un, zaudējot minūti un 11,5 sekundes, ierindojās trešajā pozīcijā. Rastorgujevs sāka bez kļūdām pirmajās divās šautuvēs, trešajā kļūdījās vienreiz, bet pēdējā ugunsliņijā nesašāva palika pirmais un pēdējais mērķis. Viņš finišu sasniedza par trīs minūtēm un 57,6 sekundēm vēlāk.

Rastorgujevs izcīna devīto vietu Pasaules kausa posma distancē ar kopēju startu

Latvijas biatlonists Andrejs Rastorgujevs svētdien Zviedrijā izcīnīja devīto vietu Pasaules

// FOTO: AFP/SCANPIX

kausa posma 15 kilometru distancē ar kopēju startu. Uzvaru, pateicoties nevainojamai šaušanai, izcīnīja norvēģis Vete Šostads Kristiansens. Rastorgujevs pirmajā šaušanā guļus šāva ātri un precīzi, kas ļāva trasē atgriezties lielās grupas priekšgalā. Arī otrajā ugunsliņijā alūksnietis bija nekļūdīgs un saglabāja vietu līderu grupā, kuras priekšgalā ar desmit sekunžu pārsvaru bija Kristiansens. Pirmajā šaušanā stāvus Rastorgujevs kļūdījās vienu reizi, kā dēļ atkāpās uz otro grupu, bet Kristiansens ar nekļūdīgu šaušanu saglabāja nelielu vadību. Arī pēdējā šaušanā Rastorgujevs neaizvēra vienu mērķi un trasē atgriezās 12. vietā dažas sekundes aiz devītas pozīcijas. Kristiansens arī pēdējā šaušanā bija precīzs un devās preti uzvarai, finišējot 35 minūtēs un 17,0 sekundēs. Otrā vietā izcīnīja viņa tautietis Juhanness Dāle, bet trešais bija francūzis Ēriks Pero, kuri mēroja pa vienam soda aplim un zaudēja attiecīgi 9,1 un 12,3 sekundes. Rastorgujevs apdzina tuvākos konkurentus un atpalika 40,3 sekundes, izcīnot devīto vietu. Pirms sezonas noslēdzošajām trīs sacensībām Bē, kurš iekrājis 1319 punktus, par 371 punktu apsteidz Sturlu Holmu Lēgreidu un ir neparākams. Rastorgujevam 246 punkti dod 27. vietu. Sacensībās ar kopēju startu pēc trīs no četrām sacensībām pirmais ar 210 punktiem ir Kristiansens, par 22 punktiem pārspējot Dāli. Rastorgujevs, kurš piedalījies divos mačos, ar 54 punktiem ir 22. vietā.

Latvijas handbola izlase EČ kvalifikācijas spēlē atzīst itāļu pārākumu

Latvijas izlases handbolisti
// FOTO: Paula Čurkste/LETA

Latvijas vīriešu handbola izlase ceturtdien Peskāra 2024. gada Eiropas čempionāta kvalifikācijas spēlē zaudēja Itālijas valstsvienībai ar rezultātu 23:36 (10:15). Sākums labāks padevās mājiniekiem, kuri ieguva divu – triju vārtu pārsvaru (2:0, 4:1). Latviešiem neizšķirtu pirmoreiz pēc spēles sākuma uz tablo izdevās atjaunot 20. minūtē, kad Guntis Pilpuks panāca 7:7, uz ko itāļi atbildēja ar trim vārtiem pēc

kārtas (10:7). Vēlāk mājinieki pakāpeniski palielināja pārsvaru (12:8 un 15:10), puslaiku noslēdzot ar lielāko pārsvaru pirmajā puslaikā. Arī otrajā puslaikā mājinieki turpināja palielināt pārkumu, noslēdzot maču ar pārliecinošu 13 vārtu pārsvaru. Latvijas izlasē rezultatīvākais ar sešiem gūtiem vārtiem bija Ralfs Geislers, bet pa trīs vārtiem sākāja Ričards Juzups, Māris Veršakovs un Pilpuks. Mājiniekiem sešus vārtus guva Pabo Miguels Maroki, bet piecus pievienoja Leo Prantners. Apakšgrupā pirmo vietu ieņēma Francija, kas uzvarējusi trīs spēlēs un tikusi pie sešiem punktiem, otrā ar četriem punktiem ir Polija, Itālija izcīnījusi divus punktus, bet Latvija palikusi bez punktiem. Oktobrī notikušajos pirmajos divos Eiropas čempionāta kvalifikācijas mačos Latvija izbraukumā ar 18:35 zaudēja olimpiskajai čempionei Francijai un mājās ar 19:37 piekāpās Polijai. Savukārt Itālijas handbolisti ar 29:40 zaudēja francūžiem un ar 23:30 atzina Polijas pārākumu.

Samoilovs/Šmēdiņš izcīna ceturto vietu “King of the Court” turnīrā

// FOTO: FIVB

Latvijas pludmales volejbola duets Aleksandrs Samoilovs/Jānis Šmēdiņš svētdien Miami “King of the Court” turnīra finālā izcīnīja ceturto vietu. Finālā, kurā sacentās kopā pieci pāri, pirmajā kārtā Latvijas duets ierindojās otrajā vietā, atpaliekot tikai no Igaunijas pāra Kusti Nelvaks/Marts Tisārs. Otrajā kārtā četru vienību konkurencē Samoilovs/Šmēdiņš ierindojās ceturtajā pozīcijā, kamēr cīņu par uzvaru visā turnīrā turpināja tikai trīs pāri. Izšķirošajā finālā kārtā panākumu svinēja Nelvaks/Tisārs, bet Latvijas duets sacensības noslēdza ceturtajā vietā. A pusfināla pirmajā kārtā latvieši bija pirmie, bet otrajā samierinājās ar ceturto vietu un neturpināja cīņu par ceļazīmi uz finālu, kuras ieguva A un B pusfinālu divi labākie dueti. Savukārt “play-off” kārtā četri dueti cīnījās par vienu ceļazīmi uz finālu un Samoilovs/Šmēdiņš izslēgšanas spēlē, kas notika vienā kārtā, ieņēma pirmo vietu, kas ļāva nodrošināt vietu finālā. Kvalifikāciju nepārvarēja vēl viens latviešu duets Edgars Točs/Kristians Fokerts. “King of the Court” turnīra formāts ir pavisam atšķirīgs no ierastās izspēles kārtības pludmales volejbola turnīros. Pāri spēlē 15 minūtes, un laukumu pamet, izspēli zaudējušie. Pretinieki turpina spēlēt, līdz zaudē izspēli.

Sporta ziņas sakopojis
ANDRIS KLAVIŅŠ Spēles